Sud

Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu“

3-4

NR. 3-4 SERIE NOUĂ (180-181) • ANUL XX • Martie-Aprilie 2016

apare din anul 1996

Publicată cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale

www.revistasud.ro

Pictură de Ștefan Pelmuș

Editorial

Vasile GRIGORESCU

Politici

Îmi amintesc, cu mâhnire, că în ultima campanie electorală, cea prezidențială, cultura nu a constituit o temă de dezbatere. Candidații, ca și uriașa mașinărie însoțitoare, au considerat-o drept o pârghie prea slabă pentru influențarea opiniei electoratului. Una în care nu merită să investești timp și resurse, pentru că nu-ți va întoarce beneficii proporționale, comparabile cu cele ale așa-ziselor „pomeni electorale”. Deși rezultatul este dureros, calculul este corect. Este un semnal fără echivoc asupra importanței pe care o acordăm culturii, această hrană care nu „îngrașă”, însă face diferența dintre populație și popor.

Suntem în prag de alegeri și scenariul se va repeta. Nu ne amăgim că poate fi altfel, atâta vreme cât numărul celor cărora le-ar fi putut păsa a scăzut sub pragul critic. Este rezultatul firesc al deceniilor de aculturație, de politici educaționale greșite. Problemele a căror rezolvare a fost amânată, din neștiință, din neputință sau reavoință s-au cronicizat. Avem un sistem de învățământ care produce un număr considerabil de absolvenți care nu înțeleg un text, care nu sunt capabili să compună unul, care nu știu să scrie românește. Ei au ajuns la vârsta funcțiilor de conducere râvnite. Avem un sistem de învățământ general gratuit în care părinții plătesc învățarea (prin meditații), materialul didactic, securitatea („garda”), chiar și produsele pentru curățenie. Avem un sistem de învățământ care lasă în afară categorii sociale pentru care alfabetizarea ar trebui să fie obligatorie, forțată chiar. Un exemplu de la noi. Locuiesc în zona Bolintinului cetățeni numiți oficial romi – țigani, spoitori, ursari – care au ajuns la un grad vizibil de bunăstare, deseori peste cel al vecinilor români. Sunt aspecte în sânul acestei comunități legate de tratamentul sexului „slab”, care ar trebui să ne îngrijoreze serios pe fiecare dintre noi. Trec peste dificultatea pe care o întâmpină sistemul medical înaintea categorisirii – copilă sau femeie – unei mame de 10 ani, „căsătorită” deja de către familie la această vârstă. Analfabetismul în rândul femeilor rome, tinere țigănci, frumușele, spălate, gătite, descurcărețe, este dramatic. Ce fel de educație, adaptată nevoilor secolului XXI, pot face ele copiilor ? Cum să devină aceste vlăstare niște consumatori de cultură ? Ce fel de politici au aplicat instituțiile statului român de s-a ajuns ca o foarte importantă componentă a societății să fie condamnată, exclusiv, la funcția de reproducere ? Cunoaștem programele de alfabetizare care funcționează acum, mai ales pe bani europeni, însă nu le vedem atingând esența problemei.

În altă ordine de idei, se află în dezbatere un nou Plan-Cadru pentru educație cu propuneri care nu întăresc convingerea că unul dintre rosturile educației, poate cel fundamental, a fost asumat: acela de a produce consumatori și creatori de cultură, deopotrivă. În privința celorlalte griji, ne hrănim cu iluzia că sunt „locale”.

Primăvară chagaliană

de Stephan Roll

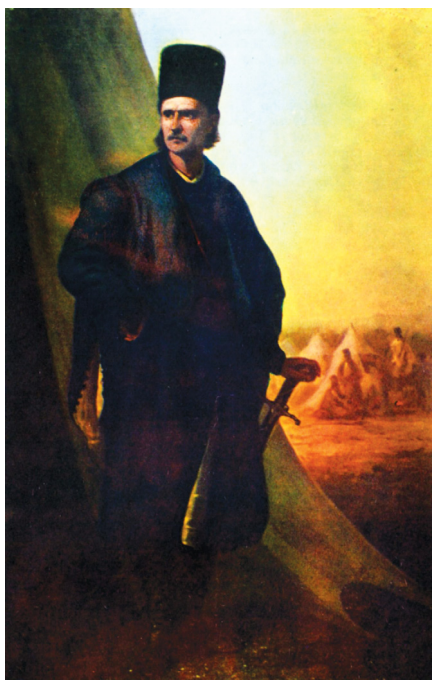

Între orele vechi flăcările întunericului foșnesc.
(Opriți acum prăbușirea cuvintelor în mătase !)
ți-amintești fulgerele împletindu-se grotesc,
păsări crescute peste bălți, viori planând peste case ?

Parcă se spintecară, albi, în rădăcinile lor pomii scunzi,
printre cârtițe vezi cum pășește logodnicul postum
cu pupilele arse de așteptări, cu umerii de oboseli rotunzi,
primăvară ce treci amăruie prin orașul de bitum.

Pot să retrăiesc, dacă vrei, viața ta încă netrăită,
cu punțile somnului pe care treci cu mine acum,
clipele întotdeauna în mersul vremii se rup, mâna de suspine aburită
e aici lângă mine, scormonind neștiută în scrum.

OAMENI DE LÂNGĂ NOI

TUDOR VLADIMIRESCU

pag. 16

Am citit despre...

Stigmate vechi și suspiciuni aiurea

Florentin POPESCU

După mai bine de un sfert de veac scurs de la evenimentele din decembrie 1989, care au dus la schimbarea regimului politic și a condiției creatorului român de bunuri spirituale, se petrec niște lucruri pe care îmi vine foarte greu să le înțeleg.

Și iată despre ce este vorba:

A dispărut securitatea ca instituție de stat, omniprezentă în toată țara, a-tot și a toate știutoare de ce se petrecea de la București și până la Satu Mare, de la Timișoara și până la Iași, de la Constanța și până la Cluj, dar mai există și azi concetățeni ai noștri care au rămas cu obsesia ei. Desigur, nu temându-se de ea ca pe acele vremuri din ce în ce mai îndepărtate, vorbind în taină și pe ascuns, ci altfel - considerând adică, deloc motivat, că peste tot se mai află securiști, ascunși sub o mască sau alta.

Mai deunăzi, de pildă, într-un grup de intelectuali cu pretenții (scriitori, ziariști, juriști) l-am auzit pe cineva, după ce a răsfoit revista *Bucureștiul literar și artistic*, spunând unui companion „Ia, uite, domnule, toți ăștia care semnează aici sunt securiști, unii mai vechi, alții mai noi !”. Și

(continuare în pag. 2)

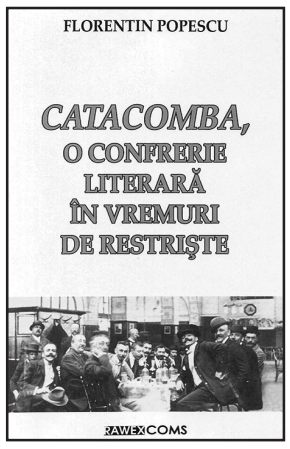
Ion Andreiță
Devotamentul **celei** *de alături* pag. 4

Vasile Szolga
Două povești pag. 8

Titus Vîjeu
Marele poem comic pag. 10

Marian Grigore
Biblioteca lui don Quijote pag. 11

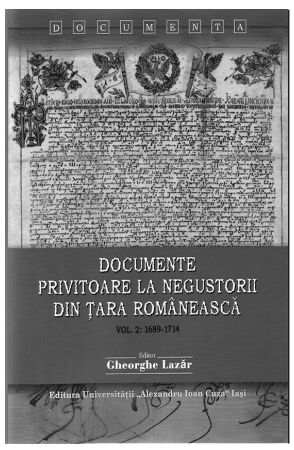
Biblioteca SUD-ului

Florentin Popescu, ***Catacomba, o confrerie literară în vremuri de restriște***, București, Editura RawexComs, 2015. *Trebuie, desigur, să fii un mare naiv să crezi că dacă îți procuri o hartă sau un ghid al Bucureștilor afli imediat locul în care se găsește Catacomba, să crezi că e vorba de vreo construcție care, musai, avea nevoie să fie consemnată undeva. Catacombiștii mai vechi știu de-acuma unde este „locanta" cu pricina și-i pot explica (nu cu cine știe ce mijloace tehnice, ci pur și simplu prin viu grai) oricărui novice cum să ajungă la locul lunar de întâlnire. [...] Nu încape nicio îndoială că istoria Catacombei este strânsă, ombilical am fi tentați să spunem, de istoria revistei „Bucurestiul literar și artistic", care a apărut la 11 octombrie 2011 dintr-o inițiativă și sub conducerea lui Coman Șova și Florentin Popescu, adică subsemnatul.*

Dan Florică, ***Momentul adevărului***, București, Editura Arefeana, 2016. „Printre poeții bolintineni, de real talent, formați la școala liricii moderne, îl putem asocia și pe Florică Dan, care, după o susținută activitate publicistică, în revistele de cultură și creație, a ajuns pe o treaptă superioară a evoluției sale literare." (Dumitran Frunză)

Gheorghe Lazăr (editor), ***Documente privitoare la negustorii din Țara Românească***, Iași, Editura Universității „Al.I. Cuza", vol. 1 (1656-1688), 2013, vol. 2 (1689-1714), 2014. *Trebuie precizat încă de la început că domnia lui Constantin Brâncoveanu, pe lângă realizările înregistrate în plan diplomatic, cultural și spiritual, s-a caracterizat și printr-o intensă dezvoltare a vieții economice, cu tot ceea ce implica o asemenea realitate, situație de fapt la care au contribuit incontestabil și numeroșii negustori atestați în documentele vremii. De altfel, în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu își desfășoară activitatea nume dintre cele mai reprezentative ale categoriei negustorimii din Țara Românească din perioada secolelor XVII-XVIII, cum ar fi: Apostol Lazaru și fiul său, Manu Apostol, Iorga staroste (întemeietorul neamului de boieri Lipănescu), Manul Lehliu, Mihul negustorul, Mihai postăvarul și zaraful Nica Papa.*

Stigmate vechi și suspiciuni aiurea

(urmare din pagina 1)

omul o spunea cu atâta convingere încât ai fi crezut că lucrează chiar la Serviciul de Resurse Umane din Ministerul de Interne și cunoaște cu de-amanuntul dosarul fiecărui semnatar de articol.

Diversiune, desigur ! Derută, firește, pentru un necunosctor !

E adevărat autorii unora dintre materiale, despre care era vorba au fost și sunt ziariști, cum se zice, „cu vechi state de serviciu", nume cunoscute din presa de dinainte de 1989, dar care - cel puțin din câte știu ! - n-au adus atingere demnității și carierei nimănui, chiar dacă, să admitem, vor fi avut cândva legătură cu temuta instituție a Securității.

Fără a mă erija în avocatul nimănui (și cu atât mai puțin al celor care vor fi avut relații cu amintita instituție), am spus-o încă din primul număr el *Bucureștiului literar și artistic*, în articolul-program el revistei: Nu ne-a interesat și nu ne interesează trecutul celui care scrie, nici convingerile lui politice, religioase etc. ci numai și numai „textul" lui, valoarea ideilor și calitatea scriiturii aduse în fața cititorilor. Cred că se înțelege de la sine ca n-a fost/nu este vorba de mari și recunoscuți torționri ori foști mari răspunzători de destinele culturii din vremea comunismului, ci de inșii mai „mărunți", despre care habar n-am avut/habar n-am dacă vor fi avut legături cu Secutitatea. Câtă vreme n-au făcut rău semenilor, nu cred că trebuie neapărat puși la stâlpul infamiei, chiar dacă au condus atunci reviste sau agenții de presă.

Este trist și dureros, de pildă, că după mai bine de douăzeci și cinci de ani cronicarul literar al unei importante reviste de pe vremuri, a cărui vină a fost aceea de a fi polemizat cu nume cunoscute de la postul de radio „Europe liberă", scriitor afirmat după 1989 ca interesant și remarcabil eseist și comentator el vieții spirituale (autor el unor volume pilduitoare pentru tânăra generație și nu numai pentru ea) este ignorat, împins într-un nemeritat con de umbră, după cum la fel de trist mi se pare și faptul că doi poeți merituoși și înzestrați cu talent literar nativ, precum Viorel Dinescu din Galați și Dumitru Dumitrică din Bolintin-Deal sunt încă priviți cu suspiciune pentru simplul fapt că pe vremea „ailaltă" au publicat într-o revistă al cărei director era Eugen Barbu, el însuși considerat a fi trăit sub umbrela și la ordinele securității. Dar unde puteau să publice ei atunci, în vremae când revistele literare se numărau pe degetele de la o singură mână ? Ne întrebăm și totodată, cunoscători ai acelor timpuri, ne răspundem singuri: acolo unde li se dădea, de bine de rău, un mic spațiu pentru creațiile lor lirice. Nu mă îndoiesc că dacă ar fi găsit audiență la *România literară*, la *Contemporanul* sau la *Luceafărul* ar fi publicat și acolo, dar așa...

Desigur, odioasele crime și nedreptăți comuniste le stau mărturie documentele din arhiva Consiliului Național de Studiere a Arhivelor Securității (în cea mai mare măsură accesibile oricărui cetățean), dar de aici și până la suspiciunea că la tot pasul se mai află și azi securiști și turnători, cu ochii pe noi și cu urechile la tot ce ne iese din gură, mi se pare că este o mare distanță.

Stigmatul, pecetea, stampila puse pe numele unor scriitori și publiciști, anume că au fost/sunt securiști țin, fără îndoială, de domeniul unui trecut la care nimeni n-ar vrea să ne mai întoarcem și probabil că istoria culturală ar trebui să facă de pe acum distincție între biografie și operă, primatul deținându-1 aceasta din urmă (când există !), despre care nu văd de ce nu s-ar vorbi și nu s-ar scrie după atâta amar de vreme.

La rându-i suspiciunea unor contemporani față de anume persoane care semnează în presa culturală devine gratuită, fără sens. Este, până la urmă o simplă bârfă de cafenea. Și trebuie luată ca atare.

BOLINTIN - Istorie în imagini

Imaginile provin din colecțiile Monica Dobrișan, Elena Ștefan, Ciprian Necșuțu și Victor Păun

Victor Dobrișan lângă prăvălia familiei, aproape de Monumentul Eroilor, 1949

Iarna 1949, se repara podul de pe Argeș în dreptul localității Malul Spart

Concurs de planorism, Bolintin Vale - anii '50

Stere Frâncu, Sterea Săbăreanu (unchiul lui Stere), Petre Cocoș (violonist deal), Lina (soția lui Strea Săbăreanu), Petre al Ganghii, X, Ștefan Ion președinte CAP

1975, prof. Mihai Handrabur, montaj muzical-literar

1979, Str. Soldat Vânătoru colț cu Poarta Luncii. În spate casa Dumitru Oprea

SUD, PÂNĂ LA CAPĂT

Nici n-am simțit când a îmbătrânit vara, doctore !

Nicolae Dan Fruntelată

Doctorul Dan Claudiu Tănăsescu, scriitorul înalt ca un păsăroi din Câmpia ilfoveană, face parte din biografia mea. Într-o vreme ciudată, când fusesem aruncat în afara vieții mele de gazetar și de scriitor, după revoluția specialistă din decembrie când a funcționat cu putere principiul „Sculați-vă voi, să ne așezăm noi !” și niște așa-ziși „colegi”, o poetesă suavă ca o floare de arpagic și un bard slobozit din lenea lui împărătească în arena politicii dâmbovițene, mă făcuseră șomer la patruzeci și ceva de ani, acoperindumă de ura lor subțire, deci, niște executori mă transformaseră într-un paria al vremurilor noi, doi oameni-prieteni, scriitori și ei, marele, mustăciosul lup de stepă, moț și poet profund, Mircea Micu și prietenul lui, doctorul-prozator Dan Claudiu Tănăsescu, frate din confreria lui Fănuș Neagu, m-au chemat lângă ei, la o revistă pe care au pornit-o, „Viața Capitalei”, cu niște cuvinte pe care nu pot să le uit. M-a sunat la telefon, la telefonul meu care tăcea în zilele acelea și numai părinții mă întrebau dacă mai am nevoie de ceva, Mircea Micu, răgușitul, și mi-a zis: „Coane, ce naiba faci, mai lucrezi undeva, ai familie, vino-ncoace, îți trebuie o pâine !”.

Așa am ajuns lângă cei doi, așa a ajuns doctorul Dan Claudiu să facă parte din biografia mea.

Dincolo de asta, independent de asta, îi citisem până atunci niște cărți despre iarba vrăjită a Sudului, îl cunoscusem ca pe un „fan al lui Fane”, i-auzi ce frumos sună asta ! – ca pe un prieten al lui Fănuș Neagu al nostru.

Au trecut anii ăștia buimaci, mi-au plecat prietenii în țara cu dor greu, s-au dus și Fănuș, uriașul blond și genial, și încruntatul tandru, grănicerul moților, Mircea Micu.

Și m-am regăsit cu doctorul Tănăsescu în lumea unor cărți, altfel, unde naiba să ne regăsim ? ! ?

Amândoi suntem bolnavi de Sud, ne pasc visele turme de greieri, ne umblă drumurile căruțe cu aur adevărat ori fals, iubiri vechi ni se botează în sânge.

Cartea lui apărută la editura altui Fane, Fane Dulu, cavaler păgubos de București, la editura „Semne”, carte care se numește *Soarta unui vânzător de gablonzuri*, m-a adus iar în lumea în care mi-e drag să trăiesc și să visez și să scriu.

Tănăsescu, doctorul de la Mogoșoaia, este un povestitor pătimaș. Plimbă cuvintele ca pe un vin vechi, le călătorește fără niciun fel de prejudecată, are memoria amănuntelor picante, picarești, pitulate în poezia Sudului nostru cutreierat de vânturi și de seminții ciudate.

Iată-l pe Vigliante Nicadoro, argentinianul castrist, cavalerul pus în slujba lui Che Guevara, ajuns în București și transformat în negustor de iluzii. Și iubirea lui pentru Sorana, fata de mahala, floare crudă care trăiește o poveste nebună cu Zburătorul venit din alte lumi.

Finalul poveștii e grăbit parcă, e tragic total, Sorana e lovită de tramvai atunci când își înșelase iubirea, Nicadoro e pedepsit de cutremur pentru crimele pe care le făcuse în alte timpuri.

Soarta îi ține alături, loviți, pedepsiți și, într-un fel, resemnați.

Cad apoi, în ritm amețitor, cronicile de câmpie ale doctorului Tănăsescu, iertați-mă, îmi place să-i zic doctor, nici nu mă interesează cât de doctor e în medicină, eu îl știu doctor în proză, cade povestea despre toboșarul Marin Drăcosu, țiganul care-și găsește împlinirea într-o roșcată, Mitana, lovită uneori de strechea iubirii, fugind de acasă și întorcându-se negreșit dintr-o dragoste ciudată pentru țigan și pentru copilul lui firav și frumos.

Cum sunt eroii lui Tănăsescu ? În primul rând, sunt niște proscriși în felul lor, dar niște oameni interesanți la culme.

Oameni care au povești, oameni care trăiesc povești.

Tânărul de cartier din *Hodorodo, cap de șarpe*, sfios și studios, care-și consumă prima experiență erotică într-o noapte fulgerătoare cu Tina, fata din Plumbuita, cea care, apoi, se întoarce în viața ei.

Ca să ajungem la nuvela centrală a cărții, *Ultimul paradis*, o poveste cu țigani, cu zlătari din zona Urzicenilor, cu o lume în care Tănăsescu e doctor docent, pentru că știe să scrie despre ei cu un condei muiat în miere și în venin. Virgil Huțanu, erou și destin, hoț de bună dimineața și bulibașa Secărică, miticul șef al șatrei. Doi poli ai unei lumi fantastice care dansează între real și imaginar. Miezul nuvelei este descrierea Raiului de iarnă al țiganilor, lumea de lux și de pierdere în fericire, de fapt acesta este nucleul de proză tare al întregii cărți.

Sunt și alte povestiri scurte, *Dida*, *Ursul* (*à propos* de *Ursul*, eroina e Valia, sora unei eroine de-ale mele, rusoaica albă Gabi Solovei, ca să vezi de ce simțim noi la fel ? ! ?), *Să nu-ți faci visuri de fericire*.

Lumea periferiilor marelui oraș, lumea fermecătoare a machitorilor profesioniști, romantici, a șuților cu onoare.

Poeme în proză, unele cu umbra tutelară a marelui nostru prieten, Fănuș Neagu, toate cu felul original, repezit, muntenesc, al doctorului Tănăsescu.

O carte bună, încă o dovadă fără tăgadă, iertare că vorbesc în versuri, că Dan Claudiu Tănăsescu este unul din povestitorii aleși ai câmpiei de Sud și vine cu cărțile lui lângă Ștefan Bănulescu și lângă Fănuș Neagu, zeii amintirii noastre.

TABLETE

Ion C. ȘTEFAN

SIMȚUL ANTICIPĂRII ȘI FORȚA ÎNDRĂZNELII

Uneori, succesul în viața unui om depinde de forța sa morală, de capacitatea lui de muncă și de puterea anticipativă. A proiecta în minte structura viitoarelor fapte înseamnă a-ți deschide un drum liber spre viitor.

Anticiparea presupune o proiecție cât mai sigură, prin care prevezi cum va fi, intuiești ce vei face, îți asiguri mijloacele potrivite înlăturării cauzelor care te-ar putea împiedica. Este ca și cum ai străbate de două ori același drum: prima dată – doar imaginativ; a doua oară – înfăptuind.

Așa au luat naștere marile proiecte, astfel au fost înălțate cetățile, mânăstirile, podurile de peste marile ape, piramidele monumentale. La fel au fost concepute operele nemuritoare din artă, proiectele zborurilor interplanetare.

Odată proiectată anticiparea, trecem la înfăptuirea ei, prin forța îndrăznelii.

A îndrăzni înseamnă a avea curajul să acționezi în direcția aleasă. Dar mai presupune și faptul că ești sigur pe ceea ce ai hotărât, adică pe forța și siguranța ta anticipativă.

Marile idei îndrăznețe depășesc uneori granițele unei generații și unui anumit spațiu, ele sunt proiectele naționale, internaționale, poate chiar interplanetare.

Anticiparea, cât și înfăptuirea, pot fi de natură personală sau colectivă.

Fiindcă trebuie să înțelegem că numai prin ele ne asigurăm progresul, înaintarea glorioasă în timp și peste spații.

MESAJE CULTURALE

Cultura și știința prezintă cele mai lungi antene ale progresului. Mă voi referi în acest moment doar la mesajele culturale, care mi se par precum culorile unui curcubeu, ce depășesc limitele vremurilor, măsurate de parametrii obișnuiți și spațiilor mărginite de granițele statelor ori continentelor.

Mesajele culturale nu sunt doar testamentele morale ale marilor artiști, deși își au și acestea importanța lor, ci chiar operele în sine, parabolele celebre ale lui Iisus, ori surâsul Giocondei, mănăstirea de la Curtea de Argeș, sau zidul chinezesc.

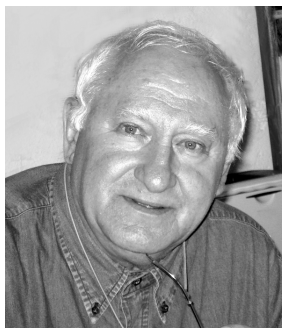
Sub orice formă s-ar manifesta ele, mesajele culturale au un caracter multiplu: literatură, pictură, muzică, arhitectură…

Reamintim mesajele luminoase ale filosofilor, care anticipează progresul gândirii umane ori proiectele marilor constructori.

Tot ca mesaje culturale le încadrăm și pe cele ale grupurilor de gânditori, cercurile de creație, curentele literare sau revistele de prestigiu.

Cum afirmam anterior, ele sunt ca niște culori armonizate în centrul unui curcubeu, cu înaltul strălucirii lor, sugerând triumful luminii peste pelerina norilor, cu tendința lor spre sublimul lui Dumnezeu, în semn de mulțumire că Blândul Părinte ne-a binecuvântat cu harul creației, ca o supremă jertfă din marea lui lumină.

Jurnal, pur și simplu

Don Andreiță

Devotamentul *celei* de alături

Circulă pe internet o serie de informații referitoare la preocuparea unor soții de scriitori, de artiști pentru promovarea operei soților lor, după ce aceștia au trecut apa Styxului. Texte, mai mult sau mai puțin ample, opinii, însoțite de fotografii, glăsuiesc despre devotamentul acestor neveste, întins până la sacrificiu, pentru salvarea, editarea și impunerea scrierilor (rămase adesea în manuscris). Așa, de pildă, am citit despre consoartele marilor scriitori ruși Tolstoi, Dostoievski, Bulgakov, Pasternak, care, nu doar *după*, ci și în timpul conviețuirii, au făcut din prezența lor în compania acestor creatori o dovadă a iubirii și dăruirii totale.

Dar nu trebuie, neapărat, să sărim hotarul, în căutarea unor astfel de exemple. Avem, în grădina noastră, propriile modele – și nu puține – statui luminoase ce-au înaripat elanul creator al bărbaților alături de care au respirat, cărora li s-au devotat trup și suflet. Îmi vin în minte, iată, chipurile a două femei care au palpitat dăruitor-protector în jurul genialilor lor bărbați și care, *după*, concomitent cu truda de promovare a operei acestora, au scris cărți pentru mai buna cunoaștere a lor (chiar din intimitatea vieții de familie). Numele acestor virtuoase femei: Viorica Moisil („A fost odată… Grigore Moisil”, 1979, 2002; „O familie ca oricare alta”, 1989) și Gerda Barbilian („Ion Barbu, amintiri”, 1975; „Ion Barbu, în corespondență”, 1982). Ele continuă o tradiție, în care se înscriu alte două eroine cu pilduitoare fapte: Fanny Rebreanu („Cu soțul meu”, 1963) și Agatha Grigorescu-Bacovia („Bacovia. Viața poetului”, 1962; „Poezie sau destin. Grigore Bacovia. Ultimii săi ani”, 1981) – și lista poate continua.

Despre alte trei femei, din aceeași stirpe a iubirii, va fi vorba în continuare.

Irina Goanță – o iubire fără margini

Despre scriitorul **Ștefan Goanță**, până la Revoluția din 1989, nu se prea auzise. Câțiva prieteni (din intimitate) câțiva cunoscuți (din proximitate) – și cam atât. Zăbrelele vechii ideologii îi brăzdaseră chipul și sufletul cu cei 18 ani de temniță, la care fusese condamnat tatăl său. Oltean născut în Dobrogea (în anul 1933) cutreierase, hăituit, toată țara, doar-doar i s-o pierde urma, după ce fusese exmatriculat din două facultăți (între care cea de Litere, din București, hărăzită talentului său). Și-a găsit sălaș în Sălaj, un județ mai ferit de ochiul Centrului, cu oameni mai primitori, fără obiceiul de-a cotrobăi în traista cu dureri din sufletul celuilalt. Vreo opt ani (1960-1968) a fost dascăl la școlile sătești din Gâlgău și Cizer. Apoi, îndulcindu-se oarecum vremurile, a fost promovat la nivel de județ: la Casa Creației Populare și Casa de Cultură a Sindicatelor. În anul 2004 și-a mutat sălașul – împreună cu soția sa, Irina Goanță – în localitatea Liebling din Timiș.

De publicat, până la Marea Cotitură din 1989 n-a fost posibil: vechile *zăbrele* i-au barat totdeauna calea. De scris, însă, a scris: înverșunat, pe sine și pe soartă, cu disperare, întrebându-se, după fiecare nouă carte: „Oare câte-or fi rămas nescrise ?”. N-a susținut niciodată c-a scris *pentru sertar*; el își oferea cărțile-manuscris spre publicare, dar nu i le publica nimeni. Nici c-ar fi fost *dizident* n-a susținut; își purta soarta cu demnitate și discreție.

Debutul editorial i-a fost înlesnit de către patria din suflet: Oltenia. În anul 1993 (când împlinea 60 de ani de viață !) îi apare, la Craiova, romanul („parabolic” – apud Constantin Cubleșan) „Altarul de nisip”. Apoi, tot la Craiova, doi ani mai târziu, „Patul de zăpadă”. Și, după alți doi ani, „Vinul de piatră” (la Cluj-Napoca). Mai târziu, în 2008, la sugestia criticului literar Irina Petraș, reeditează aceste prime trei romane într-un singur volum – „Vinul de piatră”. Între timp, urmează alte și alte cărți: romane, proză scurtă, teatru. În 2003, la 10 ani de la debut, Ștefan Goanță avea publicate nouă volume, însumând 3.000 de pagini – la care se adaugă alte 700 de pagini reprezentând două romane („Cartea Frumoasei” și „Zodia Fedeleșului”) aflate în manuscris la acea dată. Și, vorba proprie-i mărturisiri: „Oare câte-or fi rămas nescrise ?”. Pentru că, în anul 2010, scriitorul Ștefan Goanță a trecut la cele veșnice.

Despre opera lui au referit, în acest scurt răstimp, critici importanți. *Vlad Sorianu*: „Nu cantitatea este, în primul rând impresionantă, ci nivelul artistic excepțional. În el se conjugă originalitatea tematică și stilistică, forța și profunzimea reflexivității, expresivitatea și plasticitatea tipologiei umane. Se poate spune că proza lui Ștefan Goanță amintește, pe alocuri, de paginile consacrate de Marin Preda satului românesc, dar și de prozatori interbelici, precum Rebreanu și Sadoveanu. În ansamblu însă, realismul parabolic, ludic și mitic al autorului atribuie prozei sale o inconfundabilă originalitate”. *Irina Petraș*: „Ștefan Goanță își scrie cărțile cu migală, cu respect pentru lucrul bine și temeinic făcut. Limba română, cu toate fețele ei vechi și noi, i se supune, povestirea curge firesc și păstos, înțelesurile și subînțelesurile se întrepătrund în texturi absolut remarcabile, tâlcul e adânc, rostul și rostirea colaborează strâns în fiecare rând. Omul și istoria își află în scrisul său oglinda fidelă, nuanțată și expresivă. Scriitorul vede, simte, pricepe și, mai ales, știe să spună memorabil. Omenescul își revelează, sub condeiul său abil, toate nuanțele albe, negre și cenușii. Lumea-pe-dos e revelatorul lumii-pe-față, amândouă rămânând în sfera umanului complex și nestatornic”.

…Într-o zi din februarie a acestui an (2016) la Editura „eLiteratura” din București, condusă de poetul Vasile Poenaru și soția sa Michiela, are loc un eveniment deosebit, la care am șansa să particip: lansarea romanului „Popescu E. Napoleon” (trei volume) de Ștefan Goanță (prezentat, împreună cu „Cartea Frumoasei”, la Târgul Internațional de Carte „Gaudeamus”, din noiembrie 2015). Rostesc cuvinte importante scriitorii *Nicolae Dan Fruntelată* și *Ștefan Dimitriu* (prieten din prima tinerețe al lui Goanță; amândoi hăituiți de „dosare”, pe șantiere de *reeducare*). Dar cea care impresionează până la emoția lacrimei este profesoara (de limba și literatura română) Irina Goanță, soția scriitorului. De la dânsa aflăm momente zguduitoare din viața acestui sacrificat pe altarul dragostei de limbă și țară – din care înțelegem grija și sprijinul pentru soțul-scriitor, iubirea ei jertfitoare pentru marele dispărut. Spre pioasă cinstire și neuitare, doamna Irina a înființat, în februarie 2011, ***Fundația Ștefan Goanță***, având, desigur, scopul de a promova în viața publică numele și opera soțului ei, dar și de a stimula fenomenul creației literar-artistice în ansamblu, de-a încuraja lectura și interesul pentru carte, de-a-i sprijini pe tinerii talentați, precum și pe scriitorii și artiștii consacrați. Anual, se desfășoară Simpozionul Național „Colocviile de la Liebling – Convergențe culturale”, ale cărui comunicări au fost deja publicate în două antologii; un compendiu (2011-2015) „Tradiții, arte și literatură” aflându-se sub tipar. Sub egida Fundației au fost editate cărțile: „Ștefan Goanță văzut de…” (contemporani) – 2011; „Am fost publicat” (proză scurtă) – 2011; „Epigrame” – 2014. Au fost reeditate romanele „Altarul de nisip”, 2015 și „Popescu E. Napoleon”, 2015. (Sunt în curs de apariție, tot la Editura „eLiteratura”, romanele „Patul de zăpadă” și „Vinul de piatră”). Cărțile au fost prezentate/lansate la Liebling, Timișoara, Oravița, Zalău. Despre ele s-a scris în „ProSaeculum” (Maria Nițu) „Viața Românească” (Ștefan Dimitriu) „Cultura” (C. Stănescu) „Caiete silvane”, „Vatra veche”, „Anotimpuri literare” (Nina Ceran).

Preocupările folclorice ale scriitorului s-au soldat cu publicarea a două colecții de folclor („De dor și de omenie”; „Du-te, dor și vino, dor”) precum și un volum de legende („Memoria Sălajului”) culese și prelucrate de Ștefan Goanță.

În acest dificil și tulburător efort, Irina Goanță a fost/este ajutată de către colege de breaslă de la școala gimnazială din Liebling: Corina Roșu Ciobanu și Nicoleta Mărghitaș – de alte doamne și domni receptivi la fenomen: Leonida Prodan, Rodica Pop, Nina Ceran, Maria Mândroane, Viorica Bălteanu – dascăli, scriitori, muzeografi, universitari.

Consiliul Județean Timiș, care putea să facă mai mult, s-a dovedit zgârcit.

Iubirea Irinei Goanță pentru memoria soțului-ei-scriitor nu are margini.

Elena Truță – o rază din curcubeu

La alt capăt de țară, nu departe de Țara Banatului, în Țara Olteniei, în chiar capitala județului Olt, Slatina, inima unei femei palpită în jurul memoriei bărbatului care i-a înfrumusețat viața: pictorul **Nicolae Truță**. Copil de oameni sărmani din comuna Dobrețu – dar inteligenți precum aforismele adunate (tot de la ei !) de către Anton Pann – Nicolae Truță s-a impus ca un artist complet și complex, de statură renascentistă: pictor, grafician, sculptor, filosof, poet și, nu în ultimul rând, dascăl al penelului. Tablourile sale – care au făcut onoare multor prestigioase simeze – intimidează și bucură, înveselesc și întristează, șoptesc și clamează, zâmbesc și lăcrimează – însoțindu-te cu priviri uimite când te depărtezi de ele, de parcă ar dori să spună că numai în preajma lor te simți acasă. Sălile multor instituții sunt împodobite cu fresce zugrăvite de penelul său. Parcurile și incintele orașului Slatina și ale altor localități sunt animate de statuile cioplite de Nicolae Truță în piatră, marmură și bronz – între care, mari personalități oltene, și nu numai: Constantin Brâncoveanu, Radu Greceanu, Tudor Vladimirescu, Mihai Eminescu, Carol Davilla, Constantin Brâncuși, George Enescu, Nicolae Titulescu, Ion Minulescu, Eugen Ionescu, Dumitru Caracostea, Dinu Lipatti, Nicolae Lupu, D. Dobrescu, Delia Popescu, Alexe Marin. Cugetările, continuându-le pe ale genialului Brâncuși, dezvăluie o altă stare a lui de a fi: „Satul, poate, a fost uitat de mulți, dar nu și de Dumnezeu”; „Nu neapărat e nevoie să fii creator de drumuri noi. E suficient și o… potecuță”; „Semnul de carte e dezarmant, pentru că ne avertizează că am rămas în urmă”; „Toate civilizațiile s-au apărat prin artă”; „Pictura e o șoaptă. O simplă șoaptă. Ura nu are loc pe paleta sufletului meu” – desprinse din volumul „Paleta sufletului meu”, 2012. Din tulburătorul volum de poezii „Discurs în catedrala ierbii” (1998) citez o singură strofă: „Doamne ! Pământul e-al meu… ca întindere / Renunț la suprafață, revendic adâncul / Dă-mi un certificat de necuprindere / Dar lasă-mi Sfânta Icoană cu Pruncul”. Ca profesor al Liceului de Artă din Slatina, și-a învățat elevii, cu dragoste și pricepere, cu răbdare, cum să stăpânească penelul, câțiva dintre ei devenind pictori cunoscuți: Mihai Lupu-Calotă și Andrei Tudoran (asistent universitar la Academia de Arte Frumoase din București).

Pictorul Nicolae Truță a murit în plină tinerețe creatoare: în 2010, la vârsta de 61 de ani. Memoria lui este păstrată, în continuare, vie prin efortul și dragostea soției sale, profesoara Elena Truță, și a fiului lor, George-Lucian Truță (împreună cu soția sa, Oana). Ei se ocupă de organizarea unor expoziții în diferite centre din țară. Recent (în 2015) cu prilejul comemorării a cinci ani de la trecerea artistului în veșnicie, cei trei, cu sprijinul ***Asociației Culturale „Nicolae Truță”*** din comuna Dobrețu, județul Olt și al prietenilor artistului, dar și al Primăriei Slatina, au editat un *Album*-retrospectivă cu tablouri din principalele etape de creație ale pictorului. Au publicat, de asemenea, volumul *in memoriam* „*Slove de curcubeu la margine de timp*”, cuprinzând amintiri despre marele dispărut, semnate de peste 50 de prieteni. Spicuiesc câteva mici, elocvente citate, urmând firul cărții. *Floarea Calotă*, creatoare și interpretă de muzică populară (al cărei fiu, azi pictor, a fost elev al lui Truță): „Binecuvântată rămâne ziua când l-am cunoscut pe Nicolae Truță, omul și artistul. (…) În lumea noastră, un jilț rămâne gol. Cu vântul de seară, florile din lunca Dobrețului s-ar putea așeza în acest jilț, să-i îmbrace singurătatea cu parfumul lor. Ar fi atât de multe flori, că pe nesimțite s-ar înălța o coloană vertebrală a unei căpițe până la cer. În vârful ei, cu sfioșenie, cu petale tremurătoare, ar sta macul alb. Din veșnicie, Năică ar înmuia pensula în albul lui imaculat, să mai picteze o dată, și pentru îngeri, toate „Miresele Dobrețului”. *Gheorghe Dican*, pictor: „Nae Truță s-a dus să le țină companie mai vârstnicilor meșteri olteni pe care i-a cunoscut și venerat în viața aceasta și pe care-i urmează în nemurirea artistică. L-au primit lângă ei, în Pantheonul Culturii Române, păstrându-i un loc binemeritat, Ion Popescu-Negreni și Spiru Vergulescu”. *Aurelia Grosu*, muzeograf: „Era un om al nuanțelor și sugestiilor, asemenea operei pe care a creat-o în ulei, tuș, creion și slovă”. *G. D. Iscru*, istoric (consătean): „De fiecare dată când, aflându-mă în comuna natală Dobrețu, trec prin fața Primăriei, mă încearcă un sentiment de satisfacție și tristețe, căci îl văd și-l salut, încă o dată, pe fiul satului nostru, Nicolae Truță, care își petrece consătenii de pe soclul instalat acolo de iubitorii și prețuitorii lui, prin grija fostului primar Marian Radu-Puiu”. *Gabriela Rusu-Păsărin*, critic și istoric literar: „Expozițiile sale, peste 50 la număr, au reprezentat momente irepetabile în destinul său artistic și în istoria culturală a Olteniei”. *Florin Rogneanu*: „Dorurile sale, multe și mute, își găsesc alinarea în câteva semne devenite arhetipuri: chipul uman, casa țărănească, copacul, căpița de fân, apa și cerul”. *Dumitru Sârghie*, scriitor, editor: „Nicolae Truță este artistul slătinean care a pornit la drum cu o potcoavă dăruită de mama natură, potcoavă care, când i-a îndepărtat noroiul, a constata că este din aur”. *Felix Sima*, poet: „Nicolae Truță mi-a rămas la inimă prin delicatețea sufletului său, delicatețe de țăran nobil”. *Mircea Șerbu*, medic: „Se zice că Dumnezeu, repetându-se pe sine, a creat lumea, cerul, florile; Nicolae Truță, repetându-se pe sine, a creat arta”. *Traian Zorzoliu*, pictor: „Picta și lucra la cheia de la poarta fericirii, pe care n-a apucat să o deschidă, dar a lăsat-o ucenicilor săi”. *Dumitru Costea*, medic: „Un om de o modestie deosebită, de un bun simț cum rar am putut să văd. Totdeauna am considerat că nu-mi este numai prieten, îmi este frate”. *Nicolae Fulga*, scriitor: „Nicolae Truță nu copiază ceea ce vede, nu copiază natura – o trece prin el, o trece prin sufletul lui”.

L-am cunoscut și eu, autorul acestor rânduri, pe Nicolae Truță. Mi-am încântat ochii cu tablourile lui și m-am bucurat de ospitalitatea familiei lui, a doamnei Elena Truță, revărsată și asupra noastră, a oaspeților, din prea-plinul iubirii ei pentru bărbatul pe care Dumnezeu i-l hărăzise însoțitor de viață. Regret că nu ne-am întâlnit de mai multe ori, pe cât aș fi dorit – și s-ar fi cuvenit. Totuși, în urma unei întâlniri fugare, în București, am avut timp să schimbăm câteva vorbe, ca vechi conjudețeni – care, mai târziu, s-au împerecheat într-un text pe care doamna Elena Truță a avut bunăvoința a-l include în amintitul volum memorial. Îl citez – în finalul acestor însemnări:

„Pe pictorul Nicolae Truță l-am reîntâlnit, cu niște ani în urmă, în Capitală; *se rătăcise* între două expoziții bucureștene, al căror autor era: una la Centrul Cultural Francez, cealaltă la Sala de Marmură a Cercului Militar Național. Totul a pornit ca într-o discuție cu Brâncuși – așa cum îmi imaginam eu unele convorbiri ale lui Petre Pandrea cu Haiducul de la Hobița. Adică nu atât despre artă, ca atare, cât despre înțelepciunea ei. Așadar:

– Nicolae Truță, te văd cam dezorientat pe aici, prin cel mai mare sat al României, care este Bucureștiul…

– *Suntem atât de cunoscători, suntem geniali – și vai ! ne rătăcim pe câte o străduță, cu adresa în mână.*

– Dar ești în satul-tău-Capitală. Nu vezi, plesnește verdele în arbori ! ?

– *Nu prea văd. Verdele uniformizează satul, albul îl individualizează. Aici, în satul de care zici tu, în București, este prea mult cenușiu.*

– Și mărăcinii din sat, de pe marginea șanțului ori de pe izlaz, sunt cenușii !

– *Nu și cei din satul meu. Doi ani de zile, niște mărăcini au constituit pretextul de culoare pentru tablourile mele. Erau atât de înfipți în suflet, că nu puteam scăpa de ei.*

– Să ne întoarcem la pictură, totuși…

– *De teamă că nu se recunosc lucrările, ne grăbim să le semnăm.*

– Totuși…

– *Când un tablou este* complet*, semnătura este inutilă.*

– Artă și armonie ?

– *Armonia în artă ? – limba românească* !

– Și cum poți deprinde această limbă ?

– *Poți învăța limba românească privind tablourile lui Andreescu.*

(continuare în pag. 10)

Constantin Carbarău - un cărturar cu țara în inimă

Luminița Cornea

Editura RawexComs a publicat în anul 2014 un volum omagial dedicat memoriei profesorului, publicistului, scriitorului Constantin Carbarău, intitulat *In memoriam Constantin Carbarău (1939-2012)*, volum îngrijit de Constantin Bărbuță, Ștefan Crudu, Milica Dan, Vasile Grigorescu (coord.), cu o prefață de Florentin Popescu, 391 pagini.

Volumul a apărut cu sprijinul Consiliului Local și Primăriei Bolintin Vale (primar Nicolae Sugurel) și al prof. univ. dr. Ioan Nicolae Alecu, constituindu-se într-un proiect editorial al *Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*. Meritul membrilor acestei asociații se ridică la înalte cote, nu numai că au realizat volumul dedicat profesorului Constantin Carbarău, dar îi continuă activitatea editorială și culturală, inclusiv tipărirea revistei *Sud*, într-o nouă serie. Mai adăugăm și editarea, în același an 2014, a altui marcant volum *Revista Sud – bibliografie 1996-2011*, alcătuit de Vasile Grigorescu, apărut la aceeași editură RawexComs, o carte cu valoare bibliografică deosebită pentru actualii și viitorii cercetători și istorici literari. Este cu adevărat o „*incursiune prin universul primei serii a publicației bolintinene* ***Sud****. 15 ani, 140 de numere, peste 2800 de articole, 1940 de pagini*". Toate vorbesc despre „*o mână de oameni cu dragoste pentru semeni, pentru esențele bune ale spiritului.*"[1]

Revista *Sud*, întâia serie, este realizarea de suflet a scriitorului Constantin Carbarău și a *Fundației Culturale „D. Bolintineanu"*. De fapt cele două ONG-uri din Bolintin Vale, mai vechea *Fundație Culturală „D. Bolintineanu"* și mai noua *Asociație pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu* își desfășoară activitatea, pe tărâm cultural, cu același nucleu de membri, mai puțin cel care a inițiat mișcarea culturală în Bolintin Vale, regretatul Constantin Carbarău.

ECOU – 28 11

ECOU... la „Festivalul Național de Creație Literară Dimitrie Bolintineanu". Bolintin-Giurgiu, ediția XXIV.

Premiul I la secțiunea ESEU

Dimitrie Bolintineanu – poet modern sau poet aflat în desuetudine

Adesea ne întrebăm cine suntem? Unde ne aflăm? Încotro mergem? Întrebările acestea par a avea răspunsuri clare și concise, dar nu e chiar așa, fiindcă descoperi că mai sunt cele mai multe dintre ele. Și, cu atât mai mult, cu cât ne vrea amănuntit și sincer să ne privim, cu lucru este clar: totul începe cu istoria poporului nostru, căci nu în zadar se zice că fără trecut nu ai viitor.

Acest fapt a fost o preocupare nu doar pentru istorici, ci și pentru mulți scriitori care se studiază din clasele primare până la terminarea liceului, pe când scriitori, precum D. Bolintineanu, se studiază în școală mai puțin, deși legendele sale istorice sunt bine cunoscute.

Adevărul este că această specie literară- legenda- i-a adus popularitatea care i-a impus în literatura română. G. Călinescu afirmă că „*toate în trecutul lui, nicuna din legende nu mai interesează un adevărat interes estetic*"Totuși D. Bolintineanu e un poet fragmentar remarcabil și o bună operă de izolare că o colecție surprinzătoare de instantanee poetice. El este însă versificator român cu intuiția valorii acestice a cuvântului care caută cuvântul pentru ceea ce sugerează dincolo de marginile lui noțional și face din vers o singură ane. Totuși D. Bolintineanu nu sțiește totdeauna tonul potrivit. Inapt să sugereze sufletul tainic al trecutului, el transmite doar prin intermediul unor personaje din istoria națională, ideile și aspirațiile generației sale, de unde și marea răsândire în epocă a legendelor, upor de memorat datorită versului curtir, compoziției simplificate până la o schemă mecanică reluării motivelor. D. Bolintineanu e auditiv și mecanic și aceasta îl despre de poezia modernă. El are totuși studiat care trebuie ideea poetică direct, fără asociații plastice.

Ceea ar zice că D. Bolintineanu este un poet aflat în desuetudine, fiindcă legendele sale dau impresia de artificialitate, datorită limbajului învechit, lipsei de culoare istorică și reminiscențelor din poezia cavalerească occidentală. Totuși nu cred că sunt elevi care nu au auzit de **Muma lui Ștefan cel Mare** sau de **Ca de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare.** Prin aceste legende istorice, D. Bolintineanu vorbește despre lupta pentru apărarea ființei naționale și pentru afirmarea conștiinței naționale, luptă care trebuie dusă până la sacrificiul de sine, deci descoperă sentimentul de patriotism. Totuși, rareori în legendele istorice ale lui D. Bolintineanu trecutul vorbește prezentului cu puterea pildei vii, cum e cazul lui **Muma lui Ștefan cel Mare.** În ceea ce privește această legendă, despre versurile: „Un orologiu sună noaptea jumătate/ În castel la poartă cine bate", G. Călinescu a spus că ar fi fost foarte bune , dacă s-ar alunga nedreapta derizione în care au fost stigmatizate. Stropoșirea cuvintelor orologiu, spre a suna mai rotacizant, teminațiile metronomice tot-bate, întrebarea obositâ ce indică neașteptarea nicăsnul element tulburător dau sândurilor un horcăit cavernos, o cadență de mașinărie, care ține mai vine din forestumul poliic, nu din ritmica asteriscă a sitharilor. De aici va învăța Eminescu să analizeze subconștientul. În ceea ce privește **Ceea ce de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare**, dreptățirată mai degrabă ca o definire a romînității decât a poeziei de rombnul..., legenda respectă tiparul tuturor textelor din acest ciclu, dată pentru cititorul de astăzi: „La început se face o scurtă expoziție a situației. Pe dată, apoi, eroul ține o cuvântare cu deosebire pronească în care iar în ochi reprimăm autorului însuși despre momentul istoric respectiv. După terminarea discursului urmează încheierea,tipică prin vitata ei" (G. Călinescu). Dincolo de scena construită din locuri ale imaginarului eroic-romantic, memorabil este discursul eroului cu valoare testamentară: așa cum remarca Paul Cornea: „Convenția discursului îl sluțește admirabil pe Bolintineanu: el posedă o rară destrelare a rostirii sentențioase, a confecționării de aforisme memorabile, inlănțuite într-un monolog de indemnabilități gravitate epică".

Ceea de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare se numără printre creațiile pașoptiste care au contribuit în chip esențial la constituirea unei mitologii naționale românești, moderne, la umplerea structurii semantice deschise a românității cu semnele devenite fundamentale.

Citind astăzi legendele istorice ale lui D.Bolintineanu trăim acele vremuri de glorie când strămoșii noștri se luptau pe viață și pe moarte cu turcii și tătarii, lăsând o puternică amprentă asupra noastră, a acelora care dorim să ne cunoaștem trecutul. Oare unde putem să cunoaștem și să înțelegem opera lui D. Bolintineanu decât în școală? Numai astfel vom putea pune semnul egalității între D. Bolintineanu, poet modern sau D. Bolintineanu, poet aflat în desuetudine.

Elvira BECCIU
clasa a XII-a F

Elvira Becciu, clasa a XII-a F

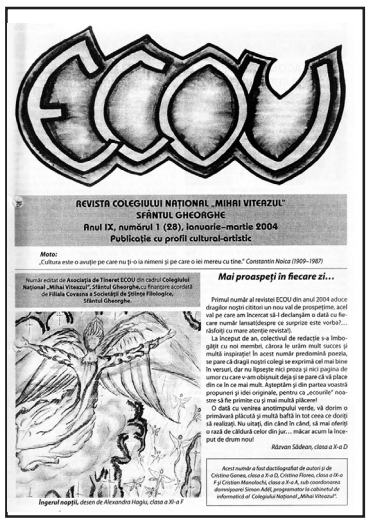
Volumul *In memoriam Constantin Carbarău (1939-2012)* este foarte bine structurat, în capitole distincte: „*Carbarău, așa cum l-am cunoscut*", „*Privind spre interior – Carbarău despre ... Carbarău*", „*Privind spre Sud*", „*Privind spre Bolintin*", „*Privind spre Africa*", „*Ascultându-i pe oamenii cuvântului...*", „*Priviri mai mult sau mai puțin ... polemice*", „*Constantin Carbarău în revista Sud (bibliografie)*" și, în final, un album foto intitulat „*Amintiri care rămân*".

Personalitatea celui numit „*un fiu de seamă al Bolintinului*" sau *„Vrăjitorul" din strada Soveja*, „*un om de omenie*" ori *cărturar cu țara în inimă*, Constantin Carbarău a fost de fapt „*o fundație, o revistă, un redactor-șef*". S-a identificat cu toate acestea, împlinindu-le cu har, cu dăruire, cu suflet larg.

Personal nu l-am cunoscut, dar am vorbit o dată la telefon și am corespondat puțin. Mi-am format o imagine despre Constantin Carbarău – omul, doar din revista *Sud* și din calitatea domniei sale de organizator al *Festivalului de creație literară „Dimitrie Bolintineanu"*. Citind volumul la care am făcut referire, m-am oprit de mai multe ori la diverse caracterizări măiestrit concepute. Una mi-a plăcut în mod deosebit. Probabil pentru că are în vedere munca pentru realizarea revistei:

„*Cum își strânge materialele domnul Carbarău ține de artă: pe unii autori îi roagă; pe alții îi somează; pe unii îi invită la o cafea, pe alții la o bere; îi ascultă pe toți, căci toți au ceva de zis despre ceilalți; îi aprobă, îi dezaprobă, îi încurajează, îi critică, dar* ***pe toți îi stimează****. Puțini însă dintre aceștia cunosc cu câte greutăți se confruntă acest om inimos pentru a face posibilă apariția revistei.*"[2]

L-am cunoscut pe Constantin Carbarău, am spus, ca organizator al *Festivalului de creație literară „Dimitrie Bolintineanu"*. Cum ? ! Da, eu, atunci, eram profesoară de limba și literatura română. În anul 2003, am aflat (nu-mi amintesc de unde) despre acest festival și am luat legătura cu ... organizatorul. Predam și la o clasă de elevi din Basarabia, bursieri ai statului român. Elevi foarte buni, se întreceau între ei la învățătură și la toate activitățile organizate cu ei. Una dintre eleve, Elvira Becciu din clasa a XII-a, a participat la concurs, ediția XXIV, cu un eseu ce avea titlul „*Dimitrie Bolintineanu – poet modern sau poet aflat în desuetudine*". A primit *Premiul I* la secțiunea „*Eseu*". Din păcate, nu a putut să plece, pentru a-și ridica premiul.

ECOU

REVISTA COLEGIULUI NAȚIONAL „MIHAI VITEAZUL" SFÂNTUL GHEORGHE
Anul IX, numărul 1 (28), ianuarie–martie 2004
Publicație cu profil cultural-artistic

Mai proaspeți în fiecare zi...

Ingerul nopții, desen de Alexandra Hagiu, clasa a XI-a F

Eseul Elvirei Becciu l-am publicat atunci în revista noastră *Ecou* (revistă ce este prezentată în *Dicționarul presei literare românești* de Ion Hangiu). Răsfoind colecția revistei, am găsit eseul și ne bucurăm să-l redăm în fotocopie.

Deoarece sunt convinsă că scriitorului Constantin Carbarău i-a plăcut eseul Elvirei, citez acum un fragment semnificativ:

„***Cea de pe urmă noapte a lui Mihai cel Mare*** *se numără printre creațiile pașoptiste care au contribuit în chip esențial la constituirea unei mitologii naționale românești, moderne, la umplerea structurii semantice deschise a românității cu semnele devenite fundamentale.*

Citind astăzi legendele istorice ale lui D. Bolintineanu, trăim acele vremuri de glorie când strămoșii noștri se luptau pe viață și pe moarte cu turcii și tătarii, lăsând o puternică amprentă asupra noastră, a acelora care dorim să ne cunoaștem trecutul."[3]

Cu amintirea chipului vesel al Elvirei, am recitit eseul, apoi mi-am imaginat chipul luminat al redactorului-șef Constantin Carbarău, după lectura eseului, fiind sigur că are cui să acorde premiul întâi.

Îi felicit din suflet pe membrii *Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu* ce desfășoară măreațe fapte culturale, spre slava tradiției noastre românești, la Bolintinul din Vale. Mult succes în continuare !

[1] Vasile Grigorescu, *Revista Sud bibliografie 1996-2011*, Editura RawexComs, București, 2014, p. 10.
[2] Victoria Milescu, *Bodega fără nume*, în *In memoriam Constantin Carbarău (1939-2012)*, Editura RawexComs, București, 2014, p. 48.
[3] Elvira Becciu, *Dimitrie Bolintineanu – poet modern sau poet aflat în desuetudine*, în *Ecou*, revista Colegiului Național „Mihai Viteazul", Sfântul Gheorghe, anul IX, nr. 1(28), ian.-martie 2004, p. 11.

Emil Gulian: portret bio-bibliografic

Emilia MOTORANU

Portretul bio-bibliografic al poetului, traducătorului și publicistului Emil Gulian (n. 15 mai 1907, Giurgiu – d. decembrie 1942, pe front, în apropiere de Siberia) necesită câteva completări. Fin intelectual, Emil Gulian a fost apreciat în cercurile scriitorilor din perioada interbelică. Șef de promoție al Liceului „Ion Maiorescu" și absolvent al Facultății de Drept și Filosofie din București, Gulian devine avocat și desfășoară în paralel o importantă activitate literară.

E. Gulian a debutat în *Universul literar* și a colaborat cu poezii, proză și articole de critică la *România literară*, *Revista Fundațiilor Regale*, *Contimporanul*, *Vremea*, *Azi*, *Cuvîntul*, *Convorbiri literare*, *Rampa* ș.a.

În 1934, Emil Gulian publică unicul său volum de versuri *Duh de basm*, care îl va plasa în capitolul dedicat poeziei ermetice, în *Istoria literaturii române de la origini până în prezent* a lui G. Călinescu. Referitor la poezia lui Gulian, criticul Lucian Boz considera că „formatul ei de hermetică modernitate îi dă de la prima lectură prestigiul unei căutări în desișul individualizării; clătinată între influența poesiei lui Barbu și poema metafizică a lui Camil Petrescu, poesia d-lui Gulian se realizează pe deplin în ciclicele Basme"[1].

În domeniul criticii și teoriei literare, E. Gulian a publicat cîteva articole în cea mai prestigioasă revistă culturală interbelică, *Revista Fundațiilor Regale*. În articolul *Trei tipuri de cititori și de poezie românească tânără*, Emil Gulian face o prezentare a principalelor tendințe poetice existente la începutul secolului trecut, identificând trei tipuri de poezie și de cititori. El critică tânăra generație de poeți sibilici, „care sub hermetismul lor nu ascund decât vid și care sunt acum în speciala favoare a criticei, a celor care vor să pară rafinați ai versului și în general a publicului cu oarecare diplome, care face caz de literatură rară"[2]. Această „hyperpoezie" este poezia pură de orice urmă de materialitate, dar și de orice urmă de emoție. Tânărul critic completa „cu ajutorul hermetismului care nu e temperamental, ci artificial, impus din afară, se realizează un abscons, în umbra căruia confuzia e posibilă în poezie"[3] Un alt fel de poezie este cel de „sevă românească, autohtonă", care de fapt este „o palidă imitație a poeziei bulgărești contemporane"[4]. Revenirea la subiecte cu predilecție țărănești dezvăluie o poezie neosămănătoristă, înțeleasă de toți și iubită de mase, poezie admirată în școală și slăvită în discursuri. În finalul articolului, Gulian se referă la poezia inefabilului, care „utilizează un hermetism care nu vine din afară înăuntru, ci care e o necesitate interioară, impusă de la sine de pudoare și folositoare uneori ca mod personal de expresie"[5]. Aceasta este o poezie de substanță sufletească, urmărind un progres de cunoaștere interioară, recurgând la aluzii și sugestii; această formă lirică elimină sistematic tot ceea ce este clișeu modernist sau tradiționalist.

Tot în legătură cu tendințele poetice, în articolul *O carte cu poeme*[6], Gulian admira ingenuitatea volumului *Albe, poeme* al lui Zaharia Stancu și reclama necesitatea pentru un poem de a fi scurt, pentru a putea menține unitatea emoției. Deși Zaharia Stancu nu a fost niciodată hermetic, cu toate acestea poemele sale trebuie înțelese astfel, ca izbucniri de emoție puternică în momente intense. Sinceritatea și meșteșugul sunt calități incontestabile ale poeziei lui Zaharia Stancu, astfel „fiecare vers e lucrat cu o amănunțime de bijutier miniaturist, reușind să redea cu atâta netezime ceea ce vrea să spună încât în această poezie, fără îndrăzneli prea mari, dar frumos distilată, fiecare vers oferă totuși o surpriză"[7].

Alte contribuții ale lui Emil Gulian în *Revista Fundațiilor Regale* sunt: articolul *Actul creator la André Gide* (1934), traducerea unei ode de Valery Larbaud (1936), traducerile poeziilor *Cântec* de M. Maeterlink (1939), *Cornuri de vânătoare* de G. Apollinaire (1939), *Balada deposedatului* de Georges Duhamel (1939), *Moartea neuitată* de Jules Superville (1939), articolul *Glosse pe motive poești. Posfața la Poemele lui Edgar Poe* (1940), traducerea piesei de teatru *Mitridate* de Racine.

Printre prietenii apropiați ai lui Gulian amintim pe Mircea Eliade, Mihail Sebastian, Eugen Lovinescu și Eugen Ionescu. Atunci când Mircea Eliade a trădat prietenia cu Mihail Sebastian (scriitor de origine evreiască), prin afilierea sa treptată la Mișcarea Legionară, Gulian nu se lasă influențat și nu renunță la prietenie în favoarea politicii, rămânând devotat lui Sebastian în toate locurile publice unde alții îl renegau.

Într-un articol din 1940, *Un poet al eliberării*, publicat în *Revista Fundațiilor Regale*, tânărul critic face referire la romanul lui Mihail Sebastian, *Accidentul*, „poem al dragostei și al naturii". Romancierul atrăgea atenția asupra unei necesități a eroului de eliberare dintr-o viață socială apăsătoare și complexă. Pentru că omul modern este saturat de intelectualitate și de probleme interioare, izolarea are efecte terapeutice: „o viață în care întrevezi, cel puțin pentru anumite epoci, posibilitatea de a trăi natural, liber și fără retușeri (...) bucuriile și tristețile proceselor fiziologice și în care această eliberare, această știință de a privi cu calm totul, integrat într-o curgere generală, această înțelepciune de a lua lucrurile așa cum sunt, fără a te gândi la urmări, sunt reconfortante"[8]. În acest context, literatura ca mijloc de evadare din cotidian, înseamnă reîntoarcere spre adevăr, spre autentic. Gulian identifică în romanul prietenului său un stil confesiv, deși nu povestește la persoana întâi.

În anul 1938, împreună cu soția sa, Ortansa (sau Hortanse), Emil Gulian devenea primul traducător din limba engleză al poeților Edgar Allan Poe și R.M. Rilke. Este mai puțin cunoscut faptul că poetul era un foarte bun traducător din literatura franceză al scrierilor lui Paul Claudel, Valery Larbaud, George Duhamel și François Mauriac. Devenit corespondent de război trimis în linia întâi, tânărul scriitor este capturat ca prizonier. În iarna anului 1942, pe drumurile înzăpezite și reci către Siberia, Gulian se oprește împreună cu ceilalți prizonieri să doarmă într-un grajd și, înghețat, nu s-a mai trezit niciodată.

În istoriile literare, Emil Gulian rămâne printre poeții vădit influențați de versurile lui Stephane Mallarmé și Ion Barbu. Astăzi, Școala nr. 5 din Giurgiu poartă numele „Emil Gulian", în onoarea poetului, iar pe strada Victoriei nr. 13, în același oraș se găsește Casa Emil Gulian, construită în anul 1898 și devenită monument istoric.

[1] Lucian Boz, *Cartea cu poeți*, București, Editura Vremea, p. 141.
[2] Emil Gulian, *Trei tipuri de cititori și de poezie românească tânără*, în ***Revista Fundațiilor Regale***, nr. 2, feb. 1936, p. 433.
[3] *Ibidem*, p. 434.
[4] *Ibidem*, p. 436.
[5] *Ibidem*, p. 438.
[6] Idem, *O carte cu poeme*, în ***Revista Fundațiilor Regale***, nr. 5, mai 1938, p. 428-430.
[7] *Ibidem*, p. 430.
[8] Emil Gulian, *Un poet al eliberării*, în ***Revista Fundațiilor Regale***, nr. 5, mai 1940, p. 432-433.

Mariana Pândaru (n. 20.08.1952, în com. Pleșoi, jud. Dolj) este membră a Uniunii Scriitorilor din România, membră a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România. A debutat în 1974 în revista *Tribuna* de la Cluj-Napoca. Editorial, debutează în 1987 cu volumul de poezii *Dincolo de râu, câmpia*, la Editura Facla din Timișoara. În 1990, alături de soțul său, regretatul scriitor Valeriu Bârgău, înființează la Deva, unde locuiește în prezent, săptămânalul *Călăuza*, în 1992, Editura Călăuza, iar în 1996, revista *Ardealul literar*. Semnează în majoritatea revistelor literare din țară și din străinătate. A publicat peste 20 de volume: poezie, însemnări de călătorie, publicistică, interviuri, răsplătite cu diplome și premii literare. Din 2006, este redactor-șef al Editurii Călăuza v.b. și al revistei *Ardealul literar*, unde promovează autori din țară și de peste hotare. Prolificitatea Marianei Pândaru e susținută de un talent robust ce decantează stări, emoții, sentimente într-o scriitură concentrată, sobră, cu un mesaj direcționat, cu un bun echilibru între fantezie și raționalitate, semn al experienței, maturității, al unei conștiințe poetice, fără a ignora însă tendințele estetice actuale pe care le asimilează și le dezvoltă în manieră proprie. (**Victoria Milescu**)

Mariana Pândaru

AȘTEPTARE

Locuiesc într-un oraș
cu ferestre închise
Pe o stradă
cu ferestre închise
Într-o casă
cu ferestre închise

Ce aștept ?
LUMINA !

MAMA

Mamă –
născătoare a cuvintelor mele

Prin ochii tăi
văd lumea din urmă
Așa cum prin ochii fiului meu
văd lumea ce va să vină

Tu ești rădăcina
El e coroana

Trunchiul ce poartă
pecetea de la tine la el
sunt eu
– buna mea mamă –

Lujerul crescut
Din plăpânda ta
Tinerețe.

FULGERE PE MARE

Era atât de adâncă noaptea
și eu mă plimbam desculță
pe nisipul încă fierbinte
Gândurile mele, odată cu vântul
lunecau toate în urmă…

Țipăt de pasăre,
țipăt de pasăre îmi era inima
deși mergeam liniștită
pe lângă marea
ce nu se lăsa în nici un fel
îmblânzită
Doar din când în când
limbile ei îmi ștergeau urmele
sau, repezite,
alergau să-mi atingă călcâiul
jucându-se parcă – într-un târziu –
cu umbra ce devenisem

Când iată, noaptea sfâșiată de fulger
prevestește apropierea furtunii…
nu mă puteam încă desprinde de țărm
de volbura apei
de acest rămuriș din bice de foc
pe care nu l-am mai văzut
niciodată atât de aproape
atât de real…

Și deodată pășesc peste ape
ca peste oglinda vie
și nemuritoare…

Dansul meu, fără spaimele formei
se întinde cât orizontul
într-o cadență amețitoare
Bice de foc
îmi sfâșie carnea
odată cu întunericul
iar tălpilor mele
le e dat să pășească
– umede oase –
pe fierberea mării
Nu mai aud nimic dinspre țărm
Nu mai văd umbrele fosforescente
știu doar atât:
Eu mă înalț
în vreme ce văzduhul se umple
de zgomote.

PASĂREA FLAMINGO

Pasărea Flamingo
îngerul venit din cer
Pe cărarea de ape
își reazemă umbra
de arșița verii

Ca și când s-ar adânci
pentru totdeauna
în țărâna încinsă

Pasărea Flamingo
cu penele ei rozalii
stă maiestoasă în calea
trecerii mele
Urmărindu-mi atent
fiecare mișcare
arătându-mi-se
ca o dulce ispită
în inima fierbinte a zilei.

PE LINIA DREAPTĂ A INIMII

Pe linia dreaptă a inimii
veneai tu – cu drumul din nord

Și de departe te-asemănai
unei umbre
Și de aproape
vedeam că ești om
ca toți oamenii

De și mai aproape
te confundam – iată –
cu inima mea din vremea
unor dimineți liniștite.

CUVINTELE ÎN LOCUL NOSTRU

Ne vine rândul încet-încet
să trecem în cântec
și numai în cântec

Să îngenunchem
cu ființa noastră neîmpăcată
la rădăcina trifoiului

Ne vine rândul încet-încet
să lăsăm cuvintele
în locul nostru
ca și când am fi fost
numai cuvinte
Trup – niciodată.

LA PRAGA, PRINTRE OAMENI

La Praga
am avut sentimentul
că trec printre oameni
cu ochi de mărgele

Trecerea lor
lumina cu putere
vechile ziduri
din care izbucneau
– ici și acolo –
smocuri de iarbă
cu fir verde –
de primăvară
La Praga
am avut sentimentul
că inima mea
– cu toată neliniștea ei –
Înflorește.

ÎN GRĂDINILE VERSSAILLES

În Grădinile Verssailles
mi s-a arătat lumea
în regresul ei natural
Nici pecetea de viță regală
(cuibărită acum în
umbre și pulbere)
Nici zidul răcoros al palatului
nu m-au convins că viața
trăită de la o strălucire
la alta
te poate numi
om norocos…

Numai dulce-amăruiul miros
de portocali și lămâi
îmi amintește fără cuvinte
că aici a trăit cândva
Regele !

MÂINILE – O PERECHE DE ARIPI

Acestea sunt mâinile mele
– de pământ sunt !
și eu mă rotesc în jurul lor
ca un bulgăre mirosind
a iarbă și flori

O hartă întipărită în palmă
se încăpățânează să amenințe
cu drumuri tot mai înguste

Iată, eu știu. E harta destinului !
– vă spun: E harta vieții !
continui să repet cu încăpățânare
în timp ce voi priviți
stolul de grauri
iubind libertatea
și cerul împânzit de lumină.

„Dar nu uitați nisipul din oase”
spun înțelepții,
la vreme de înserare
Nu uitați !
– repet și repet eu
în zadar…

Acestea sunt mâinile mele
luați-le și faceți din ele
o pereche de aripi.

LA LUMINA SCORUȘULUI

Îmi veneau atâtea idei despre lume
când stăteam la lumina scorușului
din livada mea de pe munte
Îmi veneau atâtea idei
încât mă simțeam o pasăre
cu gâtul aprins de cuvinte…

Și toate luau forma
unor pești zburători
plimbați prin imaginare acvarii
Iarba devenea o apă verde-verde
și neliniștită
Scorușul – ah ! – scorușul
o flacără vie și miraculoasă era !

Nu mă mai putea nimeni întoarce
din această visare de albă duminică
viața era undeva, ca o felie de pepene
din care lacom mușca
ba unul, ba altul !

Poezie chineză contemporană

Pătrunderea lui Eminescu în China a avut loc târziu, în secolul XX; mai ales în a doua lui jumătate. Inițial, se traduseseră câteva poezii, însă din variante rusești. Adevărata traducere s-a petrecut ca urmare a întâlnirii unui om de cultură chinez cu opera lui Eminescu – în patria poetului, România. Omul acesta este poetul și jurnalistul Xu Wende, care ne onorează cu prietenia lui de peste 50 de ani. El și-a făcut studiile în România, la Facultatea de Filologie (azi, Litere) din București. Atât de bine deprinsese limba română, încât începuse să scrie versuri despre țara lui natală în limba lui Eminescu. Iată o întâmplare edificatoare. La un moment dat – se întâmpla în anul 1957 – își ia inima-n dinți și se prezintă cu două poezii la „Gazeta literară". Acolo – fericit prilej ! – îl întâmpină Nichita Stănescu. I-a luat poeziile, le-a citit cu atenție, pe îndelete, și-a exclamat „Excelent ! Română curată !" – și-a dispărut pe niște scări, în sus. S-a întors repede: „S-a adjudecat, bătrâne ! – i-a spus – vin direct de la Demonstene Botez. Vor fi publicate în „Tânărul scriitor". (Poeziile au apărut în toamna aceluiași an, în respectiva revistă, însoțite de o notă a redacției: „Versurile sunt scrise direct în limba română și aduc cu ele o adiere orientală de poezie și puritate". Sunt două poezii, „Perlă" și „Niciodată", pe care le vom transcrie și noi în acest grupaj – alături de altele, primite în aceste zile, la tălmăcirea cărora ne-am adus, împreună, oarece obol). Mai precizăm că, în traducerea lui, mai multe poezii („Ai noștri tineri", „Criticilor mei"; „Lacul") au apărut, în anul 1958, în revista „Literatura universală" (un fel de „Secolul XX", al nostru) cu largă răspândire în spațiul limbii chineze. Totul a culminat cu apariția volumului *„Poezii" de Mihai Eminescu*, la prestigioasa Editură pentru Literatură Universală din Shanghai, în 1981 – sub semnătura a trei traducători: Ge Baoquan, Li Ninglai și Xu Wende (cele mai multe traduceri aparținându-i lui, între care și marmoreanul poem *Luceafărul*).

Pe Xu Wende l-am reîntâlnit recent (noiembrie 2015) cu prilejul călătoriei făcute împreună cu soția mea, tapisera și scriitoarea Lia-Maria Andreiță, la invitația Institutului Cultural Român din Beijing. Același tânăr, la 80 de ani, ne-a întâmpinat murmurând: „Fiind băiet, păduri cutreieram"… Zilele trecute ne-a trimis alte noi poezii scrise de el, din care publicăm mai jos (alături de ale altui important poet chinez) prin bunăvoința revistei *Sud*, a redactorului ei șef, scriitorul Vasile Grigore – către care se îndreaptă și un sincer cuvânt de gratitudine, din partea acestui bun și devotat prieten al limbii române.

Xu Wende – *împătimitul de Eminescu*

PERLA

Ca o perlă sfioasă
aș vrea să fiu,
Perlă ce se ascunde
în al mării străfund
Când oamenilor li se dăruiește
cu chipu-i rotund –
Abia atunci își descoperă întreaga lucire
și sclipătul viu.

NICIODATĂ

Niciodată n-am să mă satur,
nicicând,
Un cântec de dor să-ți cânt
Sub un cer incendiat
de amurg,
Când clipe dulci ca veacurile
curg.
Nicicând n-am vrut să uit
susurul tău
Blând ca luna oglindită
pe un pârău
Și zâmbetul tău copilăresc
și senin
Ce-mi va pluti în amintire
lin.

DIN PRICINA IUBIRII

Dacă sufletu-ți arde-n iubire,
Primăvara, toată firea e-n înflorire,
Vara revarsă a ei strălucire,
Toamna, a culorilor dezlănțuire.

Iarna-i imaculată de ninsoare,
Dacă-n inimă simți o ardoare.
Pieri-vor norii negri de boare
Cât lira vibrează de amor sub soare.

FĂRĂ TITLU

A noastră întâlnire
E o predestinare;
Te-am îmbrățișat cu iubire,
M-ai îmbrățișat cu înduioșare.

Clipa îmbrățișării
Ne-a umplu sufletul de duioșie;
Greu mi-i s-o dau uitării –
Ea a devenit veșnicie.

Poetul și jurnalistul Xu Wende, în anul 2000, la Ambasada Română din Beijing, primind, din mâna ambasadorului Ioan Donca, Medalia comemorativă „150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu", conferită de către președintele României Emil Constantinescu.

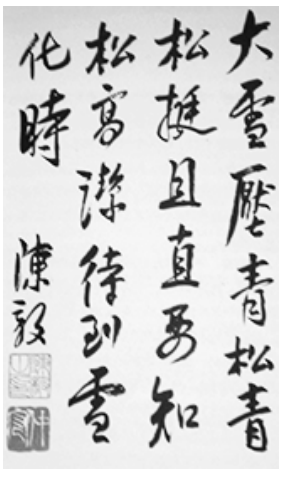
Xu Wende, student la Universitatea din București, însoțind doi scriitori chinezi în vizită la Mihail Sadoveanu; 1956, vara.

Mulți poeți chinezi contemporani, iviți pe lume la început de secol XX, în marile prefaceri social-politice prin care trecea țara, au fost adesea nevoiți să schimbe condeiul pe armă și arma pe condei, după cum bătea vântul sorții. Cu arma în mână, cu condeiul în porthart și iubirea de patrie în inimă, ei au străbătut temerari veacul. Unul dintre ei, reprezentativ, este Chen Yi (1901-1972) – în egală măsură mareșal, om politic și poet – cu studii în Franța, de unde, datorită ideilor sale revoluționare, a fost repatriat cu forța. Poezia lui este un strigăt de luptă, de iubire, de speranță.

Chen Yi – *un poet cu arma la picior*

Scriitorul Chen Yi cu soția sa, Zhang Qian

Facsimil al poeziei „Pinul verde", în caligrafia autorului

PINUL VERDE

Pinul verde de zăpadă grea e apăsat,
Pinul verde drept și ne-nfricat.

De vrei să-i afli noblețea și candoarea
Așteaptă până se topește ninsoarea.

CATREN

Există oameni pe planeta Marte ?
Pe Lună, oameni subzistă ?
Pe Pământ sigur există –
Pământu-i prețios foarte.

ZĂRIND CONTINENTUL PATRIEI DE PE VAPOR

Apa se rostogolește galbenă
Ca o palidă lună,
Curgând spre locul unde cerul
Cu pământul se-ngână:
O unduioasă linie neclară –
Acolo-i a noastră natală țară.

O ! Vaporule, mișcă-ți mai iute
Povara !
Vreau să-mi revăd cât mai repede
Țara !
Oare, mai are vechea înfățișare
Pe care o avea atunci,
La plecare ?
Groaznică veste s-a răspândit
Între timp
Până-n nori:
Că țara s-ar fi prăbușit
De mai multe ori.

Vreau să-i văd vechea
Înfățișare !
O ! Vaporule, nu mai am
Răbdare
Sunt fiul ei
Pe mare rătăcit;
Inima, fibră cu fibră
S-a desfrunzit.

Vaporul aleargă de zor,
Acostează,
Cu steagu-n catarg
Ce veghează.
Continentul își deschide
Brațele larg.
Țara-mamă este atât de
Îngăduitoare;
Dar cum cutezăm a debarca noi,
Odrasle rătăcite,
De rușine aducătoare ? !

O ! Țară-mamă,
Dulce și iubitoare,
Mă primești totuși la tine
Cu înduioșare –
Și mă întreb,
Răvășit de uimire,
Cum să-ți răsplătesc
Nemărginita iubire.

…Dar priviți,
Priviți semnul înaripat !
În nord-vest
Jumătate de cer
S-a învăpăiat –
Fie
Ca această făclie,
O ! Țara mea,
Să-ți încălzească
Trupul înghețat.

Traduceri de Lia-Maria Andreiță,
Xu Wende și Ion Andreiță

Vasile Szolga

Oaia neagră

În vremurile mitice, când pământul era populat de ființe aparte, ciudate: zei, zeițe, zmei, căpcăuni, dragoni, balauri, și tot felul de animale care de care mai îngrozitoare, și când oamenii erau încă puțini, trăia undeva, în lume, un căpcăun. Umbla toata ziua, din zori și până în asfințit, cu treburile lui căpcăunești și se întorcea seara acasă obosit și mort de foame. Alerga încolo și încoace să-și găsească ceva de mâncare și mânca tot ce îi cădea în mână ca să se satură. Se culca apoi și dormea până dimineața, când pleca și o lua de la capăt cu treburile lui căpcăunești.

Pentru că nu era un căpcăun prost, deși despre căpcăuni se spunea că sunt cam slabi de minte, se gândi să facă astfel încât atunci când se întorcea acasă să aibă ce să mănânce. Îi veni în minte să își încropească pe lângă casă o stână cu o turmă de oi. Și astfel, după un anumit timp, apăru o stână mare, mare, în care aduse o turmă uriașă de oi. Acum nu mai trebuia să umble seara după mâncare. Intra în turma de oi, lua câteva din ele la întâmplare și avea mâncare pe săturate. Degeaba încercau ele, oile, să se ascundă când venea căpcăunul acasă, degeaba se înghesuiau unele în altele, pentru că, atunci când sosea, căpcăunul apuca două-trei oi, și în felul acesta își lua de fiecare dată tainul pentru ziua respectivă. Oile erau frumoase, albe, de ți-era mai mare dragul să te uiți la ele.

Printre aceste oi frumoase și albe, într-o zi se născu și o oaie neagră. Toate celelalte oi au râs de ea, pentru că, de departe, se vedea în mijlocul turmei albe o pată neagră. Oile o împinseră afară din turmă, crezând că a sta pe lângă ea era un pericol mai mare decât dacă o excludeau dintre ele. Stătea oaia neagră separat de restul turmei toată ziua, iar noaptea aștepta să fie mâncată de căpcăun, dar se întâmpla că niciodată căpcăunul nu o alegea pe ea. Pasămite, căpcăunul sosea mereu seara, de la treburile lui căpcăunești, și pe întunericul care se lăsa, atunci când intra în turma lui de oi, nici nu o vedea pe sărmana oaie neagră care, în semiîntunericul serii, aproape nu se zărea, pe când oile albe luceau ca niște pete argintii.

Și astfel, oaia neagră trăi mulți ani, și până la urmă muri de bătrânețe, pe când celelalte oi fură mâncate toate, rând pe rând.

Nu întotdeauna este rău să fii oaia neagră a turmei.

O lume tristă

A fost odată o lume, în care oamenii știau când vor muri. Această lume era una ordonată, planificată. Sigur, pentru a elimina neprevăzutul din viața oamenilor, trebuia însă să știi durata de viață a acestora. Și uite așa, când oamenii ajungeau la majorat, se supuneau, prin lege, unor teste, unui proces de evaluare. Atunci li se dădeau niște droguri și erau conectați la niște aparate care le analizau amănunțit întreaga stare a tuturor organelor, până și starea celulelor, astfel încât aparatele pronosticau durata de viață cu o precizie de ore. Se pare că procedeul dădea rezultate în 98% din cazuri; adică, practic toată lumea știa când va muri.

Dar cunoscând acest lucru, lumea aceasta era foarte tristă. Toți se preocupau de viitoarea plecare dintre vii. Chiar când se făcea o petrecere - existau și ocazii pentru așa ceva - oamenii se uitau unii la alții, și dacă vedeau o figură tristă, însemna că decesul omului era aproape. Bineînțeles că atunci nu se mai făceau glume, nu se mai râdea, cântecele amuțeau ca să nu-l jignească pe cel care era pe ducă. Și uite așa, societatea se transformă într-o lume tristă. În curând se interziseră, prin lege, cântecele, râsetele, și dansul. Se mai permiteau doar cântecele de jale.

Oamenii nu se mai vizitau, nu mai stăteau la taclale, pentru că erau tentați să se intereseze când vor muri, și atunci trebuiau să-l compătimească pe cel care pleca primul dintre ei.

Degeaba aveau aproape tot ce își doreau. Nu se ducea lipsă de nimic într-o societate ordonată, bine planificată. Știind când vor muri, toți își pierdură cheful de viață, chiar dacă unii, în ciuda restricțiilor impuse de legi, încercau să petreacă; mai bine zis, să-și înece amarul, să uite de sfârșitul atât de bine cunoscut. Oameni nu mai trăiau, erau morți încă de când aflau momentul stingerii din viață.

Lumea se împuțină - și aproape dispăru ca populație.

Dar, odată, niște minți neconvenționale – care fac dizidență chiar și în societățile cele mai bine planificate și ordonate – au hotărât să nu se mai supună acestor teste care le planificau durata de viață.

La început, semenii lor, îndoctrinați, nu au vrut să-i asculte, dar încet, încet, văzând că cei care nu se supuneau testelor au fețe mai puțin triste, deși erau supuși oprobriului public ca delicvenți, au hotărât ca să elimine legile care obligau la acel comportament rigid, cu toate că se întrebau: Cum, oare, vor trăi, fără să știe când vor muri ? Și-au dat însă curând seama că necunoașterea clipei morții, renaște speranța în oameni; și astfel se pot veseli, pot spera, pot trăi, fără a avea în minte o dată anume a sfârșitului care oricum va veni.

Și-au început din nou să se bucure, să râdă să cânte, să danseze – într-un cuvânt, să trăiască.

Povești cu... cântec
De la CRIV-MV la DIAMANT

Nelu NICULAE

Anii ’70. La Radio se difuza, din când în când, muzică rock: *Beatles*, *Rolling Stones*, *Creedence Clearwatter Revival*, *Sweet*. Rock-ul devenise muzica preferată a tinerilor. Foarte mulți ascultau „Europa liberă”. La Bolintin Vale, Bolintin Deal, Ciorogârla, la căminele culturale cântau formații din București. La școala din Crivina se organiza *Dans* cu un pick-up. Se punea muzică ușoară *șik*: *Beatles*, *Free*, *Creedence Clearwatter Revival* etc. *Sweet* lansase *Ballroom Blitz*, hit-ul preferat în Crivina și Ogrezeni ani de zile.

Eu (Nelu Niculae) și Titi Paraschiv (văr de-al doilea), ne propusesem să facem o formație rock, cu care să ne lansăm la Radio și TV. Prin urmare, mi-am cumpărat o chitară electrică românească cu două doze. Titi era percuționist și cânta la o tobă de pionieri, un butoi pentru aracet și un cinel spart. Aveam un amplificator construit de mine, de 10 W parcă...

Am ales numele CRIV (de la Crivina), că suna englezește, ziceam eu (vezi: *Creedence Clearwatter Revival*, *Cream*). Vocal cântam amândoi.

Revelionul ’74-’75 l-am făcut la școala din Crivina, unde am cântat toată noaptea. Pe 1 ianuarie 1975, la *Dans*, am cântat și noi două melodii în încheierea programului. Asta a fost prima ieșire în public. De atunci a rămas stabilit să cântăm o dată pe lună la *Dans*.

La puțină vreme după aceea am aflat că Ilie Udrea (Niculae, acum) din Mihai Vodă are chitară bass și i-am propus să vină cu noi. El repeta cu Vasile Stan (văr primar cu Titi), însă a acceptat imediat, necrezând că ei doi vor avea succes.

Titi Paraschiv, Sandu Paraschiv, Nelu Niculae, Vasile Stan, cca 1979

După câteva repetiții am anunțat prima „cântare” în noua formulă. Dar, în seara când trebuia să cântăm, Titi nu a refuzat să mai cânte fiindcă venise prietena lui și nu avea „curaj” să o lase singură. Atunci, Ilie ni l-a propus pe Vasile Stan. Neavând altă variantă, am acceptat. A ieșit foarte bine, dar vocal cântam eu aproape toate piesele. Titi bătea mai bine decât Vasile, dar nu știa să bată cu pedale în toba mare. Cei doi, Titi și Vasile, fiind din Mihai Vodă, mi-au cerut ca formația să se numească „CRIV-MV” (Crivina – Mihai Vodă).

A fost foarte greu să pătrundem la nunți, unde se câștiga bine, deoarece aveam stații și tobe proaste, comparabil cu formațiile din București care cântau prin zonă. Spre exemplu, *IRIS*-ul lui Cristi Minculescu a cântat la vreo două nunți din Bolintin Deal, dar nu a prins. Delenii, mai ales cei „de culoare”, aveau gusturi mai pretențioase. Cu toate problemele noastre de dotare, când am cântat la nunta lui Titi la Ogrezeni, am avut un succes imens. A fost ca o sărbătoare. Piesa de super-succes era *Ballroom Blitz*.

După ani de zile, în care aproape toți banii câștigați i-am învestit în stații, boxe, tobe etc., am reușit să ne impunem în toată zona. Când cântam era ca o sărbătoare. Repertoriul era format din rock și pop.

De acum, eu începusem să compun melodii. Ideea era să scoatem un disc.

Cred că în 1984 l-am adus pe Sandu Paraschiv la orgă. Formația suna din ce în ce mai bine. I-am schimbat numele în DIAMANT. În 1986 ne-am luat atestatele, avându-l președinte al comisiei pe Horia Moculescu. Tot pe atunci, ca urmare a frecventelor certuri cu Ilie, care întârzia aproape mereu la cântări, l-am adus pe Titi în locul lui la bass. Acum cântam toți vocal și aveam din ce în ce mai mult succes. Aveam publicul nostru, care ne urma în orice sat cântam.

După doi ani Titi renunță, pe motiv că nu face față serviciului, navetei și cântatului. El locuia în București. Următorii doi ani cântă la bass Nae Dobrin, urmat de Nicu Șandru (era elev la Liceul de muzică).

Sandu Paraschiv mergea des la „Electrecord” cu orchestra Conservatorului, el fiind cornist. Acolo reușește să ia legătura cu Romeo Vanica (redactor muzical și fost profesor de muzică la Bolintin Vale), la care mergem cu o casetă demo – compoziții proprii, mai mult spre pop. Îi place ce aude și ne cheamă să înregistrăm. Tot Vanica, care mi-a fost profesor la școală, ne-a sfătuit să schimbăm numele DIAMANT al trupei, pe motiv că nu sună bine (Di-Amant, zicea, adică *doi amanți* !). Dar n-a mai fost cazul, pentru că au început ghinioanele: „clapa” lui Sandu (competitivă pe vremea aia) se defectează și apoi el prinde un contract de cornist în fosta R.D.G., iar în 1990 pleacă în Germania să cânte într-o orchestră simfonică, loc unde este și acum.

Vine la „clapă” Sorin Lupescu (coleg al lui Sandu), foarte bun, în special la orchestrarea pieselor mele. Mergem la „Electrecord” să înregistrăm, dar după câteva ore realizăm că instrumente noastre sunt proaste și nu se poate înregistra profesional cu ele. Stabilim să revenim după ce ne cumpărăm instrumente bune.

În 1992 părăsește și Sorin trupa, deoarece era foarte greu să facă naveta București – Bolintin. Nicu a plecat și a revenit de câteva ori, tot din cauza navetei. Formația era completată cu diverși instrumentiști din Bolintin, pentru a fi aproape de locurile unde cântam. Repertoriul a devenit de cârciumă. Mie nu îmi plăcea, dar speram să reușim să ne întoarcem la înregistrări.

În 1995, Vasile Stan pleacă într-o trupă cu care, zicea el, câștigă mai mulți bani la nunți. Eu și Nicu am hotărât să renunțăm la formație. Amândoi am mai avut câteva încercări de a forma o trupă rock.

În cei douăzeci de ani de activitate, cu sosirile și plecările despre care v-am vorbit, trupa a avut următoarea componență: Nelu Niculae (chitară; voce), Vasile Stan (tobe; voce), Ilie Udrea-Niculae (bass), Sandu Paraschiv (orgă; voce), Titi Paraschiv (tobe; bass; voce), Nae Dobrin (bass), Nicu Șandru (bass; orgă; voce), Sorin Lupescu (bass, orgă). Am cântat la Școala Crivina și prin localitățile și Căminele Culturale din Mihai Vodă, Bolintin Vale, Bolintin Deal, Grădinari, Ogrezeni, Tântava etc.

ANUNȚ

Asociația Culturală „Duiliu Zamfirescu” din Focșani, str. Alexandru Golescu nr. 76, județul Vrancea împreună cu R.L. Cincinat Pavelescu intenționează să organizeze un **CONCURS DE EPIGRAME CINCINAT PAVELESCU**.

Doritorii vor trimite în format electronic 10-20 de epigrame semnate de autor împreună cu o fotografie de autor și un scurt CV pe adresa de e-mail www/gheorgheneagu@yahoo.com, sau pe hârtie la adresa de mai sus până la data de 15 septembrie a.c.

Jurizarea și premierea se va face în ziua de 23 octombri la Focșani. Relații suplimentare la 0722284430. Cele mai bune epigrame vor fi tipărite într-un volum.

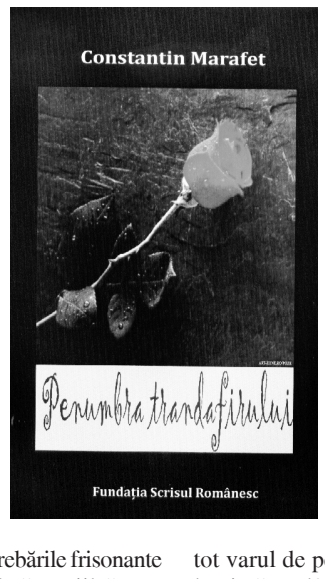
UMBRA ȘI PENUMBRA POEZIEI

Victoria Milescu

În lumea florilor, trandafirul deține recordul absolut de popularitate. Apare frecvent în poezie, pictură, muzică, artiștii încercând cu mijloacele lor specifice să capteze ceva din farmecul care a făcut să devină simbol, l-a legat de legendă, de esoterie. Văzută ca o combinație enigmatică dintre frumusețe și suferință, această floare a inspirat cele mai multe speculații filozofice, religioase etc. Poeții au fost cei dintâi sedusi de suavitatea parfumului, de varietatea culorilor, proclamând trandafirul drept simbol al iubirii, iubirea cerând probe de curaj și chiar sacrificii. Între cei care au adus un omagiu trandafirului se numără și Constantin Marafet, prin cartea sa, *Penumbra trandafirului*, editată de Fundația Scrisul Românesc din Craiova, având o lirică erotică, cu întregul ei arsenal de gen, acompaniată de umbrele melancoliei și penumbrele nostalgiei, pe fondul unui clar-obscur prielnic meditației asupra vieții, iubirii, morții, rostului frământărilor ființei umane în aspirațiile ei provocatoare și creative. Spre deosebire de cărțile sale anterioare, marcate de un tradiționalism frust și stenic, susținut de o cantabilitate cu filon baladesc, cartea de față reprezintă o schimbare notabilă, nu ca temă și atitudine, ci ca viziune și realizare stilistică.

Arzând etapa anterioară, necesară, poetul se simte acum parcă în largul său, descătușat, chiar dezlănțuit în nonșalanța și dezinvoltura cu care asociază neașteptat termeni de o frapantă diversitate, eliberând un torent de imagini, cadre, idei ce configurează un spațiu atipic, cu aură hiperbolică, cu participarea unor elemente forte ale naturii: tunete, fulgere ce dau un impuls prometeic actantului: ,,rup fulgerul în două/ și tunetul/ și te aștept în oglinzi”. E motivat de o presiune sufletească ce poate schimba lumea prezentă, de o forță care se numește iubire. Iubirea transformă un oraș de provincie ca Râmnicu Sărat, unde locuiește poetul, într-un oraș al poeziei, chiar la propriu, dacă mă gândesc la faptul că inimosul Marafet este fondatorul și organizatorul tradiționalului Festival internațional de creație literară, ,,Titel Constantinescu”, unde descoperă și promovează poeți, le editează cărțile la editura sa, Rafet. Acest oraș bătut cu piciorul de poet se relevă în ce are el particular – piața publică, inima lui, o ,,piață fără destin”, dar care capătă un destin literar, fiindcă de aici iradiază versuri ce ridică din anonimat lucrurile modeste și banale care își cer dreptul la rostire, la scriere. Punerea în operă incumbă o dinamică solicitantă, poetul cutreieră neliniștit, înregistrează febril ce aude și ce vede transfigurând, exagerând, inventând, răzvrătit și tandru, imagine ce i-a adus eticheta de ,,Villon din Râmnic”. El este însoțit permanent de o iubită sugerată doar de câteva elemente discrete, căreia i se confesează retoric sau intimist, ea putând fi asimilată unui alter-ego, ori sufletului-pereche, care îl susține, îl inspiră și îl ocrotește în aventurile sale lirico-epice. Apelativul ,,iubito” apare deseori, ca un refren, ca un liant al gândurilor, ca o voce de fundal care îi direcționează traiectoria existențială. Sau, cine știe, poate e adresat uneori chiar poeziei. Întrebările frisonante legate de presimțirea unei apocalipse care ,,dilată spațiile” sunt în tandem cu întrebări directe, sugrumate, dezvăluind o candoare adolescentină: ,,De ce te iubesc ?” Greu de găsit un răspuns. Îi suflă peste file, oarecum, Nichita: ,,Ești unica-ntâmplare pentru mine”; sau ,,Ce frumusețe/ existăm în aceeași întâmplare”. Dar prin preajmă se mai află și Sorescu: ,,doamnă, cafeaua aceasta amară/ pune o graniță între orele/ care trebuiau să inunde/ceasurile care ne țin în echilibru.” Dar și Bacovia, și Mircea Micu. E greu să reziști farmecului prietenilor, mai ales dacă ți-au fost oaspeți în casa sufletului.

În *Penumbra trandafirului*, Constantin Marafet experimentează o serie de modalități de expresivitate și tehnici de ritm și rimă. Imaginile grandioase cu ,,fulgere sparte” și ,,ploi cu întâmplări negre” alternează cu tablouri ale derizoriului, versurile cu rimă alternează cu cele fără rimă. Există versuri de impact, emblematice, care racordează armonios întreaga urzeală a câte unui poem: ,,ce ploaie de triști se uită înspre mine”; ,,Suntem două iluzii/ pe râul ce duce niciunde”; ,,porțile lumii se izbesc de turlele întunericului”; unele au valoare axiomatică: ,,trădarea este vina lumii născută din himere”, altele bulversează prin stranietate: ,,dar iată că vine și diligența/ încărcată cu mâini tremurânde”. Atunci când poetul nu face concesii unor elucubrații ce țin de moda timpului ori de un soi de teribilism lexical, vezi: ,,arestat e piaptănul norului”; ,,orizontul îmi crește în călcâie”, ci își ascultă doar propria intuiție, versurile se coagulează firesc, limpezi, în albia unui lirism de o netrucată originalitate: ,,a venit la mine un fotograf/ din altă eră, căci el/ poartă pe creștet fulgere (...) își pregătește blițul/ și când vrea să facă poze/ cade tot varul de pe pereți/ iar casa mi se transformă/ într-o imensă lacrimă neplânsă” (*un fotograf*).

Constantin Marafet este în esență un sentimental, un romantic rătăcind printre umbrele și penumbrele trandafirilor purtători de mesaje metaforizate: trandafirii albi nasc umbre, trandafirii roșii nasc penumbre. Între lumină și umbră se află penumbra adică misterul, adică trandafirul roșu al iubirii, al poeziei.

Don C. Ștefan

UN POET TALENTAT ȘI DE PERSPECTIVĂ

Sunt convins că *momentul adevărului* a sosit pentru poetul Dan Florică, din orașul Bolintin Vale, cu mult mai înaintea tipăririi acestei cărți, poate cu prilejul primelor sale apariții în presa culturală sau în volum, ca o oglindă a sufletului său de artist.

Martore stau câteva apariții semnificative, ca: *Micropoeme*, *Majestatea Sa, Clipa*, *Cu fiecare stea privim nemărginirea*, *Și vulturul așteaptă*, publicate la editurile Semne, Perpessicius, Amurg Sentimental, Domino și altele, despre care și-au spus părere critici literari și scriitori ca: Dumitran Frunză, Paula Romanescu, Florentin Popescu și alții.

Mai de grabă aș afirma că în această carte poate fi vorba de *adevărul artistic*, adică de împlinirea poetului într-un moment de echilibru clasic, în versuri bine alcătuite, animate de sentimente sincere și de gânduri profunde, pe un ton echilibrat și sincer: ,,Și timpului îi cerem astăzi vamă / Cu gând de flacără voind ardem… / Dar gheara lui puternică destramă, / Ascute unghiuri unde nu ne vrem” (*Și timpului îi cerem vamă*, p. 24).

E vorba de un timp conștientizat, pe un reper al împlinirilor, în mijlocul unor prieteni poeți, cărora autorul le dedică versuri izvorâte dintr-o sinceritate deplină.

Astfel *momentul adevărului* poate fi, în același timp, și momentul prieteniei, bazată pe-o comuniune artistică stimulativă: ,,Momentul adevărului a și pornit să curgă, / În iureșul său strașnic, de-a valma suntem toți / Chiar dacă unii, firavi , se vor trezi sub roți / Și truda lor de-o viață va-ncremeni în pârgă !” (*Momentul adevărului*, p. 27).

Desigur că sunt multe versuri reușite aici, dar la fel de convingătoare mi se par descrierile de natură, exprimarea dragostei pentru locurile natale, față de soție și copii, ori de oamenii din Bolintin Vale, de trecutul cultural reprezentativ al acestui oraș.

Cartea lui Dan Florică este un reper al reflexivității, într-un echilibru artistic constant, care merită întreaga atenție a cititorilor.

Drum lung și ascensiune permanentă, Poete Dan Florică ! Te aștept, în continuare, cu noi împliniri literare !

(Dan Florică, *Momentul adevărului*, Editura Arefeana, București, 2016)

UN SCRIITOR HARNIC ȘI CU LECTURILE LA ZI

Florentin Popescu este un cititor harnic și atent, lectura constituind pentru el o permanentă sursă de informare și satisfacție. În același timp, el este un critic literar nuanțat și exigent cu blândețe, având un spirit de observație aparte, reușind să reliefeze, la fiecare autor comentat, partea ce i-ar putea oferi o șansă. Nu este vorba de-o prezentare laudativă a cărții pe care a citit-o, ci obiectivă și imparțială.

Critica și recomandările sale vin în paralel cu laudele prietenești, sincere și argumentate, ca între două oglinzi paralele: iată ce cred eu că e bine, iată ce mai trebuie îmbunătățit !

Astfel a ajuns, de la an la an, la cel de al cincilea volum intitulat *Eu v-am citit pe toți* – o carte de format mare, de aproape 300 de pagini, tipărită la Editura Bibliotheca, Târgoviște, și lansată la ultima ediție a Târgului de Carte Gaudeamus.

Cinci volume de acest fel, bine structurate, temeinic gândite, alcătuite cu atenție și înțelegere. Uimitor ! – o adevărată Istorie a Literaturii Române Contemporane, în plină desfășurare !

Primind această carte, m-am îndreptat spre colecția mea anterioară, ca să fac o comparație și să desprind ce noutăți aduce, de data aceasta, harnicul critic: să desprind ce este aici altfel, în plus ori pe alt teren. Fiindcă trebuie să recunosc faptul că, autor prolific – poet, prozator, critic literar, comentator cultural de primă pagină – Florentin Popescu are harul de a nu se repeta, prezentându-se, la fiecare apariție, în fața cititorilor săi, cu o altă variantă.

Iată, el însuși mărturisește, pe coperta a IV a recentului volum: „Criticul și cronicarul literar este aidoma căutătorului de aur în nisipul râurilor. Plajele lui nu sunt alcătuite din nisip, ci de cărțile ce ocupă spații uriașe într-o vreme în care se publică mult, foarte mult, probabil chiar mai mult decât se citește. Și atunci când acel căutător prin plaje de hârtie tipărită descoperă pepita dătătoare de speranță și de lumină întru îmbogățirea spiritului său, este gata să strige: *Evrika !* și din acel moment pune mâna pe condei și – dulce iluzie ! – începe să *cronicărească* sperând că tirajul spuselor lui va reuși să ajungă și la cei mulți, dornici, ca și el, să-și umple sufletul de bucurie”.

Într-adevăr, cartea este structurată în cinci secvențe (o altfel de rezonanță cu numărul volumelor de acest fel, tipărite până acum): *Puncte de reper, întâmplări, reflecții*; *Cronicar la „Bucureștiul literar și artistic”*; *Am citit despre*; *Portrete în peniță* și *Addenda*.

Altfel gândit mi se pare volumul pentru următoarele motive: succesiunea cronicilor la zi, publicate lunar în *Bucureștiul literar și artistic*, al cărui pion principal este, ne dă o imagine a dinamicii reale a apariților.

Autorul acordă un spațiu corespunzător și Școlii Literare de la Târgoviște, prin articolele: „Cărți lansate, cărți apreciate, cărți căutate la Simpozionul Național *Școala prozatorilor târgovișteni*” ori: „Școala de la Târgoviște – autoreferențialitate, biografism și ficțiune în proza lui Mircea Horia Simionescu”.

Apoi mai întâlnesc un articol semnificativ de rememorare intitulat *Constantin Carbarău, un cărturar și ctitor discret și fără glorie*, cronica respectivă referindu-se inițial la sufletul mobilizator al revistei *Sud*, din orașul Bolintin Vale – activități continuate acum de Vasile Grigore, Ștefan Crudu, Constantin Bărbuță, și de numeroșii lor colaboratori din București și de pretutindeni, ca: Nicolae Dan Fruntelată, Victoria Milescu, Nicolae Scurtu, Ion Andreiță și chiar neobositul Florentin Popescu.

Într-o altă secvență, autorul face o largă piruetă spre orașul regal Curtea de Argeș, prezentându-ne prestigioasa manifestare culturală „Podul de reviste”, inițiată de doi academicieni de prestigiu: Gheorghe Păun, din localitate și Nicolae Dabija, de la Chișinău.

Călătorim apoi pe-o hartă a celor mai recente evenimente culturale, ajungând la “Festivalul cărții la Râmnic: Salonul Național de Literatură și artă *Rotonda plopilor aprinși*”.

Între acestea, articole de analize literare, subtile și aplicative, prezentarea unor personalități românești din diaspora, precum: „Poezia lui Theodor Damian” ori „Mihai Cimpoi, omagiat editorial”; sinteze ale unor scriitori naționali clasici: „Eminescu într-o nouă abordare”, ori „George Călinescu, în vizorul securității”.

În continuare, de-un pitoresc aparte mi s-au părut „Portretele în peniță”, sub titluri încântătoare, ca: „Un joben pe Calea Victoriei” (despre actorul și scriitorul Aculin Tănase) sau „Voaluri, păsări și mistere” (o expoziție a pictorului și graficianului Tudor Meiloiu), lăsându-vă plăcerea ca, până la cele 32 de astfel de creionări, să-i descoperiți singuri pe cei vizați.

La întrebarea, pusă la început: Ce aduce nou acest al cincilea volum de evocări și portrete literare ?, acum vă pot răspunde: o structurare tematică aparte; prezentare cât mai obiectivă a diferitelor centre culturale din țară; înfățișarea unor concursuri și tradiții; abordarea diferită a unor paliere creative de excepție, prin ceea ce pare specific acestora; și, în sfârșit, un ton sincer și convingător.

Îl felicit pe Florentin Popescu pentru marea lui putere de cuprindere și semnificare – în continuarea scrierilor sale anterioare – dar mereu cu elemente surprinzătoare, convins fiind că și cititorii săi fideli vor găsi permanent ceva de apreciat, din această Istorie a Literaturii Române Contemporane, în desfășurare, cum mi-am permis eu să numesc îndelungata trudă informativă a acestui om al cărților, harnic și prolific, așteptându-i, cu nerăbdare, volumul următor.

(Florentin Popescu, *Eu v-am citit pe toți*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015)

Marele poem comic

Titus Vîjeu

Recunoașteți desigur această semnătură: „Jack – pentru prieteni, John – pentru frați și surori și Sir John – pentru tot restul Europei…” Este semnătura lui Falstaff, personajul care străbate câteva piese shakespeareane ca un fulger obez, topind solemnitatea tragicului în comicul cel mai curat și mai înalt cu putință. În *Henric al IV-lea* e companionul de chiolhanuri al viitorului Rege, încă nepătruns de solemnitatea pe care i-o acordă predestinarea dinastică. În alte epoci viitorii regi aveau sfetnici mai prețuiți și preceptori mai cumsecade. Dacă Seneca nu a putut face din Nero nimic altceva decât un nevricos piroman, dacă Aristotel nu a putut să-i înfrângă Marelui Alexandru intenția belică atunci de ce să nu fie, la urma urmei John Falstaff un inițiator mai oportun în ale vieții pentru vlăstarul regal al Engliterei ? De ce ? Pentru că Falstaff ocolește deliberat Morala, pentru că Binele pe care îl întruchipează capătă aproape paradoxal înfățișare malefică. Ce-i drept, e voba de o iresponsabilitate benignă dar ea poate conturba formarea personalității viitorului suveran. Pe de altă parte Sir John (îmi permit să-i spun astfel pentru că mă consider oricum ca făcând parte din restul Europei) nu prea are căderea academică să dea îndreptări adolescentului năzdrăvan de a cărui formare va depinde însuși destinul Regatului.

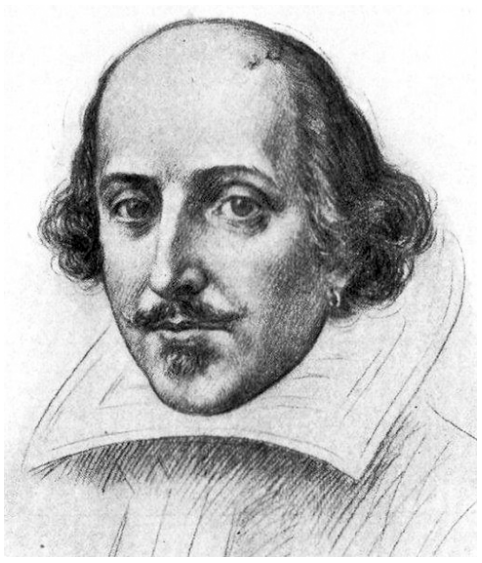
Catedra de la care oficiază burduhănosul său tovarăș este crâșma, în timp ce bibliografia recomandată a fi studiată de învățăcel e formată din fustele desfoliate – aidoma unei cărți ce-i drept ! – ale tinerelor hangițe ori ale obișnuitelor localurilor de distracții. La urma urmei – pare a sugera hedonistul – mai multă știință trebuitoare vor fi strâns aceste fărpturi între coperțile existenței lor decât manuscrisele de la Universitățile ce se vor ivi.

Micul Henric (mic, pentru că deocamdată mai există și un Henric mai mare, tatăl purtând povara coroanei britanice) va primi cu plăcere tutela dezinvoltă a acestui *magister vitae*, care, e limpede, îl iubește și-l ocrotește. Ce dulce e viața alături de uriașul acesta bonom, pare a spune încă sfiosul Principe, care nici nu bănuie că într-o Renaștere ce va să vină ar putea primi de la un don Nicollo Machiavelli sfaturi mai consistente și mai lucrative. Deocamdată însă istoria lumii e cantonată într-un prelungit Ev de Mijloc, capabil să ocolească teoretizările și viața, mai are înfățișarea unui lung șir de sărbători. Amicul Falstaff oficiază aidoma unui mare preot religia simplă a acestor interminabile chiolhanuri stropite cu îmbelșugat vin, înnobilat de soarele curgând peste colinele Spaniei, fericite de îndemânarea gastronomică a unor locandiere insulare pline de farmec. Timpul se scurge plăcut între cântece fără de perdea, din care supraponderalul Jack știe o mulțime, mult mai multe decât psalmii și rugăciunile pe care s-ar fi cuvenit să le învețe cândva, între anecdote pipărate, stârnind puicuțelor invitate o adevărată cascadă de râs.

Vremea e parcă de partea ghidușilor convivi, rareori înfruntarea cu câte o bandă de răufăcători oferă prilejul scoaterii din teacă a săbiilor, care parcă au prins și ele să ruginească în șuvoiul de băutură scurs mai abitir decât apele Tamisei de pe mese pe trupurile adormite de-a dreptul pe podele negeluite. Prietenia junelui Henric cu desfrânatul, de care știe acum toată insula, e atât de cunoscută încât aproape că a intrat în folclor.

Falstaff e conștient de puterea pe care i-o dă această relație amicală și zîmbește mulțumit în sine, prea convins că este aproape inexpugnabil. Nu știm dacă nu se vede cumva viitor Lord Cancelar, deși bănuim că nu dregătoriile îl atrag cu precădere.

Dacă Richard al III-lea, căzut în capcana puterii pe care și-a pregătit-o, va striga ca un leu rănit, stabilind schimbul unui mare regat pentru un cal care să-i aducă salvarea, Sir John ar da la o adică bucuros toată împărăția pe o cârciumioară bine înzestrată cu medievale dame de consumație. Cupid dar laș, noctambul dar comod, impertinent dar temător când va fi pus la popreală de hotărârea regească, Falstaff pare închipuirea unui canon al duplicității. Humorul său e stârnit tocmai de acest cumul de însușiri și defecte, coexistând în sine ca într-un tratat maniheist. Deja e prea alterat de traiul dulce ca să-și mai schimbe obiceiurile. Eroismul, aventura cavalerească sunt amintiri pe care osânza ultimilor ani le-a cuprins aidoma unei banchize. Sir John nu poate avea deci rol director în înălțarea spre glorie a viitorului Rege. Aceasta este și opinia suveranului, tatăl imberbului prinț care, într-o discuție menită să clarifice lucrurile îi va întoarce vlăstarului fața către răspunderile dinastice.

Tot ceea ce Falstaff părea a fi dobândit pe vecie se năruie în timpul acestei predoslovii paterne și regale. Moartea regelui nu va avea darul să restabilească de partea lui Falstaff raportul de forțe. Influența sa încetează pentru totdeauna, chiar dacă noul rigă va păstra într-un colț al sufletului amintirea nostalgică a năzdrăvăniilor comune. Urcarea pe tron echivalează cu desprinderea deplină de traiul de cândva. Noul Henric al V-lea înțelege că între ademenitorul chip de a petrece viața, propus de vechiul său prieten și trudnica existență monarhică, trebuie să o aleagă pe aceasta. Alegerea sa este mediată desigur și de sentimentul puterii pe care i-l conferă noul statut. Sir John, departe de a accede pe vreuna din treptele dregătoriilor este ținut la distanță și chiar evitat și blamat de noul crai al ținuturilor britanice. Al cincilea Henric se va devota treburilor de stat, problemelor încurcate ale uneia din cele mai mari împărății ale lumii, în timp ce vechiul său complice în ale desfâului va rămâne în lumea sa de petrecăreți oarecari, lumea lui Umbră, Mucegai și a Slăbănogului (admirabilă capacitatea de invenție onomastică shakespeareană !), cu vădită mâhnire că este ocolit de grația zurbagiului prinț de cândva.

Dând semne tot mai spornice de rostuială și echilibru, Henric al V-lea devine prizonierul puterii, al patimilor regale. Sir John nu se poate desprinde de corupția atitudinii morale (sau imorale) pe care a impus-o atât de puternic; rămâne deci captiv al *falstaffismului*, mediu de-a dreptul aparte al moralei literaturii. Cu cât Regele urcă la înălțimile gloriei, cufundat în asceză, cu atât Falstaff coboară în temnița traiului său păcătos. Pare de necrezut cum un om atât de simpatic, de inteligent, de sincer uneori, să nu poată să se sustragă persistenței în eroare. Parcă își merită pe de-a-ntregul soarta pe care i-o pregătește Marele Will în finalul *Nevestelor vesele din Windsor*. Îți vine să jubilezi la cruda scenă a pedepsirii obezului personaj de către zânele zvelte care, aidoma unui roi de albine (între care se amestecă și viespile de neveste windsoriene) se vor năpusti asupra celui ce credea că poate traversa viața sa pământeană fără a da seama de traiul său putred și fără folos.

Și, totuși, câtă poezie se ascunde în acest personaj fără de care teatrul lumii ar fi fost mult mai sărac ! Câtă putere de a dezvălui prin Falsaff măcar o parte din primejdiile care sălășluiesc în om !

John Dover Wilson avea atâta dreptate spunând că „Falstaff e cel mai mare poem comic” al lui William Shakespeare. El este cu adevărat infinit mai mult decât un om. Este, cum spune comentatorul amintit „încoronarea unui principiu universal. Este bucuria de a trăi, exuberanța amețitoare și nestăpânită, care sub chipul dorinței fusese cântată în *Venus și Adonis*. Falstaff se născuse din același ocean din care se născuse Venus. Oceanul se numea Poezie”.

În urmă cu ani, înainte chiar de a fi văzut splendida peliculă regizată și interpretată de Orson Welles mi-a căzut în mână cartea unui alt mare director de scenă al lumii de azi. E vorba de cartea lui Grigori Kozințev „Contemporanul nostru William Shakespeare”. Nu apăruse încă „moda Jan Kott” și acest titlu mi-a vorbit atunci, prin 1967, pentru întâia oară despre sensibilitatea, sincronă nouă, a lui Wlliam Shakespeare. Paginile consacrate lui Falstaff sunt dintre cele mai dense, omul de teatru rus urmărindu-l în „adunătura vicioșilor” pentru a stabili metamorfoza surprinzătoare (dar, în același timp așteptată, previzibilă) a tânărului rege.

Falstaff nu e nici pe departe un clovn shakespearean, din aceia care „amuză poporul înaintea cuvântărilor regilor și comandanților de oști”. El e mai degrabă o grilă a încercărilor felurite, pe care trebuie să le străbată viitorul suveran pentru a-și dobândi puritatea și înțelepciunea. Henric al V-lea și-a răscumpărat păcatele tinereții („oșibki iunosti iskupal” – cum zice Kozințev în cartea sa) ținând piept ispitelor întruchipate de mentorul descompus de cândva care, intuiește bine regizorul rus, derivă din figurile milenare ale teatrului, din cele ale lui Plaut de exemplu. Într-adevăr, între celebrul soldat fanfaron și Sir John se poate stabili filiații solide, deși el este infinit mai mult decât un oarecare „miles glorious”. Căci, așa cum spunea Haig Akterian – poate cel mai avizat shakespeareolog român – „comicul egalează în episoadele cu Falstaff din *Henric al IV-lea* materialul tragic. Jocul dramatic se complică: comicul fuzionează cu tragicul și originalitatea lui Shakespeare este arta cu care se amestecă contrastele cu simultaneitatea cu care se face să apară stările extreme. Nuanța *sui-generis* căpătată astfel nu se definește prin cuvântul tragicomic, pentru că dominantele psihologice nu sunt răsărite în sufletul omului, ci de cele mai multe ori, ele rezultă dintr-un joc micro-macrocosmic.” Akterian, cel prețuit de marele său contemporan, conațional al lui Will – Gordon Craig – și care avea să sfârșească „fără noimă, ca Mercutio al lui Shakespeare” cum ar fi spus Tudor Vianu, pe unul din fronturile celui de-al doilea război mondial (dar, vai, ar spune Falstaff, nu eu fac războaie ci prietenii mei, regii) a înțeles foarte bine că, spre deosebire de celelalte tipuri comice literare, acest *Sir* întrunește în personalitatea sa existența paradoxală a eroicului și a teluricului. Că descompunerea comică a superbului bețiv are o parte tragică, dezvoltarea amoralității personajului dând la o parte actele cele mai serioase și mai solemne ale vieții. Tendința – zice Akterian – este caracteristică spiritului englez și vine ca o compensare a realismului unei națiuni dintr-o necesitate de a schimba.

Oricum, într-o galerie de personaje remarcabile ale literaturilor lumii acesteia, de la Plaut la Cervantes, de la Rabelais la Gabriel Garcia Marquez, Falstaff rămâne un suveran al spiritului, un monarh al candorii și al spleen-ului. Speculațiile critice nu-l pot înlătura de pe acest tron pe care s-a instalat, între plăsmuirile tuturor marilor scriitori ai planetei. Dacă existența lui Shakespeare va fi contestată (în 1929 Abel Lefranc va încerca să demonstreze că „sub masca lui Shakespeare se ascunde William Stanley, al șaselea conte de Debry”, Paris, ed. Payot), dacă lucidul Bergson afirmase el însuși în „La decouverte de Shakespeare” că vocabularul dramaturgic ar fi fost incompatibil cu condiția actorului din Stratford pe Avon, dacă Henry James și Galsworthy se vor arăta neîncrezători în „legenda Shakespeare” ei bine, nimeni nu ar fi putut zămisli un atare personaj de uluitoare sugestii, de contururi comice de-a dreptul cosmice, dacă viața însăși nu l-ar fi născut, în efortul său de a oferi lumii arhetipuri gigantice.

Jurnal pur și simplu

(urmare din pagina 4)

…Dialogul nostru putea continua mult și bine, chiar dacă ne surprinsese în strâmtoarea dintre două vânturi; era vânt de primăvară.

Preocupări cotidiene, treburi, nevoi, grabă ne-au făcut să ne despărțim pe această replică, promițându-ne o întâlnire mai pe îndelete; poate chiar la Slatina, orașul lui de reședință – dar și al anilor mei de liceu – dacă nu cumva acasă, la Dobrețu.

Peste timp, am reflectat la ultima zicere a pictorului-filosof Nicolae Truță: „*Poți învăța limba românească privind tablourile lui Andreescu*”. Și m-am gândit și eu la o replică. O replică pe măsură – și adevăr: *Poți învăța limba culorii privind tablourile lui Nicolae Truță*. Replică pe care, din păcate, n-am avut timp să i-o dau: nici atunci – nici mai târziu.

…Acum îl caut – și nu-l mai găsesc. Sunt sigur că s-a mutat într-o stea – sau poate într-o constelație; de unde ne privește, așteptând marea întâlnire cu noi. Deoarece eu cred, aidoma lui Rabindranath Tagore, că moartea nu stinge niciodată lumina; ea stinge doar lampa – căci au venit zorii.

Mă auzi, Nicolae Truță ?”.

Marieta Bucur – o inimă eroică

Cel de-al treilea nume al acestui triumvirat feminin este al soției scriitorului și diplomatului Chiriac Bucur, prieten vechi, fost coleg de facultate și aspirații literare – trecut recent la cele veșnice, în dimineața zilei de 8 martie (2016) și înmormântat la Cimitirul Bellu.

Despre ivirea sa pe lume mărturisește el însuși, în ziarul „Opinia” din Buzău: „M-am născut în anul 1932, în actualul cartier Poșta al Buzăului. Era denumit Cartierul Spânzuraților, pentru că fiind mărginaș, aici veneau oamenii să se spânzure de podul de peste calea ferată. Am fost al 10-lea copil al familiei, o familie foarte săracă; tatăl meu era hamal la CFR. M-am născut la zi mare, 1 Mai, era zi de Paști”…

A răzbit greu în viață – cu credința în forțele proprii și în familie. De-asta a și ținut să-și întemeieze, imediat după studiile universitare, o familie trainică, în mijlocul și cu ajutorul căreia să se împlinească, la edecul căreia să simtă mireasma fericirii, cea atât de mult lipsă în viața lui dinainte. Iar Dumnezei l-a răsplătit cu o nevastă iubitoare, devotată până la sacrificiu. I-a fost alături în dificila muncă de diplomat, desfășurată cu succes atât în țară, cât și în străinătate; alături, lângă masa de scris, îngrijind să nu-i lipsească nimic – fiind cel dintâi cititor al cărților sale. Cărți multe, valoroase, de referință – poezie, proză, critică de artă, memorii – toate semnate Bucur Chiriac. Amintesc câteva: „Aproape de copilărie”, 1982; „Caii de fum”, 1982; „Ultimul zăgan”, 1988; „Statui la Măgura”, 1994; „Fumul subțire al amintirii”, 1997; „Clopotele Athosului”, 2000; „Mai aproape de Dumnezeu”, 2004; „Spovedania unui colecționar de artă”, 2007; „Amintiri despre apusul zeilor”, 2010.

În anul 2006, Muzeul din Buzău a primit – și inaugurat – „Donația Marieta și Chiriac Bucur”, alcătuită din 250 de tablouri (în valoare de circa un milion de euro) semnate de: Ciucurencu, Pacea, Sabin Bălașa, Constantin Piliuță, Margareta Sterian, Vasile Grigore, Dan Hatmanu, Cella și Costin Neamțu, Ion Grigore, Ion Murariu, Alin Gheorghiu și alți valoroși mânuitori ai penelului. Marieta își amintește cum, nu o dată, trăiau momente când abia reușeau să-și încropească o masă modestă, pentru a strânge banii (din salariu !) ca să cumpere opere de artă. „Unii mâncau iaurt – surâde, azi, amintirii – ca să-și ia „Dacie”, iar noi mâncam iaurt ca să luăm un tablou”.

În ultima parte pa vieții, scriitorul Chiriac Bucur a trecut prin grele încercări de sănătate, țintuit la pat de boală. Soția lui s-a luptat, de una singură, cu toate aceste vicisitudini, alinându-i suferința.

Acum o așteaptă o altă etapă, tot dificilă, dar pe care și-o asumă din dragoste și conștiință: perpetuarea, în opinia publică, a numelui ilustrului ei soț. Se va ocupa, desigur, de manuscrisele rămase și editarea lor, de reeditarea altor cărți, dar, în primul rând, de descifrarea textelor pe care scriitorul i le-a dictat în ultimii doi ani de boală.

În același timp, trebuie să se îngrijească de colecția de artă donată – practic, un veritabil muzeu – al cărei custode este.

Deocamdată, se ocupă, înlăcrimată, de *cele ale mortului* – un ritual complicat și solicitant, pe care Marieta Bucur, ca o bună creștină ortodoxă, vrea să-l îndeplinească întocmai.

Biblioteca lui don Quijote

Marian GRIGORE

Cu 400 de ani în urmă, în aceeași zi, 23 aprilie, ne-au părăsit două genii ale omenirii: Miguel de Cervantes Saavedra și William Shakespeare. O „întâmplare" tulburătoare pentru un muritor de rând.

Cervantes este un produs al Renașterii, al *Secolului de Aur* spaniol. Născut în octombrie 1547 în Alcala de Henares, prins devreme în mrejele scrisului, va publica primele versuri la numai 22 de ani. Însă, pentru a-și scoate la lumină capodopera, va trebui să acumuleze experiențe și, mai ales, lecturi, pentru că don Quijote, înainte de orice, ne este prezentat ca un avid cititor.

Are românul o vorbă: „l-a prostit cartea !", pe care o vom regăsi tranformată, cu o artă inegalabilă, de Cervantes în opera de căpătâi a literaturii universale: *El Ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*. Cam asta ar fi esența cărții, despuiată de talentul scriitoricesc cervantin: un om „prostit" de prea multă lectură, care pleacă într-o călătorie inițiatică (trei, de fapt) în căutarea personajelor din cărțile bibliotecii sale. Cervantes ni se arată astfel ca un precursor al lui Luigi Pirandello, cu nimic mai prejos, dimpotrivă, am putea zice...

Avea o bibliotecă uimitoare don Quijote, iar dacă ținem seamă de epoca în care și-a trăit aventurile, cu atât mai mult. A fost, poate, contemporan lui Mihai Viteazul, căci prima parte din *don Quijote* a văzut lumina tiparului în 1605, cu un succes imediat (șase ediții într-un an; a doua parte în 1615). Ne spune Cervantes că eroul lui avea peste 100 de tomuri mari, legate în piele, pe lângă altele mai mici. O adevărată avere ! Până la prima mare, adevărată bibliotecă românească, cea a stolnicului Cantacuzino, va mai trece ceva vreme.

O curiozitate de nestăvilit ne împinge să scotocim prin biblioteca Cavalerului Tristei Figuri, în căutarea sursei aventurilor sale. O mână de ajutor ne-o dă chiar autorul, în Capitolul VI al volumului, în care desemnează un juriu ad-hoc, format dintr-un popă, un frizer și două cucoane, să judece și să pedepsească răul provocat cavalerului de acele cărți. Precum Inchiziția, prin arderea lor în bătătură. O primă, mare surpriză, o constituie preotul – Pero Perez, care le cunoștea pe toate, semn că le citise ! O altă mare surpriză este că acele cărți există în realitate, semn că Miguel de Cervantes Saavedra era încă și mai priceput decât exigenta față bisericească în ale literaturii.

Ce cărți avea ? Mai întâi, preotul și frizerul dau peste o bijuterie a literaturii spaniole medievale, *Amadis de Gaula*, scrisă de Garci Rodriguez de Montalvo și tipărită pentru prima dată la Zaragoza, în 1508. Deși cunoscută de criticii de ocazie, părerile asupra destinului ei sunt împărțite: popa – să se ardă, pentru că este cea care a dat semnalul începutului genului cavaleresc; frizerul, că nu, pentru același motiv. Despre *Las Sergas de Esplandian*, publicată în Sevilla de același autor, făcând parte din seria începută cu *Amadis de Gaula*, părerile celor doi coincid: distrugere, pentru că „nu merită fiul, milostenia arătată tatălui". Ca urmare, alt volum al seriei este dat rugului purificator: *Amadis de Grecia* de Feliciano da Silva (Cuenca, 1530).

Pentru *Olivante de Laura* de Antonio de Torquemada (Barcelona, 1564), care descria aventurile eroului omonim până ajunge împărat al Constantinopolelui, destinația este tot focul, fiind considerat din cale afară de mincinos. Același destin pentru *Felixmarte de Hircania* (*Florismarte* îi zice popa) de Melchor Ortega (Valladolid, 1556), al cărei autor afirma că este o traducere după „marele istoric grec Philossio Ateniense". Pentru o asemenea stranie origine, nu i se dă nicio șansă. Pe foc se va pune și *Cronica del muy valiente y esforzado caballero Platir*, tipărită la Valladolid în 1533 și atribuită lui Francisco de Enciso Zarate, ca negăsindu-se în ea nimic care să merite mila. Continuând căutarea prin bibliotecă și descoperind *El Caballero de la Cruz*, de fapt eroul a două cărți cavalerești – *Lepolemo* de spaniolul Alonso de Salazar și *Leandro el Bel* de italianul Pietro Lauro – preotul Pero Perez îl condamnă la focul Gheenei sub cuvintele că „în spatele crucii se ascunde diavolul". Urmează aceeași cale *El Espejo de caballerias*, un tom reunind cărți ce au în prim plan pe Carol cel Mare și cavalerii săi, apărute în prima jumătate a secolului al XVI-lea, majoritatea ca traduceri din limba italiană. Justificarea celor doi judecători, popă și frizer, era că nu se înțelege nimic din ele, nici din edițiile în spaniolă, nici din cele italiene. Urmează *Historia de las hazañas y hechos del invecible caballero Bernardo del Carpio* de Agustin Alonso și *El verdadero suceso de la famosa batalla de Roncesvalles con la muerte de los doce Pares de Francia* de Francisco Garrido Villena. Cum ambele tratau subiecte din istoria Franței, țară pe care spaniolii nu o aveau deloc la inimă, sunt condamnate ca, mai înainte de a fi arse, să fie aruncate în hazna.

La fel de clare în privința condamnării la ardere sunt sentințele împotriva *El libro del famoso y muy esforzado caballero Palmerin de Oliva* de Francisco Vasquez (Salamanca, 1511) – cu indicația de a fi făcut fâșii mai înainte și pentru *Hystoria del magnanimo, valiente e invencible cavallero don Belianis de Grecia* de Jeronimo Fernandez (Sevilla, 1545).

Scapă, din motive subiective *Palmerin de Inglaterra* de Francisco de Moraes (Toledo, 1547), declarat „foarte bun" de Pero Perez, ca și *Tirante el Blanco* de Joanot Martorell (Valencia, 1490).

Cam acestea ar fi cărțile cu subiect cavaleresc găsite în biblioteca lui don Quijote, față de care judecătorii s-au arătat necruțători. Aparținând altor genuri, vor împărtăși aceeași soartă *Segunda parte de la Diana* de Jorge de Montemayor, *El pastor de Iberia* de Bernardo de Vega (Sevilla, 1591), *Primera parte de las ninfas y pastores de Henares* de Bernardo Gonzales de Bobadilla (Alcala de Henares, 1587), *Desengaño de celos* de Bartolome Lopez de Enciso (Madrid, 1586), *La Carolea* de Jeronimo Sempere, *Leon de España* de Pedro de la Vecilla Castellanos și *Comentario de la guerra de Alemania hecha por Carlos V, maximo emperador romano, rey de España* de Luis de Avila (Veneția, 1549).

Venind rândul poeziei și nuvelelor, inchizitorii aveau să se arate mai mărinimoși, lăsând să scape *Diana* de Jorge de Montemayor (deși i-au fost rupte unele capitole; Valencia, 1559), *Diana enamorada* de Gaspar Gil Polo, *Los diez libros de Fortuna de Amor* de Antonio de Lofraso (Barcelona, 1573), *El pastor de Filida* de Luis Galvez de Montalvo, *Tesoro de varias poesias* de Pedro de Padilla, El Cancionero de Gabriel Lopez Maldonado, *La Galateea* de Miguel de Cervantes (Alcala de Henares, 1585), La *Araucana* de Alonso de Ercilla (1569), *La Austriada* de Juan Rufio, *El Monserrate* de Cristobal de Virues și *Las lagrimas de Angelica* de Luis Barahona de Soto (1586). Pe acestea și le vor împărți între ei.

Ce a făcut don Quijote când nu și-a mai găsit cărțile urmează să citiți în carte. De fapt, de aici începe aventura !

Vom încheia parafrazând o vorbă românească și vom spune „Spune-mi ce citești, ca să-ți spun cine ești !" sau, în cazul lui Cervantes „ca să-ți spun cât de mare vei ajunge în ochii posterității". Sau altfel, pe Cervantes cititul l-a făcut nemuritor !

EVENIMENT – Bolintin Vale

21-22-23 aprilie 2016

• *Ziua internațională a cărții, bibliotecii și dreptului de autor*
• *Împlinirea a 400 de ani de la dispariția celor doi titani ai culturii mondiale – Miguel de Cervantes și William Shakespeare*

Activități:

1. ***Salonul de carte și presă bolintineană***, Ediția a II-a – Expoziție de carte și presă culturală bolintineană;

Sediul Asociației Bolintineanu (Primăria Veche), str. Republicii, nr. 5, Bolintin Vale; 21-22-23 aprilie, orele 9.00-16.00

2. ***Scriitori la Bolintin*** – Expoziție de fotografie ilustrând vizite la Bolintinul din Vale ale unor personalități ale literaturii române;

Sediul Asociației Bolintineanu (Primăria Veche), str. Republicii, nr. 5, Bolintin Vale; 21-22-23 aprilie, orele 9.00-16.00

3. ***Ai carte, ai parte !***

3.1. ***Noutăți editoriale bolintinene***: prezentarea cărților d-lor Dan Florică și Victor Pencu;

3.2. ***Cum m-am îmbogățit citind***: împărtășirea experiențelor de lectură ale unor mari scriitori contemporani – Ion Andreiță și Nicolae Dan Fruntelată, Victoria Milescu și Vasile Szolga;

Sala de Consiliu a Primăriei Bolintin Vale; 22 aprilie, orele 10.00-12.00

Organizatori:

– **Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu** (Marian Grigore; Ciprian Necșuțu)

– **Revista *Sud*** (Vasile Grigore; Ștefan Crudu)

Parteneri:

– Primăria orașului Bolintin Vale (primar Nicolae Sugurel)

– **Liceul Tehnologic „Dimitrie Bolintineanu"** (director prof. Mihaela Enache)

– **Casa de Cultură a orașului Bolintin Vale** (Cătălin Tudose)

– **Biblioteca Liceului Tehnologic „D. Bolintineanu"** (bibliotecar Silvia Popescu)

– **Zona Bolintin** – Grup Facebook (Vasile Ștefan)

– **C54 Photography** (Mircea Paraschiv)

ALO ! EUROPA – mai ești a cetățenilor europeni ?

Gl.Bg.(r) Gheorghe DRAGOMIR
Președinte *Centrul de Etică și Strategii (CES)*

În urmă cu zece ani, în cadrul programului de preaderare la Uniunea Europeană, împreună cu mai multe asociații și fundații din Italia, Franța, Polonia, Olanda, am derulat proiecte cu finanțare europeană care aveau drept temă *Europa cetățenilor*. Publicul țintă era format din elevi, studenți și cadre didactice, cărora trebuia să le vorbim despre valorile europene, istoricul instituțiilor și mecanismele de funcționare, drepturile și obligațiile ca viitori cetățeni europeni, inclusiv în ceea ce privește mobilitatea și competiția pe piata de muncă europeană.

La aceea vreme, ne puteam gândi cu speranță că Europa va fi o casă comună și primitoare pentru toți cetățenii ei, pe care îi îmbrățișează cu dragoste, ca o mamă care își iubește copiii, indiferent de pedigree-ul pe care îl au, că sunt din vest sau est. Ne bucuram și speram că odată cu aderarea la NATO și UE, bunăstarea românilor va fi reală, că pentru copii vom avea parte de o educație mai aplicată la cerințele pieței de muncă din Europa, că sistemul de sănătate își va îmbunătăți serviciile, că instituțiile statului de drept vor funcționa armonios, respectându-se separația puterilor, fără interferențe și suprapuneri, că moralitatea și etica vor pătrunde și pe culoarele Parlamentului și Guvernului, alungând corupția și birocrația cu lovituri de bici, că cetățeanul, contribuabilul răbdător, nu va mai fi umilit la ghișee pentru a-și plăti taxele și impozitele, într-un cuvânt că cetățenii vor fi protejați de abuzul de putere al instituțiilor statului.

Ce s-a întâmplat în acești zece ani ?

În 2011, lansam cartea *Europa cu capul în stele și trupul însângerat*, în care atrăgeam atenția că instituțiile europene, bine bugetate din bani publici, s-au îndepărtat de agenda cetățeanului, manifestând aroganță și dispreț față de problemele acestuia, că aceste instituții suprastatale sunt lipsite de transparență în luarea deciziilor și cheltuirea banului public, că nu există coerență și predictibilitate în elaborarea Politicii Externe și de Securitate, că nu există viziune și creativitate în conceperea politicilor sectoriale. Deci, într-un cuvânt asistăm la o criză profundă de încredere din partea cetățenilor europeni în viitorul actualei construcții europene, fapt materializat în creșterea curentului euroscepticilor, care a contaminat ca un virus întreaga Europă.

La vremea respectivă identificam drept cauză a acestor derapaje, lipsa de moralitate și virtute a celor care conduc destinele UE care, cu cinism au șters rădăcinile creștine din Constituția Europei, astfel explicam și îndepărtarea de Divinitate, ca opțiune pentru o Europă tot mai laicizată, care a lansat Cruciada împotriva creștinismului. Și așa s-a ajuns să se renunțe la actul de identitate al Europei ! Tot în această lucrare atrăgeam atenția în privința lipsei de coerență și viziune a Politicii Externe și de Securitate în privința viitorului Orientului Mijlociu după primavara arabă, semnalând pericolul izbucnirii unor conflicte sângeroase, soldate cu migrația unor mase mari de populații din sudul Mediteranei spre Europa. Sugeram că în acest context de securitate fragil, la nivelul UE se va impune crearea unei structuri de informații (spionaj, contraspionaj și terorism) pentru a asigura o coordonare eficientă a operațiunilor informative și o supraveghere atentă a evoluțiilor politice, economice, religioase, sociale și militare din acest areal, pe care președintele francez, Sarkozy în orgoliul său dorea să-l transforme într-o zonă de influență a Franței, prin crearea Uniunii pentru Mediterana.

În acest context, încercam să sensibilizez instituțiile cu atribuțiuni de la nivelul UE și din țările membre în legătură cu pericolul islamizării Europei, ca urmare a valului de imigranți care vor lua cu asalt țările europene, Europa putând deveni câmpul de confruntare între diversele facțiuni religioase musulmane, dar și între acestea și grupările de extremă dreapta din Europa. Bineînțeles că aceste avertismente au fost considerate de către politicienii români și nu numai, cât și de media și mediul de intelligence, ca fiind rodul gândirii unui eurosceptic incurabil.

Dar, ghinion !

Iată că acele evaluări si analize, care aveau la bază experiența acumulată în două decenii de spionaj în zona Orientului Mijlociu Extins și Asiei, cât și informațiile care mi-au parvenit din zonă prin diverse canale, au devenit realități tangibile, care au găsit Europa nepregătită și dezbinată în privința măsurilor ce trebuie luate.

Tot în această lucrare, semnalam că Europa se va afunda într-o criză economico-financiară fără precedent, că moneda euro se va afla în pericol, iar zona euro se va prăbuși ca urmare a volumului mare al datoriilor suverane, care afectează serios PIB-ul acestora, că vor veni vremuri grele și se impune o mai bună gestionare a proiectelor economice și sociale la nivelul UE și cumpătare în cheltuielile supradimensionate de funcționare a puzderiilor de instituții și agenții europene, a caror existență nu se justifică. Voi reveni asupra subiectului în rândurile urmatoare.

În 2012, lansam o altă carte, ce poartă un titlu sugestiv *România între scutul american antirachetă și katiușa rusească. Timp și destin*, în care atrăgeam atenția asupra nevoii unei Europe unite, puternice și coerente în elaborarea politicii energetice, dar și a strategiei de securitate în relația cu Federația Rusă, precizând că istoria ne-a demonstrat ca în momentele de slăbiciune și dezbinare, Europa va fi surprinsă de acțiunile Moscovei, care visează la refacerea influenței și controlului asupra vechiului continent, în conformitate cu prevederile și îndemnurile din Testamentul lui Petru cel Mare. Solicitam să se acorde atenție evoluțiilor politice, economice și de securitate din Ucraina, Moldova, Ungaria și Bulgaria, care pot fi primele ținte ale acțiunilor Kremlinului. În același cadru îmi exprimam nedumerirea în privința modului în care majoritatea țărilor UE (Germania, Franța, Spania, Italia, Grecia, Polonia, Ungaria, Bulgaria) dezvoltă relații directe cu Moscova iar România preferă să-și negocieze interesele cu Rusia prin intermediari, fie că este vorba de Germania, Franța sau SUA, uitând experiențele trecutului, când acești intermediari foloseau drept monedă de schimb țara noastră pentru a-și optimiza propriile interese geostrategice.

Argumentam necesitatea reluării unor negocieri directe cu Rusia prin faptul că suntem condamnați și în secolul XXI la un destin geopoplitic comun în zona Mării Negre și gurilor Dunării, zonă care s-ar putea transforma într-o oază de prosperitate și stabilitate daca se renunță la prejudecăți și se negociază pragmatic, prin prisma intereselor și așteptărilor reciproce.

Ghinion ! nici aceste semnale de alarmă nu au fost luate în seamă, chiar numai ca teme de reflecție.

Am scris mult în ultimul timp pe website-ul Centrului de Etică și Strategii cât și la revista *Sud*, despre teme de mare actualitate: criza francului elvețian, situația Greciei, legătura migrației musulmane cu planul Kalegi, interesul național în actualul context internațional, România în menghina geopolitică a marilor puteri.

Voi încerca și prin acest material să ridic o serie de probleme în atenția cititorilor, cu atât mai mult cu cât anul 2016 este un an electoral, care poate stabili direcția corectă a României pentru viitoarele decenii.

Să sperăm că după alegeri, care se vor derula într-o atmosferă tensionată și în zăngănit de cătușe, ne vom regăsi calmul și vom intra pe făgașul normalității, când țara va fi guvernată de legi care să vină în ajutorul cetățenilor, că viitorii membri ai guvernului și administrațiilor centrale și locale vor fi selecționați pe baza propriilor competențe, calități manageriale, moralitate și sentimente de respect față de semeni, fără o intervenție directă a factorului politic. Dar, să luăm pe rând și să analizăm cu luciditate fiecare din problemele enunțate.

Să aruncăm o privire în direcția Germaniei, care dă ora exactă în Europa.

Germania, prin vocea cancelarului său Angela Merkel, adresa în 2015 un mesaj emoționant către musulmanii din țările Orientului Mijlociu aflate în conflict cu ISIS, de a se îndrepta cu mic, cu mare, spre Europa, Germania fiind dispusă să primească cu brațele deschise circa un million de persone. Unele voci răutăcioase țineau să atragă atenția că în spatele acestei decizii halucinante, luată fără consultarea parlamentului german și instituțiilor europene (care se aflau în concediu !), s-ar afla interesele corporațiilor care au văzut în acest exod o oportunitate de a folosi mâna de lucru ieftină, din care ar putea trage beneficii uriașe, fără a avea obligații în fața angajaților și sindicatelor.

Dar, iar ghinion !

Marea majoritate a acestor așa zis refugiați nu și-au propus să muncească, ci să trăiască din ajutoarele sociale generoase și din alocațiile pentru copii (atenție că mulți au venit cu cel puțin 2-3 copii, iar alții așteaptă să fie chemați).

Mă întrebam la acea dată și mă întreb și acum, de ce acest fluviu de imigranți nu a fost direcționat spre țările bogate din zonă: Emirate, Arabia Saudită, Kuweit, Qatar unde se putea integra cu mai multă ușurință în acest areal cultural, religios și lingvistic, mai prietenos și în conformitate cu prevederile Coranului, care cere înțelegere și ajutor fraților întru Allah cel milostiv ?

Ghinion și stupoare pentru Europa !

Poate că doamna cancelar, cunoscută și recompensată pentru stăruința sa în a mai face un pas decisiv pentru realizarea proiectului pan-european Kalegi, a lansat acel mesaj către musulmani asumându-și poziția de jucător activ în leadershipul european, de care trebuie să se țină seama fără comentarii.

Recent, Germania a mai lansat o acțiune unilaterală, care generează îngrijorări și confuzii privind viitorul Europei. Este vorba de măsura luată de Banca Federală de a repatria aurul depozitat în băncile din Europa.

În luna februarie 2016, economistul șef al OFCE, Xavier Timbeau, a acordat un interviu ziarului *Les Echos*, în care era întrebat direct dacă aceasta ar semnifica instabilitate economică în zona euro. Răspunsul a venit prompt: „Facem o analiză privind riscul de sărire în aer a zonei euro, risc care este real. Unii dintre noi văd cu ochi buni, alții nu. Dar, trebuie să amintim că Germania are mult de piedut în cazul dispariției euro, îndeosebi în ceea ce privește economiile investite în alte țări europene."

Surpriza !

Zona euro este în pericol, la fel și moneda europeană ? !

Domnul guvernator al BNR va fi dezamagit acum, când propovăduia nevoia de integrare profundă în Europa prin trecerea la moneda euro, cât mai repede posibil. De altfel, ne-am obișnuit să aderăm la structurile euroatlantice când acestora li se cântă prohodul.

Dar să dezvoltăm subiectul care, după părerea mea are în spate alte mesaje îngrijoratoare.

Deși Banca Federală a Germaniei preconiza începerea procesului de repatriere a aurului depozitat în bănci străine începand cu 2020, iată că din informații confidențiale rezultă că deja depozitele de aur din Franța au fost repatriate, urmând în regim de urgență repatrierea depozitelor din Marea Britanie și SUA.

Ce simbolistică ar avea aceste demersuri ?

Germania anticipează o criză majoră în Franța și ca urmare a valului de imigranți în creștere, a șomajului din rândul tineretului, a adâncirii crizei economice și de lichidități, cum s-a întâmplat în Grecia, Franța nemaifiind un partener de încredere ?

Pasul următor este retragerea depozitelor de aur din Marea Britanie și SUA. Oare anticipează Germania ieșirea Marii Britanii din UE, care va antrena instabilitate economică și volatilitate pe piețele financiare ?

Repatrierea aurului din SUA în perioada campaniei electorale pentru președinție semnifică evoluții negative ale economiei americane și tulburențe pe piața financiară ca urmare a rezultatului incert al acestor alegeri și eventualelor mutații ce pot interveni în politicile americane ?

Se consideră că pe fondul recentelor atentate din Belgia, vor urma și alte ținte europene, fapt ce ar duce la griparea, dacă nu la prăbușirea economiei și finanțelor în țările din zona euro și la agravarea instabilității politice și de securitate ?

Să nu uităm că Germania a fost promotoarea proiectului de creare a zonei euro și a monedei unice europene, iar Banca Centrală europeană a fost înființată la Frankfurt, așa cum visa și Hitler, atunci când a conceput formarea Federației de State ale Europei, având drept lider Germania nazistă.

Prudența manifestată în ultima perioadă de guvernul german se traduce prin neîncrederea în această construcție monetară artificială, care însă se dorea a fi purtătoarea de încredere a unei uniuni politice puternice, la nivelul întregii Europe.

Dar, iar avem ghinion !

Valul popoarelor musulmane migratoare a pus în mare dificultate instituțiile europene, generând noi asperități pornind de la cotele obligatorii dictate de Germania, impuse celorlalți membri UE, cât și măsurilor antitero ce trebuiau a fi luate unitar, modificându-se întreaga legislație a siguranței naționale și o continuă îngrădire a drepturilor și libertăților cetățenești, fiind un atac direct la adresa democrației.

Ce ascunde de fapt atitudinea de neîncredere manifestată de Germania față de actuala construcție europeană ?

Să fie de fapt o strategie bine gândită de forțare a adoptarii proiectului de federalizare a Europei în jurul Germaniei, proiect susținut și de marea finanță americană și oculta mondială ?

Să fie oare o strategie a SUA de a acționa prin intermediul Germaniei pentru a forța aderarea Turciei la UE, căreia să i se acorde o serie de facilități în schimbul protejării frontierelor occidentale de noi valuri de imigranți ilegali ?

Pe acest fond sonor de petarde, gaze lacrimogene, țipăt disperat al sirenelor poliției și ambulanțelor, care a devenit peisajul cotidian al Europei de azi, asediată de gloatele de musulmani tot mai violente, protejată de tancuri și armată, în Grecia sunt atacate și profanate lăcașurile de cult ortodox, se ard icoanele și se dezafectează clopotele bisericilor de către musulmanii deranjați de aceste simboluri creștine.

Recent, Mitropolitul Ambrozie de Kalavria a lansat un apel disperat guvernului grec de a interveni, întrucât dacă situația continuă Grecia va dispare sub loviturile musulmanilor.

„Cu fiecare zi ce trece, devine tot mai evident că imigranții, refugiații ilegali sunt cuceritori ai Greciei."

Un ministru grec din partidul SYRIZA a declarat cu o zi înaintea producerii atacurilor că „Cu ajutorul imigranților se rezolvă problema demografică a Greciei".

După cum se vede, afirma Mitropolitul Ambrozie, guvernul grec protejează pe invadatorii țării noastre. Între timp, ei au demarat acțiunile distructive. Ei îndepartează icoanele de pe pereții lăcașurilor de cult și le ard în focuri de tabără pentru a se încălzi. În districtul Evkarpii al Salonicului au aparut deja manifeste în limba greacă: „Grecii trebuie să creadă în cuvintele profetului Mahomed pentru a fi salvați. Războiul a ajuns în țara voastră. Sângele de păgân va curge în râuri." Semnează „Războinicii lui Allah".

Asemenea atitudini tolerante la adresa valului de violențe care a cuprins țările europene, nejustificate din partea autorităților, te determină să te întrebi dacă Europa își mai apără proprii cetățeni sau este părtașă la această cruciadă musulmană împotriva creștinismului ?

Ca să fie complet tabloul unei Europe aflate în derivă, unde creștinismul se află în agonie, iată că dihonia s-a abătut și asupra Bisericii ortodoxe din Grecia, în sânul căreia au apărut discuții tăioase care se referă la primatul papal în răsărit; rediscutarea deciziilor luate la sinoadele ecumenice VIII (879-890) și IX (1351) și urmarea de către Sfântul și Mare Sinod a învățăturilor sfinților părinți fără distorsionări și inovații. Aceste dezbateri dogmatice pun în discuție oportunitatea organizării în Grecia a Sfântului Mare Sinod pan-ortodox.

Dar să aruncam o privire și pe frontul de luptă împotriva ISIS.

Retragerea strategică a Rusiei după curățarea de teroriști a zonelor importante din punct de vedere militar și consolidarea prezenței sale militare la bazele Latakia și Tartus, cât și sprijinirea logistica a forțelor kurde pe teritoriul Siriei, a produs derută la nivelul forțelor aliate europene, americane și saudite care operează pe teritoriul Siriei împotriva ISIS. Din acest moment, riscul de a produce victime colaterale apasă asupra acestei coaliții și nu mai poate fi decontat de Rusia. Prin această retragere, Rusia și-a asigurat o pozitie privilegiată în cadrul negocierilor de pace ce vor urma, având un cuvânt greu în ceea ce privește viitorul Siriei: daca va rămâne stat unitar sau va fi federalizată.

Ce se întamplă cu ISIS ?

Forțat să se retragă din Irak și Siria, se pare că urmărește stabilirea cartierului general în Libia, unde deja s-au instalat comandanții militari, care se pare că au beneficiat de o oarecare protecție americană. Odată mutat frontul pe acest aliniament, țintele următoare ar putea fi țările Maghrebului (Maroc, Tunisia, Algeria, Mauritania), dar și țările europene cele mai expuse: Italia, Franța.

Am putea asista la o încercare de unificare a ISIS cu Al Qaida și alte organizații similare, care opereaza deja în Africa și Yemen, pentru a stabili o nouă ordine și pe acest continent.

Vom trăi și vom vedea.

Cum va reacționa UE în privința menținerii sancțiunilor economice la adresa Rusiei, în acest context tensionat și imprevizibil ?

Personal, cred că pe fondul argumentelor prezentate mai sus privind adâncirea crizei economice în zona euro, UE va fi nevoită să redeschidă negocierile cu Federația Rusă pentru a găsi soluții menite să nuanțeze tonul, cu cât discuțiile de la Moscova dintre J. Kerry, cu șeful diplomației ruse și cu președintele Putin se vor încheia, ca de obicei, cu înțelegeri bilaterale, peste capul europenilor, așa cum s-a întâmplat în privința dosarului sirian și ucrainian.

Să nu uităm că Federația Rusă a răspuns la sancțiunile europene cu impunerea unui embargo strict la produsele agro-alimentare provenite din Europa, cât și asupra importului de autoturisme și echipamente militare, fapt ce a dus la dezechilibre în sectoare importante ale economiei comunitare.

Pe un alt plan, Europa se vede depășită de valul de atentate teroriste și sunt convins că nu peste mult timp va apela la o colaborare cu Rusia și Turcia pentru a face față provocărilor viitoare, dar și pentru asigurarea securității energetice prin intermediul celor două țări. Trebuie să amintim că președintele Putin a avertizat în numeroase rânduri că organizații teroriste și ale crimei organizate din Caucaz, au făcut joncțiunea cu organizații similare din Albania, Ucraina, Kosovo, existând pericolul reunirii acțiunilor ISIS și Al Qaida infiltrate în masa imigranților musulmani din țările europene.

De asemenea, Europa nu poate renunța la programele spațiale, care fără contribuția Rusiei ar rămâne doar proiecte pe hartie. Mă refer la programul EXOMARS care deja a dat semnalul de pornire la 14 martie 2016, când racheta PROTON-M a decolat de la cosmodromul Baikonur având la bord aparatură rusească și europeană necesară identificării metanului, care ar putea fi un semn al existenței vieții primitive, cât și pentru a testa tehnologiile de aterizare lentă în timpul unei furtuni de nisip, pe planeta Marte. Pentru alegerea momentului lansării s-a avut în vedere că, în martie 2016, distanța între Pământ și Marte este minimală, reprezentând o fereastră care se deschide la 2 ani și 50 de zile, deci următoarea misiune va fi în 2018.

Referindu-ne, în acest context la proiectele militare ale Rusiei, trebuie să menționăm că, recent, ministrul apărării a confirmat finanțarea fabricării în serie a bombardierelor din generația V și VI, iar din 2020 a celor din generația VII. Tot în acest efort de modernizare a capacităților militare, s-a trecut la refinanțarea programului de pregătire pentru misiuni militare a delfinilor și altor cetacee în Centrul din Sevastopol. De altfel, preocupări în acest domeniu au și serviciile de informații navale ale SUA, care la baza navala de la San Diego pregătesc 100 de delfini.

(continuare în pag. 13)

Convorbiri duhovniceşti cu †Ioan al Banatului (VII)

„Hristos ne-a învăţat să ne jertfim, să iertăm şi să iubim.”

Luminiţa Cornea: Înaltpreasfinţite Părinte Mitropolit, într-o recentă conferinţă, ţinută la Timişoara, aţi vorbit despre educaţia creştină în zilele noastre.

Î.P.S. Ioan: Tema „*Educaţia creştină, astăzi*” parcă este mai importantă decât oricând, pentru că, dacă odinioară mamele îşi învăţau pruncii de pe braţele lor să creadă în Dumnezeu, astăzi, anumite curente încearcă să le smulgă pruncii din braţele lor, de la pieptul lor, pruncii pe care ni i-a dat Dumnezeu. Nimeni n-are dreptul să smulgă pruncul din braţele mamei pentru că pruncul este darul pe care i l-a dat Dumnezeu. Eu spun că sunt al maicii mele. Şi când eram copil, dacă mă întreba cineva „al cui eşti ?”, spuneam întâi numele mamei, apoi pe al tatălui meu, dar, în fond, eu sunt al lui Dumnezeu. Prin mama mea, prin maicile noastre, Dumnezeu şi-a extins creaţia Sa, cununa creaţiei Sale. Aşa a rânduit Dumnezeu ca să nu se veştejească această cunună a creaţiei OMUL. N-a vrut Dumnezeu ca în această cunună a creaţiei să fie doar două flori, un bărbat şi o femeie, Adam şi Eva. A vrut să facă o corolă imensă, mare şi strălucitoare de fii ai Săi, ai lui Dumnezeu.

L.C.: Pentru mulţi dintre noi este greu să recunoaştem că suntem fiii lui Dumnezeu.Vă rog, Înaltpreasfinţite Părinte Mitropolit, să insistaţi asupra acestei idei cu semnificaţiile ei.

Î.P.S. Ioan: Noi nu recunoaştem. Suntem atât de depărtaţi astăzi de Dumnezeu, încât noi nici nu mai simţim că Dumnezeu ne ţine de mână, că El este Tatăl. Hristos aşa i-a învăţat pe Apostoli, când L-au întrebat „*Cum să ne rugăm ?*” A spus „*Tatăl nostru*”, adică a vrut să spună: voi să ştiţi că Tatăl cel ceresc vă ţine de mână, vă poartă în mâna aceasta şi vă aşteaptă la Porţile veşniciei.

L.C.: Vă rog, Înaltpreasfinţite Părinte Mitropolit, să ne vorbiţi despre Învăţătorul Hristos. În acest sens, mi-am notat un citat din Biblie „*Voi însă să nu vă numiţi rabbi, că unul este Învăţătorul vostru: Hristos, iar voi toţi sunteţi fraţi*” (Matei 23, 8)

Î.P.S. Ioan: Deci Hristos este Învăţătorul nostru. **Întâiul dascăl al omenirii este Hristos.** Pot fi în dreapta profesori, în stânga profesori, în faţă profesori, dar Unul este Învăţător, scris cu literă mare. Acela este Hristos.

Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat din Fecioara Maria a fost cunoscut în lume, mai întâi, ca Învăţător. El a adus acea învăţătură care îi conferă omului posibilitatea cunoaşterii lui Dumnezeu, creatorul său. Cum i se adresau Apostolii şi ceilalţi contemporani Mântuitorului ? Rabi, adică „*Învăţătorule*”. Deci aşa a fost întâi cunoscut, prin cuvântul semănat de Hristos. Ce-i învăţa ? Îi dădea omului posibilitatea cunoaşterii lui Dumnezeu, prin cuvânt. Cât ne-am dori noi, astăzi, să vedem măcar, din când în când, o scânteie a dumnezeirii. Şi Hristos le pune în faţă contemporanilor săi calea şi posibilitatea de a-L cunoaşte pe Dumnezeu.

Hristos a venit în lume întemeind astfel o şcoală a veşniciei. Câte şcoli nu sunt ! Câte şcoli n-au fost şi n-au dispărut în decursul timpului ! Una este şcoala care poartă pe frontispiciul ei numele acesta: **Şcoala Veşniciei**. Iată ce a întemeiat acest Învăţător, Fiul lui Dumnezeu, *Şcoala Veşniciei* !

L.C.: Înaltpreasfinţite Părinte, cum apare învăţătura în *Vechiul Testament* ?

Î.P.S. Ioan: În *Vechiul Testament*, învăţătura şi înţelepciunea sunt puse în raportare directă cu Dumnezeu. Frica de Dumnezeu este învăţătură şi înţelepciune. Auziţi ce este frica de Dumnezeu ? Învăţătură şi înţelepciune. Hristos pune pe o nouă temelie relaţia dintre învăţătură şi înţelepciune. Pentru El, la baza învăţăturii şi înţelepciunii stau iubirea şi jertfa Sa.

La baza învăţăturii ştiinţelor pozitive stau, întâi de toate, alfabetul şi, apoi, „cuvioasa” artimetică, când am început să adunăm câte unul, câte două beţişoare... Dar iată că **la temelia învăţăturii şi înţelepciunii, Hristos pune iubirea şi jertfa Sa**. Prin urmare, Hristos nu pune la baza învăţăturii Sale Teorema lui Pitagora şi nu vorbeşte despre geometria euclidiană ş.a.m.d. Substanţa învăţăturii lui Hristos este iubirea şi jertfa Sa care nu sunt termeni abstracţi. Aşa cum putem pune mâna pe cineva de lângă noi şi-l simţim că este real, tot aşa este şi cu iubirea şi jertfa. Ele sunt tot lucruri tangibile, însă nu cu degetul, cu raţiunea, cu mintea dată de Dumnezeu omului. Nu cred că nu aţi atins cu degetul inimii iubirea unui semen sau jertfa unui semen pe care a făcut-o pentru tine vreodată.

Hristos a învăţat mulţimile de oameni, în sinagogă, pe Muntele Fericirilor, pe malul Galileii, dar şi de pe Cruce. Aici a grăit una dintre cele mai importante învăţături pe care a vrut să le lase oamenilor şi anume aceea despre iertare. Pentru Hristos, crucea a fost un altar de jertfă, dar şi ultimul amvon din viaţa Sa pământească.

Iată deci, la început, S-a descoperit oamenilor ca Învăţător şi ultimul amvon, de pe care a vorbit lansând ideea iertării, a fost crucea. **Hristos ne-a învăţat să ne jertfim, să iertăm şi să iubim**. Aceste virtuţi stau la baza învăţăturii creştine: jertfă, iertare şi iubire.

L.C.: Dar, de la începutul începuturilor există aceste virtuţi, Înaltpreasfinţite Părinte ? Vă rog ...

Î.P.S. Ioan: Verbele „a învăţa” şi „a educa” au apărut chiar în zorii culturii şi civilizaţiei, la popoarele antice. Deci aceste verbe n-au apărut în dicţionarele limbii române, cumva în perioada interbelică, ci în îndepărtatele civilizaţii ale lumii. Astfel **învăţământul a fost vectorul care a dat sens unei culturi**. Iată ce face învăţământul ! Dă sens culturii unui neam, a unei civilizaţii.

Oamenii de cultură, oamenii de ştiinţă sunt aceia care iau pe umărul lor planeta noastră şi ei o mişcă în univers. Noi cu toţii, acum, credem că întreg pământul se învârte în jurul soarelui, aşa este, însă planeta noastră, civilizaţia noastră este purtată în univers de cei care sunt dascăli la toate nivelele, începând de la cei mai mărunţei şi până la cei de înaltă clasă.

De-a lungul vremii, s-a dovedit că setea de cunoaştere şi de căutare a adevărului a fost un element de progres, chiar dacă s-au întâmplat şi unele contestări, câte o dată. Aici trebuie să ne facem şi noi un pic de pocăinţă. De multe ori, din lipsă de cunoaştere a noastră, a oamenilor bisericii, am privit cu scepticism anumite descoperiri ale ştiinţei care, practic, nu fac altceva decât să mai aprindă o scânteie în univers, să mai vedem măreţia lui Dumnezeu. **Orice mare descoperire ştiinţifică este o scânteie, este un fulger prin care Dumnezeu ne mai arată încă ceva din măreţia creaţiei Sale**.

Nu numai noi preoţii săvârşim o sfântă liturghie. Sunt fizicieni care cercetează spaţiile subatomice, sunt astrofizicieni care scrutează elementele universului. Aceştia, şi ei, aduc o liturghie lui Dumnezeu, pe altarul ştiinţei.

Cunoaşterea s-a îndreptat, pe de o parte, spre cercetarea lumii, a legilor fizicii şi ale biologiei, iar, pe de altă parte, spre căutarea adevărului existenţial al omului şi al vieţii, în general. Iată cei doi vectori de cunoaştere ai omului, cunoaşterea fizică, biologică şi, în primul rând, cunoaşterea omului în general, de unde vine şi încotro se duce.

L.C.: Foarte interesantă este această cunoaştere de sine a omului. Vă rog să insistaţi...

Î.P.S. Ioan: Scriam într-un articol, cam de multişor, de vreo doi ani, care a fost prima descoperire a omului asupra sa. Ştiţi ce a descoperit omul mai întâi la sine ? Mai întâi, omul a descoperit inima şi mai târziu, mai târziu şi-a descoperit creierul. Aceştia au fost primii paşi în descoperirea omului. Începuse deja să exploreze mediul înconjurător, dar a început să se... exploreze şi pe sine. Mai întâi a spus: aici este inima. Muuult mai târziu: aici este mintea mea. Iată cum a apărut, chiar în zorii civilizaţiei, setea de adevăr a omului. Omul, coroana creaţiei, căzând din înălţimea la care îl aşezase Dumnezeu, a încercat, prin puterile sale, să ajungă din nou în paradisul pierdut. Dar întunericul se aşezase în mintea sa şi omul nu mai putea afla singur calea, adevărul şi viaţa.

Vedeţi ce s-a întâmplat cu omul căzut în păcat ? A pierdut calea, a pierdut adevărul şi, în ultima instanţă, a pierdut viaţa. Pierduse şi calea, şi adevărul, şi viaţa, adică îl pierduse pe Dumnezeu, creatorul său.

Hristos îl învaţă pe om cum să găsească acea cale spre adevăr. Aceasta îl va face liber, adică nemuritor. Iată ce şcoală a întemeiat Hristos pe pământ ! **Şcoala Nemuririi**. Adevărul te face liber şi nemuritor. Iată când afli elementele esenţiale, adevărul după Hristos, înseamnă că începi să fii şi tu şcolar în şcoala lui Dumnezeu.

L.C.: Foarte interesant ceea ce spuneţi, Înaltpreasfinţite Părinte ! Absolut inedit. Vă rog să continuaţi.

Î.P.S. Ioan: Binecuvântat să fie Dumnezeu că toţi cei ce vor citi aceste rânduri vor purta pe piept un ecuson, pe care scrie „*elev la Şcoala Nemuririi*”. Este şcoala ce nu se sfârşeşte niciodată. La această şcoală nu se dă diplomă nici de licenţă, nici de doctorat. Şcoala Nemuririi are şi ea etapa ei, aici, pe pământ, apoi, cum am spune, ciclul superior este în Împărăţia lui Dumnezeu, în Cer. Binecuvântat să fie Dumnezeu că am trecut primul examen şi am intrat pe porţile acestei şcoli a nemuririi. Să ne ajute Dumnezeu ca atunci când va fi trâmbiţa îngerului, să fim chemaţi la celălalt ciclu al şcolii nemuririi, în Împărăţia lui Dumnezeu, pentru că nu Hristos a întemeiat şcoala durerii, ci a întemeiat şcoala la care suntem cu toţii, aceea a veşniciei. Ce fel de veşnicie ?

În şcoala noastră creştină, tânărul trebuie conştientizat că sensul învăţăturii creştine este îndreptat către nemurire, către veşnicie. Ce fel de veşnicie ? Aceasta rămâne la alegerea ta. Dacă vrea cineva „*să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie*” (Marcu 8, 34).

A consemnat Luminiţa Cornea

ALO ! EUROPA – mai eşti a cetăţenilor europeni ?

(urmare din pagina 12)

Efectele atentatelor teroriste din ultima perioadă şi starea de asediu la care este supusă Europa, afectează serios industria turismului care în unele ţări europene aduce o contribuţie serioasă la PIB.

România poate sta liniştită ?

Conform asigurărilor date de seful SRI la bilanţul instituţiei din 30 martie 2016 şi mesajului adormitor al preşedintelui Iohannis, „ar trebui să dormim liniştiţi că SRI ne veghează somnul”.

Dar, ca să poată veghea la căpătâiul nostru, SRI are nevoie de adoptarea unei legislaţii care să-i permită un control mai activ şi de înaltă fidelitate tehnică a activităţilor de zi şi de noapte ale cetăţenilor români, limitandu-se astfel, în numele asigurarii securităţii colective, drepturile şi libertăţile dobândite cu sacrificii umane în decembrie 1989. Cred că SRI-ul şi alte servicii de informaţii româneşti ar trebui să se axeze pe factorul uman şi abia apoi pe mijloacele tehnice de supraveghere şi culegere de informaţii, insistând pe realizarea de penetrări informative în interiorul organizaţiilor teroriste pentru a cunoaşte din timp şi preveni eventuale acţiuni, care afectează stabilitatea şi securitatea României şi a partenerilor noştri.

Se cunoaşte foarte bine că în zona Orientului Mijlociu, servicile de informaţii româneşti au avut şi sper că mai au şi azi puncte de sprijin importante, care le-ar facilita recrutarea de agenţi în locuri şi medii unde se pun la cale acţiuni teroriste împotriva României şi partenerilor noştri euro-atlantici. Deci, expertiza noastră ar putea fi de folos dacă am fi solicitaţi şi respectaţi. Dar, sunt convins că puternicele ţări europene, în orgoliul lor nejustificat, vor neglija această realitate, aşa cum s-a întamplat şi cu semnalările primite de la serviciile turceşti.

De altfel, este inexplicabilă atitudinea serviciilor franceze şi belgiene, care deşi supravegheau de multă vreme indivizii suspecţi că vor comite acte teroriste, nu au intervenit preventiv pentru a le zădărnici planurile diabolice. De asemenea, este inexplicabilă lipsa de penetrări informative de calitate în mediile unde crima organizată se întâlneşte cu terorismul, adică în suburbiile marilor capitale europene.

Cum este posibil ca ISIS şi alte organizaţii teroriste care operează nestingherit în Europa să aibă o putere mare de atracţie în rândul cetăţenilor musulmani naturalizaţi de ani buni în aceste ţări, sau, mai grav în rândurile miilor de tineri europeni care s-au înrolat sub drapelul acestor organizaţii şi au luptat în Irak, Siria, iar in ultima perioadă comit acte teroriste în Europa ? Este ciudat că serviciile europene nu au reuşit să recruteze din rândul acestor tineri agenţi valoroşi, sau să infiltreze agenţi în aceste organizaţii care racolează europeni în scopuri teroriste.

Instituţiile europene ar trebui să analizeze temeinic acest fenomen extrem de periculos şi să găsească soluţii la problemele cu care se confruntă tineretul uropean: şomajul, marginalizarea socială şi culturală, lipsa speranţei de mai bine, disperarea şi depresia. Sugeram în urmă cu câţiva ani, în cadrul unor seminarii pe linie de securitate şi luptă împotriva ameninţărilor asimetrice, ca MAE şi serviciile de informaţii din ţara noastră să-şi orienteze politica de resurse umane în direcţia selectării unor oameni care să dispună de solide cunoştinţe de limbi străine de circulaţie în Orientul Mijlociu Extins şi Asia, cu calităţi şi deprinderi pentru munca de informaţii, pentru a fi capabili să lucreze în grupe de intelligence multinaţionale, unde să se coroboreze informaţiile obţinute prin mijloace tehnice cu cele din teren. Numai aşa, atât România cât şi partenerii noştri euroatlantici ar putea avea o imagine şi un control mai aplicat asupra eventualelor ameninţări de securitate şi ar putea anticipa mişcările suspecţilor. Deci, ajungem la factorul OM, care în viziunea serviciilor americane şi europene poate fi înlocuit cu mijloacele tehnice de supraveghere şi culegere de informaţii tot mai sofisticate. Se neglijează însă că omul, expertul în limbi străine şi decriptaj, trebuie să prelucreze materialul obţinut prin mijloace tehnice, deci depindem de calităţile profesionale şi morale ale acestora, de loialitatea faţă de serviciul în care lucrează şi faţă de ţară.

Pe fondul acestor probleme, care ne dezvăluie fragilitatea sistemului de securitate european şi lipsa unei legislaţii unitare în materie, se impun următoarele întrebări:

– disfuncţiile în cooperarea serviciilor de informaţii europene în materie de terorism să fi fost premeditate pentru a se justifica eventuale măsuri legislative menite să limiteze drepturile şi libertăţile cetăţenilor, atacându-se direct fundamentul democraţiei ?

– să fie oare un semnal că deficitul de democraţie sesizat de cetăţenii europeni în funcţionarea instituţiilor să fie acoperit şi justificat prin măsuri de control şi supraveghere generală ce vor fi luate în perioada următoare ?

– este întâmplatoare implicarea BCE în politicile economice şi financiare ale ţărilor membre UE, iar la nivel naţional a băncilor centrale locale în impunerea propriilor politici guvernelor ?

– se preconizează desfiinţarea statelor naţionale, care sunt considerate piedici în realizarea Noii Ordini Mondiale, federalizarea Europei fiind o soluţie intermediară, dar necesară, justificaându-se nevoia de centralizare a deciziilor în materie de politici economice şi de securitate ?

Dacă aşa stau lucrurile, înseamnă că se urmăreşte discreditarea partidelor politice şi parlamentelor naţionale în formarea guvernelor şi creionarea legislaţiei economice, financiare şi de securitate naţionale. Aşa s-ar explica şi ofensiva fără precedent a DNA, de reţinere, arestare şi încătuşare a unui număr important de politicieni şi, coincidenţă, într-un an electoral şi pentru fapte comise în urmă cu 8-10 ani, cel puţin discutabile dacă nu ridicole. Din păcate, instituţiile abilitate nu se preocupă să recupereze prejudiciile aduse economiei naţionale prin comiterea de infracţiuni economico-financiare.

Tabloul care ni-l prezintă imaginea României ca ţară profund coruptă, având în capul listei foşti premieri, miniştri, parlamentari, lideri de partid, procurori, judecători, primari şi politişti, deci nesigură din punct de vedere investiţional, ar putea fi o strategie bine gândită de oculta internaţională, cu ajutorul cozilor de topor din interior, pentru a se demonstra lumii că nu ne putem guverna singuri, deci este nevoie de intervenţie străina care să asigure managementul. Deci, să avem parte de un guvern paraşutat de la Bruxelles sau Washington, care să guverneze conform intereselor propriilor stăpâni şi un preşedinte sau guvernator străin, agreat de cancelariile occidentale.

În acest context, nu trebuie să ne mai mire atitudinea plină de dispreţ la adresa românilor şi guvernanţilor noştri, exprimată în zeflemea de directorul firmei Hunnting and Sporting Scotland LTD, George Richmond Eliot, care organizează partide de vânătoare în munţii României: „Da, vom ucide toţi urşii voştri, toate păsările voastre din Delta Dunării, toţi cocoşii de munte, toţi mistreţii şi toţi cerbii. Sunteţi o ţară ieftină, cu conducători ieftini, politicieni corupţi şi asta meritaţi.”

Afirmatiile sale jignitoare, chiar dacă reflectă crunta realitate, au pornit de la întrebarea plină de indignare adresată companiei în cauză de d-ra. Anca T., care a fost revoltată de fotografia unui vânător englez lângă trofeul unui urs carpatin.

În asemenea situaţii ar trebui ca ambasadorul nostru de la Londra să reacţioneze, iar firmei să i se interzică vânătoarea în ţara noastră.

Judecând la rece incidentul, dincolo de atitudinea ofensatoare a britanicului, trebuie să recunoaştem că în ultimul sfert de veac guvernele care s-au perindat la cârma ţării au permis jefuirea patrimoniului economic, cultural şi cinegetic al ţării fără a interveni ferm, devenind complici. De altfel, un studiu efectuat de americani dezvăluie o situaţie extrem de gravă în care se află România: în ultimii 25 de ani, România a pierdut mai mult decât în timpul celor două războaie mondiale, prejudiciile cifrându-se la 1.600 miliarde de dolari, pe când pagubele şi daunele de război plătite nu au depăşit 500 miliarde dolari.

Dar, vorba prietenului meu, Vasalie Mois, fost vice-preşedinte al Senatului României, care în cartea sa *În spatele uşilor deschise*, vol 7, arăta plin de amărăciune că „O clasă politică, mâncată de cancerul corupţiei până în măduva oaselor, poate să reprezinte cel mult, un electorat clientelar, inconştient, imbecil şi decrepit, dar niciodată nu poate reprezenta poporul”.

Închei acest material cu declaraţia recentă a şefului diplomaţiei ruse, Serghei Lavrov cu ocazia întrevederii la Moscova cu omologul său german, Frank Walter Steihnmeir: „UE să pună capăt jocurilor geopolitice şi să-şi unească eforturile cu RUSIA în lupta împotriva terorismului, pentru a nu permite acestora să preia controlul continentului nostru comun” (AFP), iar preşedintele ERDOGAN completează: „suntem în faţa unuia dintre cele mai mari valuri de terorism din istoria Turciei. Vom lovi PKK şi ISIS.”

Ca să încheiem într-o notă caracteristică poporului român, de a face haz de necaz, vă invit să reţineţi şi aprecierea preşedintelui Klaus Iohannis cu ocazia vizitei efectuate în Turcia: „construirea marii moschei în Bucureşti, va fi expresia cea mai frumoasă a dialogului dintre ţările noastre.”

Dar, atenţie ! Turcia a promis prin vocea preşedintelui său, că pe bază de reciprocitate va acorda României un teren pentru a construi nu cea mai mare biserică ortodoxă din Turcia, ci o capelă ! Bună afacere, nu ? !

Am putea aprecia că toată această agitaţie care a cuprins întreaga lume, inclusiv Europa, anunţa de fapt că se aplică, pas cu pas, proiectul de creare a Noii Ordini Mondiale, care va asigura guverarea planetei nu de către liderii aleşi de popoare în mod democratic, ci de elite propulsate de oculta internaţională, cuvintele premierului britanic Benjamin Disraeli fiind suficient de convingătoare: „Lumea este condusă cu totul de alte personaje decât cele pe care le văd neiniţiaţii.”

În concluzie: să fim optimişti că de belele nu vom duce lipsă, iar pe viitor ne vom saluta după formula Salamalecum dragi cetăţeni europeni care l-aţi răstignit în numele lui Allah, pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos !

Când și de unde au venit bulgarii la Ciorogârla ?

Niculae STOICA

Ciorogârla este un sat, reședința comunei cu același nume, aflat de-o parte și de alta a rîului Ciorogârla, la mică distanță de Capitală, spre nord-vest de București. A făcut parte din județele Ilfov și Giurgiu, iar acum ține administrativ de primul dintre ele.

Când și de unde au venit bulgarii în Ciorogârla ? Iată o enigmă a istoriei acestei localități ce merită a fi dezlegată. După cum am spus, satul Ciorogârla, este străbătut de la nord la sud de pârâul cu același nume, care îl împarte în două zone: pe malul stâng s-a format cătunul numit „Sârbi" populat cu bulgari, iar pe cel drept cătunul „Români", populat, se înțelege, de etnici români. După cum se observă de la bun început ne aflăm în prezența unei confuzii terminologice – sârbi = bulgari – care persistă și astăzi în majoritatea localităților din apropierea Bucureștiului (Popești-Leordeni, Jilava, Domnești, Ciorogârla, Chiajna, Giulești Sârbi etc.), neexistând o explicație plauzibilă a acestei denumiri. O legendă spune că etnicii bulgari, când au migrat, s-ar fi declarat drept „sârbi" pentru a nu fi urmăriți de autoritățile turcești, aspect pe care nu-l împărtășim, dacă avem în vedere declarațiile respectivilor cetățeni făcute în fața autorităților române.

Dar ce a determinat această migrare a unor bulgari și chiar sârbi în teritoriul românesc ? Motivația trebuie căutată în condițiile socio-politice din țările de origine ale etnicilor sud-dunăreni, unde regimul opresiv al autorităților turce, cât și desele războaie ruso-turce au înrăutățit starea populației din teritoriile sub suzeranitate otomană. În același timp, în Țara Românească datorită repetatelor epidemii de ciumă din secolul al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea s-a produs un evident declin demografic, cu urmări directe asupra volumului forței de muncă necesară lucrării pământului, ceea ce i-a determinat pe domnitorii vremii să adopte o atitudine binevoitoare și chiar încurajatoare față de acești imigranți. Dar, cei mai interesați au fost moșierii, în special cei din apropierea marilor orașe care, pe lângă un nesperat surplus de brațe de muncă au sesizat oportunitatea îmbunătățirii structurii producției agricole prin dezvoltarea culturilor legumicole și de zarzavaturi în care bulgarii erau recunoscuți practicieni. Ca urmare, ei le-au acordat găzduire pe proprietățile lor, dându-le terenuri pentru construirea de locuințe, iar mai târziu au beneficiat, alături de populația autohtonă, de împroprietărirea cu pământ.

În comuna Ciorogârla, după cum rezultă din unele date și informații, primii bulgari sunt semnalați pe la începutul secolului al XIX-lea. Astfel dintr-o Catagrafie a Ilfovului din anul 1810 aflăm că: *Satul Dârvari (aparținător comunei Dârvari-Ciorogârla) are 28 de case, cu 44 de bărbați și 45 de femei, amestecați români și sârbi*. De asemenea, în aceeași perioadă, generalul Constantin Varlaam proprietarul moșiei Ciorogârla, ar fi adus 40 de familii de bulgari, originari din comuna Ileana, pe care le-a așezat pe malul stâng al pârâului Ciorogârla, unde au constituit cătunul *Sârbi* de care am amintit. Dar venirea bulgarilor a continuat sporadic până spre începutul secolului al XX-lea.

Studiul actelor de stare civilă ale comunei Dârvari-Ciorogârla, din perioada 1865–1910, ne-a oferit răspunsul la punctul al doilea al enigmei noastre și anume: De unde au venit bulgarii la Ciorogârla ? Din documentele menționate a rezultat că acești etnici au migrat, în principal, din două localități bulgare aflate la sud de Ruse, în apropierea orașului Velico Târnovo respectiv, Ileana și Iacovița (în bulgară Elena și Iacovți), câteva din documentele de stare civilă prezentate în continuare fiind relevante în acest sens (BJAN Ilfov, Fond *Starea Civilă*, Comuna Dârvari-Ciorogârla).

Astfel, la data de 29 noiembrie 1885, se oficia căsătoria lui *„Petre Stoean, religie ortodoxă, de ani 25,* ***grădinar****, domiciliat în comuna Ciorogârla-Dârvari, fiul major al lui Stoean Simion și al Mariei Stoean Simion, din Bulgaria, comuna Ileana, cu Domnișoara Anica Savu de ani 18, domiciliată în comuna Ciorogârla-Dârvari, fiica lui Savu Paraschiv și al Mariei Savu Paraschiv."*

În anul 1886, la data de 30 noiembrie, se încheia căsătoria dintre *„Staicu Tudor, religie ortodoxă, de profesie* ***grădinar****, născut în Bulgaria, comuna Ileana, în anul 1854 și domiciliat în cătunul Dârvari, comuna Ciorogârla Dârvari, fiul major al D-lui Tudor Iordan de ani 80 și al D-nei Iordana de ani 78, ambii de profesie plugari și domiciliați în comuna Ileana Bulgaria."*

La data de 1 iulie 1889, se încheia căsătoria *„D-lui Dumitru Petcu născut în Bulgaria comuna Iacovița în anul 1872, domiciliat în cătunul Dârvari fiul lui Petcu Hristea și al Pichi cu D-șoara Neacșa Dumitru născută în cătunul Dârvari, fiica lui Dumitru Savu și Sultana."*

Din actul de naștere al copilului Ivan Rade Ivanoff, născut în Ciorogârla la 4 aprilie 1901, rezultă că este *„Fiu a D-lui Rade Ivanof, în vârstă de ani 37, de naționalitate bulgar și supus bulgar și al D-nei Dumitra Rade Ivanof în vârstă de ani 28, ambii de profesie* ***grădinari,*** *cu domiciliul în cătunul Ciorogârla."*

La data de 20 noiembrie 1901 se încheia căsătoria între: *„Velciu Vâlcoff de naționalitate bulgar, în vârstă de ani 28, de profesie* ***grădinar****, născut în comuna Ileana, plasa Ileana, Eparhia Târnovo Bulgaria, la anul 1873 și domiciliat în comuna Ciorogârla-Dârvari. Fiu major al D-lui Velciu Hristoff și al decedatei Stoianca Velciu, domiciliați în comuna Ileana Bulgaria* [...] *și Domnișoara Zinca Ghiță Dumitrache în vârstă de ani 24, fără profesie, născută în comuna Ciorogârla la anul 1877 și domiciliată tot în comuna Ciorogârla. Fiica majoră a D-lui Ghiță Dumitrache în vârstă de ani 64 și a D-nei Maria Ghiță Dumitrache în vârstă de ani 60, ambii de profesie plugari, cu domiciliul în comuna Ciorogârla."*

După cum se observă, în următoarele decenii după venirea bulgarilor pe aceste meleaguri, s-au produs căsătorii mixte între români și bulgari ceea ce a grăbit procesul de omogenizare a acestor comunități, astăzi deosebirile dintre ele, în ceea ce privește afinitățile, limba, portul și obiceiurile fiind de domeniul trecutului.

Cert este un lucru, spre sfârșitul secolului al XIX-lea, la Ciorogârla etnicii bulgari încă se exprimau în limba maternă. Acest lucru rezultă din *Atlasul lingvistic al teritoriului dacoromân (Harta nr. 67)* întocmit de filologul german Gustav Weigand, în care sunt menționate și unele localități din jurul Bucureștiului în care se vorbea limba bulgară, respectiv la: *Copaci-Bila, Epurești, Popești-Leordeni, Jilava, Domnești,* ***Ciorogârla****, Chiajna, Băneasa, Tunari, Brănești, Fundulea, Seivoiu, Pârlita, Codreni, Plătărești, Frumușani*.

Venirea bulgarilor grădinari pe aceste locuri a avut un efect pozitiv pe plan ocupațional întrucât localnicii și-au dat seama de importanța economică a grădinăritului și pe lângă producția cerealieră clasică au trecut la practicarea pe scară largă a acestei activități, care le-a creat posibilitatea obținerii unor câștiguri substanțiale prin valorificarea produselor pe piața bucureșteană, bunăstarea locuitorilor cunoscând o creștere constantă.

Electorale

Vasile GRIGORE

Suntem în prag de alegeri iar aerul freamătă de nestâmpărul candidaților. Votanții sunt asaltați cu promisiuni. Ca la noi, grijile sunt împărțite: aleșii înainte, alegătorii după. Câteva pățanii electorale din Bolintinul de altădată ne conving, dacă mai era nevoie, că „Vreme trece, vreme vine, / Toate-s vechi și nouă toate;".

Era anul 1926 și principele Carol tocmai renunțase – „definitiv" ! – la orice pretenție la Tronul României și bunurile Casei Regale. Urma să se numească Carol Caraiman.

În aceeași vreme, Bolintinul se pregătea de alegeri locale (BJAN Ilfov, Fond *Prefectura Județului Ilfov*, 43/1926). Pentru cele nouă locuri de consilieri și trei supleanți concurau două liste. Una, sub semnul „uă bară horizontală în lungime de un centimetru", a simpatizanților Partidului Național Liberal, aflat la putere, oferea alegătorilor nume precum Athanasie Șt. Bolintineanu (cap de listă), Vasile Radu Manolache, Ștefan D. Cristescu sau Gheorghe Oprea Cârstoi (*Ibidem*, f. 4). Cealaltă, sub semnul „două puncte", dar mai cu seamă reprezentând Partidul Național Țărănesc, venea cu oameni precum Constantin I. Dumitrescu (cap de listă), Nae Niță Zinca, Nae M. Maciolcu sau Ioan Ulmeanu (*Ibidem*, f. 10). Persoane bine cunoscute acelor vremi, al căror nume încă rezonează în amintirea noastră.

Biroul de votare era organizat în Școala Veche și avea președinte pe Alexandru Dan, asistat de notarul Ștefan Rădulescu, patru delegați și patru membri. Deschis la ora opt, în dimineața zilei de 19 februarie, la închidere consemna participarea a 633 de votanți din cei 774 înscriși. Prima listă (P.N.L.) adunase 288 de voturi, cea de a doua 257, iar 88 fuseseră anulate (*Ibidem*, f. 19). Urmarea ? Balotaj, pentru că funcționa regula majorității absolute, adică era necesar ca jumătate plus unul din numărul votanților să susțină o listă pentru a fi declarată învingătoare.

Deznodământul este reprogramat pentru 26 februarie. Între timp reclamațiile încep să curgă.

Către președintele Biroului: „Subsemnatul Vasile Dincescu-Bolintin, avocat, reprezentantul opoziției unite, am onoare a vă ruga să binevoiți ca la despuerea scrutinului delegații noștri să asiste și să controleze voturile – conform legei – pentru ca astfel să nu se adeverească versiunea lansată de adversari, candidați ai guvernului, că Domnia Voastră la despuerea scrutinului nu veți tolera pe delegații noștri la controlul voturilor, ba ceva mai mult îi veți elimina cu soldații din sală". (*Ibidem*, f. 22)

Către același: „Azi noapte s-au furat 200 buletine de vot, așa cum sunt de la tipografie, s-au ștampilat cu ștampila Primăriei și s-au distribuit la 200 alegători din această comună, având pecetea votat pusă pe lista No. 1 a d-lui inginer Bolintineanu". (*Ibidem*, f. 27) Pentru împiedicarea fraudei, Constantin Dumitrescu, Nae Niță Zinca și ceilalți petenți solicitau ca în ziua votului să se folosească tuș roșu sau violet.

Din cealaltă parte se invocă nereguli la întocmirea listei opoziției: doi candidați sunt rude, doi dintre delegați sunt chiar frați (Apostol), unul nu are numele înscris corect (Dana), iar un altul nici măcar nu figurează pe listele electorale (Cristache Alecu Ghimpe). (*Ibidem*, f. 29) Chestii de formă !

Scrutinul programat pentru 26 februarie îl are ca președinte al Biroului de votare pe I.N. Ștefulescu, asistat de P. Dobrescu. Participă un număr de 655 bolintineni. Lista nr. 1, a ing. Bolintineanu, strânge suficiente voturi pentru a fi declarată câștigătoare (342), pe când opoziția primește doar 292. Alte 21 de voturi sunt anulate. (*Ibidem*, f. 31r-v)

Contestația învinșilor, adresată Prefecturii județului, este imediată și acuză fraudarea alegerilor. Se reproșează refuzul de a se folosi tuș de altă culoare, prinderea în flagrant (cu trei buletine măsluite) a locuitorului Ionică Zamfirescu, refuzul președintelui Biroului de a se confrunta lista cu numărul celor care au votat cu numărul voturilor depuse în urnă, ca și unele relații de rudenie între candidații listei învingătoare. (*Ibidem*, f. 40r-v) Poate părea surprinzător, dar plângerii i se dă curs de către Prefectură, pierzând însă definitiv la apelul făcut Ministerului. Ca urmare, Consiliul Local al comunei Bolintinul din Vale este validat: șapte consilieri de pe lista nr. 1 (Ath. Șt. Bolintineanu, Ștefan Teodorescu, Vasile Manolache, Ștefan Cristescu, Marin Rizea, Ghiță Cristea, Vasile Ioniță), doi de pe lista nr. 2 (Constantin Dumitrescu, Gheorghe Pârvănescu) și trei supleanți: doi ai puterii (Ilie Fănică, Ioniță Negoiță) și unul al opoziției (Nae Niță Zinca zis Crudu). (*Ibidem*, f. 58) Întruniți în această formulă, în ședința din 12 aprilie 1926, îl vor alege ca primar pe unul dintre cei mai buni administratori bolintineni din toate timpurile, inginerul Athanasie Șt. Bolintineanu (*Ibidem*, f. 64).

Ceva mai târziu, anul 1929 debuta cu o strașnică bătaie între consilieri. Nae Niță Zinca zis Crudu îl lua la palme pe Marin Mincu Dobrișan. Primul reproșa dezvăluirea discuțiilor unei ședințe (secrete pe atunci), iar al doilea replica că „face ce vrea el" și-l reclama la Pretură, Prefectură și Minister. Mai este nevoie să precizăm că erau din partide diferite ? Aplanarea conflictului a necesitat timp și multe intervenții. (BJAN Ilfov, Fond *Prefectura Județului Ilfov*, 28/1929, f. 78).

Funcționa atunci la Bolintinul din Vale o Comisiune Interimară, menită să administreze comuna până la organizarea de alegeri locale. Vechiul primar, Athanasie Șt. Bolintineanu și Consiliul Local, cel ales la 1926, fuseseră suspendați printr-o decizie, dovedită ilegală, a Prefecturii din 28 august 1928. (*Ibidem*, f. 38)

Roata se învârtise, dar asta nu însemna că bolintinenii și aleșii lor nu își vedeau de treabă: pentru combaterea speculei se stabileau prețuri maximale (10 lei pâinea neagră de 1 kg, 12 lei cea albă; 45 lei/kg carnea vită cal. I; 40 lei/kg carnea porc cal. I; 70 lei/kg de untură etc.), se luau măsuri împotriva epidemiei de antrax și pentru curățirea de noroi a străzilor pavate cu piatră cubică, se expropria din terenul familiei Scurtescu pentru mărirea cimitirului comunal, se arendau drepturile de a deține cârciumi și a vinde băuturi alcoolice, se stopau abuzurile făcute de medicul veterinar în bâlci, se rezolva chestiunea localului preventoriului TBC, antrepriza Bidirici făcea reparații școlii. Negoțul mergea bine, în bâlci numărul animalelor vândute fiind în creștere; numai porci, în aprilie 1929 se vânduseră 88, iar în mai 210.

Încheiem acest periplu bolintinean cu o știre de actualitate, atunci ca și acum: la 4 noiembrie 1929, Prefectura județului Ilfov înregistra cererea pentru executarea unui „plan de sistematizare al comunei noastre Bolintin din Vale, după indicațiunile care le vom da, având în vedere interesele edilitare, sistematizarea și dezvoltarea acestei comune. Această lucrare de sistematizare este apsolut necesară și imperios cerută pentru dezvoltarea și îmfrumusețarea Comunei și în consecință vă rugăm a dispune ca executarea planului să înceapă imediat" (*Ibidem*, f. 146). Semnau pentru primul PUG al localității: Ștefan Dincescu (președinte Comisiune) și membrii: Gheorghe N. Pârvănescu, Costea Alecu Ghimpe, Constantin Apostol, Marin Mincu Dobrișan, Nae Niță Zinca, Constantin Marin Niță, Nae M. Maciolcu și Constantin C. Trăistaru.

ÎNTREGIRI LA BIBLIOGRAFIA PROFESORULUI NICOLAE CARTOJAN

Nicolae Scurtu

Biografia și bibliografia profesorului, istoricului literar și academicianului Nicolae Cartojan (n. 4 decembrie 1883, Călugăreni–Uzunu, jud. Giurgiu –m. 20 decembrie 1944, București) conțin unele *necunoscute* ce se cuvin a fi elucidate printr-o cercetare, atentă, a tuturor izvoarelor documentare privitoare la personalitatea celui mai însemnat cercetător și istoric al vechii literaturi și culturi naționale.

Biografia sa, *exemplară*, sub toate aspectele, se constituie într-un autentic *model* ce se impune a fi urmat de toți cei ce se gândesc să studieze momente din vechea noastră cultură și literatură.

Instruit și format, ca intelectual și specialist, în cultura medievală românească, Nicolae Cartojan s-a concentrat în anii de studii de la București și Berlin, pe unele dintre cele mai *controversate* probleme ale vechii noastre literaturi: circulația manuscriselor, cărțile populare românești și difuzarea unor cărți europene în spațiul românesc.

Cele câteva epistole ale lui Nicolae Cartojan trimise lui Nicolae Iorga, *necunoscute* până acum, pe care le transcriu aici, sunt din răstimpul celor șapte ani, cât a funcționat ca bibliotecar la Biblioteca Academiei Române, când s-a dovedit a fi un excelent colaborator al marelui său profesor.

Cu o promptitudine occidentală răspundea fiecărei solicitări venite din partea profesorului și cărturarului Nicolae Iorga.

Epistolele acestea demonstrează, peste timp, că întotdeauna marii profesori și-au format și modelat discipoli capabili să răspundă în orice moment solicitărilor de ordin științific.

*

București, 9 februar[ie] [1909]
Mult stimate domnule profesor,

Vă trimit ultimele foi din capitolul I al *Învățăturilor lui Neagoe*[1], capitol colaționat cu manuscriptele nr. 2714 și 3488 din Biblioteca Academiei.

Aș fi dorit să pot colaționa textul întreg al *Învățăturilor*, dar n-am libere decât două dimineți pe săptămână, și, cum variantele sunt numeroase, ar fi trebuit să vă întârzi prea mult.

Primiți vă rog, domnule profesor, expresiunea sentimentelor mele de adânc respect.

N. Cartojan

*

București, 6 decembrie 1909
Mult stimate domnule profesor,

Am fost foarte mâhnit [i]eri, când am văzut că ați fost nevoit să plecați fără să fi putut avea cărțile, care vă trebuiau.

Când am fost eu în sala de lectură nu se isprăvise de căutat cărțile cerute.

Am trimis îndată servitorul cu *Convorbiri literare* și *Steaua Dunării*, rămânând să caut pe celelalte.

Scrisorile, pe care doreați să le împrumutați, nu se găsesc încă în Bibliotecă, au fost comandate, dar n-au sosit încă. Îndată ce vor sosi vom căuta să vi le trimitem.

Fiindcă poate vă trebuie de urgență *Convorbiri literare* cu articolul d[omnu]lui Lapedatu m-am gândit să vi le trimit la Văleni.

Vă trimit, în acelaș[i] timp și o chitanță pe care veți binevoi să o iscăliți. Din Kosek nu avem decât numai volumul I.

Aș fi dorit să vă trimit și *Steaua Dunării*, dar mi s-a spus că fiind socotită ca gazetă, nu se poate împrumuta.

Manuscrisul trimis de d[umnea]voastră s-a aprobat alaltăieri de secțiunea istorică, a rămas să se treacă acum prin plen ceea ce se va face, probabil, vinerea viitoare.

Îndată ce se va împlini și formalitatea aceasta, memoriul va fi trimis la tipar.

Am întrebat la Socec despre volumul d[umnea]voastră, dar ni s-a răspuns că vom avea luni răspunsul precis.

Cât privește *Învățăturile lui Neagoe* eu sunt bucuros să fac colațiunea, însă nu o pot da gata decât pe la sfârșitul lunii sau începutul lui ianuarie.

Acum sunt ocupat și cu școala, dar în vacanță îmi voi consacra bucuros câteva dimineți acestui lucru, cu o singură condiție, să-mi îngăduiți a nu primi nici o răsplată de la cel ce face atâtea jertfe pentru cultura noastră.

E singurul chip în care-mi pot arăta recunoștința pentru câte lucruri bune am învățat de la d[umnea]voastră.

Mă folosesc de prilejul ce mi se înfățișează acum pentru a vă ruga să primiți respectuoasele mele urări pentru ziua numelui d[umnea]voastră.

Să vă dăruiască Dumnezeu viață lungă și norocită pentru a vedea înfăptuirea și triumful desăvârșit al idealului ce urmăriți.

Al d[omniei]voastre recunoscător elev,
N. Cartojan

*

București, 30 decembrie 1909
Mult stimate domnule profesor,

Vă trimit cam târziu foile 135–137 inclusiv din manuscriptul 2602 (*Vețile Sfinților*). Aș fi dorit să vi le trimit cât mai curând, dar n-am avut libere decât diminețile din vacanța aceasta, după masă e cu neputință de lucrat ceva în afară de serviciul Academiei.

Acum am început a colaționa manuscriptele din *Învățăturile lui Neagoe*, luând ca bază textul tipărit în 1843. Cred că la sfârșitul vacanței va fi gata.

Anul 1910, care vine acum, dea Dumnezeu să ne aducă de la d[umnea]voastră, domnule profesor, cele mai frumoase lucrări, iar ideile semănate de d[umnea]voastră în atâtea discuții să rodească cât mai mult, spre binele neamului.

Al d[umnea]voastră devotat,
N. Cartojan

*

București, 9 ianuarie 1911
Mult stimate domnule profesor,

Vă trimit pentru *Neamul Românesc* o parte din scrisorile lui Bolintineanu[2], copiate după manuscriptul nr. 235 din Biblioteca Academiei Române.

Aș fi dorit să vi le pot trimite pe toate acum, dar mă oprește datarea câtorva scrisori, dintre care una cade, după cum bănuiesc, la sfârșitul anului 1857 sau începutul anului 1858, adică imediat după acestea pe care vi le trimit acum.

Pentru a ridica interesul unor scrisori mai banale, m-am gândit să le adnotez pe cât se va putea mai bogat.

La sfârșitul scrisorilor am de gând să adaog o listă cronologică a operelor lui Bolintineanu, precum și o bibliografie a studiilor făcute asupra lui.

Anul, care începe acum, dea Dumnezeu, domnule Iorga, să însemne un non triumf pentru munca d[omniei]voastre pe tărâmul culturii și vieții naționale românești. Izbândă frumoasă în alegeri.

Al d[omniei]voastre devotat,
N. Cartojan
[P.S.]

Dacă se poate prima corectură a scrisorilor lui Bolintineanu aș dori să o fac eu.

*

București, sâmbătă, 4 august [1912]
Mult stimate domnule Iorga,

Am copiat documentul latinesc, pe care mi l-ați indicat d[umnea]voastră, dar, cum e scris într-o latinească medievală cu multe prescurtări și caractere paleografice, am început să-l colaționez cu Caracaș.

Luni, terminând colațiunea, vi-l vom trimite.

Vă rog să mă scuzați că am întârziat atâta cu trimiterea copiei, după masă e suspendat serviciul la Academie și nici unul dintre funcționari nare libertatea de a lucra în Bibliotecă.

Nu știu dacă copia pe care v-am adus-o la Văleni a [i]eșit bună. Eu miam dat toată silința să fie exactă, dar n-am avut vreme să o revizuiesc.

Dacă e nevoie de o confruntare cu originalul sunt la dispoziția d[umnea]voastră.

Unul dintre auditorii de la Văleni îmi face și mie în *Românul* o dare de seamă destul de amănunțită, dar îmi pune pe seamă câteva exagerări, confuzii și contradicții pe care nu le-am făcut.

Primiți vă rog, domnule profesor, expresiunea sentimentelor mele de înaltă stimă,

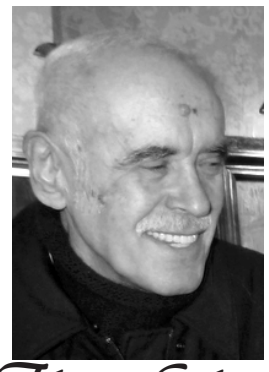
N. Cartojan

Originalele acestor epistole, inedite, se află la Biblioteca Academiei Române, *Corespondență către Nicolae Iorga, Volumele 159,* f. 162r–163r; *157,* f. 72r–73r-v; *155,* f. 257r–258r; *175,* f. 74r–75r și *201*, f. 443r–444r-v.

[1] *Învățăturile lui Neagoe Vodă Basarab către fiul său Teodosie. Cu o prefață de N. Iorga.* Vălenii de Munte, [Editura societății „Neamul Românesc"], 1910, VIII + 336 pagini.

[2] Nicolae Cartojan – *Scrisori ale lui D. Bolintineanu după întoarcerea din exil*, [I], în *Neamul Românesc Literar*, 3, nr. 3, 30 ianuarie 1911, p. 42-47; [II], 3, nr. 4, 6 februarie 1911, p. 61-64; [III], 3, nr. 5, 13 februarie 1911, p. 78-79; [IV], 3, nr. 19, 22 mai 1911, p. 290-293; [V], 3, nr. 20, 29 mai 1911, p. 316-320; [VI], 3, nr. 21, 5 iunie 1911, p. 333-336.

Insigna colecționarului

Florin Colonaș

În marea categorie a colecțiilor și a colecționarilor intră și aceea a celor care se pasionează pentru insigne. Acestora dorim să le semnalăm apariția unui volum extrem de elegant, tipărit în condiții grafice cu adevărat excepționale și care pe 240 de pagini, pe hârtie cretată și un număr de 866 de imagini color are drept temă *Insignele militare și socio-politice românești (1859-1947)*, ai cărei autori sunt doi reputați colecționari, Adrian Lazăr și Bogdan Stambulin.

Alături de ordine și medalii, insignele militare constituie o parte importantă a faleristicii. O perioadă de mare importanță o prezintă perioada domniei regelui Carol al II-lea (1930-1940). În acest deceniu au apărut un mare număr de insigne militare, circa 90% din cele cunoscute. De fapt, nu este de mirare, regele Carol al II-lea a patronat confecționarea celor mai elegante uniforme militare (în mod special cele de gală), a sprijinit editarea unor ediții bibliofile, a încurajat tipărirea de emisiuni filatelice deosebite, a bătut medalii de o mare importanță estetică și numismatică, a încurajat sportul, a fost un mare pasionat și colecționar de tablouri.

Între cele mai apreciate insigne, dar și între cele mai rare erau așa numitele „Insigne de regiment" sau „Insigne de 7 ani", care, spre deosebire de cele rusești mai vechi cu 15 ani, se acordau doar ofițerilor activi, care serviseră mai bine de șapte ani, fără întrerupere, în același regiment. Proiectul fiecărui tip de insignă era aprobat de însuși Carol al II-lea, care primea un exemplar, devenind astfel un colecționar notabil, pasiunea sa pentru diverse colecții fiind binecunoscută. În general, insignele din această categorie trebuiau sa fie de formă ovală, sa fie confecționate din argint și sa aibă inscripționată cifra romană VII. Era, desigur, o onoare acordarea unei asemenea distincții. Dar, cârcotașii, invidioșii, cei de pe margine, au găsit imediat o formulă de persiflare a celor merituoși, pe care i-au catalogat ca fiind distinși cu... „Răbdarea măgarului".

Parcurgerea filelor, cu text și imagini, care de care mai atractive, ne poartă prin lumea insignelor, începând de la cele premilitare, ale voluntarilor din primul război mondial (fiecare insignă avea și un brevet, de asemenea reprodus), fotografii care te fac sa petreci ore bune răsfoind această lucrare și să fii încântat chiar dacă habar nu ai de aceste distincții și de valoarea lor. Sigur, în cazul cunoscătorilor problema care se pune este alta. În acest caz are loc o verificare și o completare a cunoștințelor, de o punere la punct a organizării propriei colecții și de ce nu, a orientării ei.

Fastuoase insignele „Ofițerilor în Rezervă și Retragere Carol al II-lea", apoi cele de „Regiment" din diverse locuri: Bacău, Tecuci, Constanța. Urmează, apoi, ca la o virtuală paradă diferitele arme: Infanterie, cavalerie, Aviație (de o mare spectaculozitate), cu subdiviziuni artilerie antiaeriană, observatori, piloți de hidroavioane, parașutiști, piloți de pe avioanele IAR-81 (avion de bombardament în picaj, construit la Brașov), planorism, membrii ai Aeroclubului Regal.

Un alt capitol tratează distincțiile cavaleriei, cuprinzând și echipa națională de călărie. Să nu uităm că la Olimpiada din 1936, de la Berlin, România a cucerit un loc trei (medalie de bronz) prin maiorul Lang.

O armă care este între militărie și sport – Vânătorii de munte, este bine reprezentată, inclusiv prin aplicarea pe copertă a insignei batalionului 2 Vânători de Munte, cu sediul la Brașov. Insigna are în componența ei desenul suav al florii de colț, podoabă de neprețuit a munților noștri.

Dealtfel, regele Carol al II-lea este prezent în aceasta secțiune cu o splendidă fotografie, îmbrăcat în uniformă de Mareșal, purtând respectiva „Insignă de 7 ani".

Grănicerii, ofițerii de geniu au avut și ei la rându-le asemenea distincții, ca și Marina, ca și Yacht Clubul Regal.

Alte capitole: arma sanitară, căile ferate, Intendența, Jandarmii, Poliția, Institutul Cartografic al Armatei.

De notat și insignele civile – Insigna M.T.R. (Munca Tineretului Român; la Predeal, pârtia de schi dintre Clăbucet plecare și sosire a fost numită pârtia M.T.R., realizată după 1942, sediul asociației fiind la Breaza), apoi cea a Fasciei Naționale Române (F.N.R.), Partidul Național Creștin (P.N.C.), Frontul Renașterii Naționale, Mișcarea Legionară, Veteranii de Război, Federația Română de Tir, O.S.P. (Organizația Sportului Românesc) sau amuzanta insignă a concursului „de dare la semn" (1900).

Un capitol care interesează mulți colecționari privește Cercetășia, Străjeria și Puii de Șoimi. Ultima, inițiată în 1919 și reluată de comuniști drept „Șoimii Patriei".

Cartea se încheie cu trecerea în revistă a semnelor distinctive pentru militarii diviziilor „Tudor Vladimirescu" și „Horia, Cloșca și Crișan", create în URSS din prizonierii români de război.

Ținând cont de faptul ca majoritatea insignelor sunt însoțite de un text succint, dar extrem de competent, lămurește pe cel dornic asupra cunoașterii elementelor principale ale respectivei distincții.

Materialul propus de către cei doi autori reprezintă o lucrare scrisă cu competență și este un instrument de lucru extrem de util pus la îndemâna celor ce se preocupă de domeniu.

Vasile Grigorescu

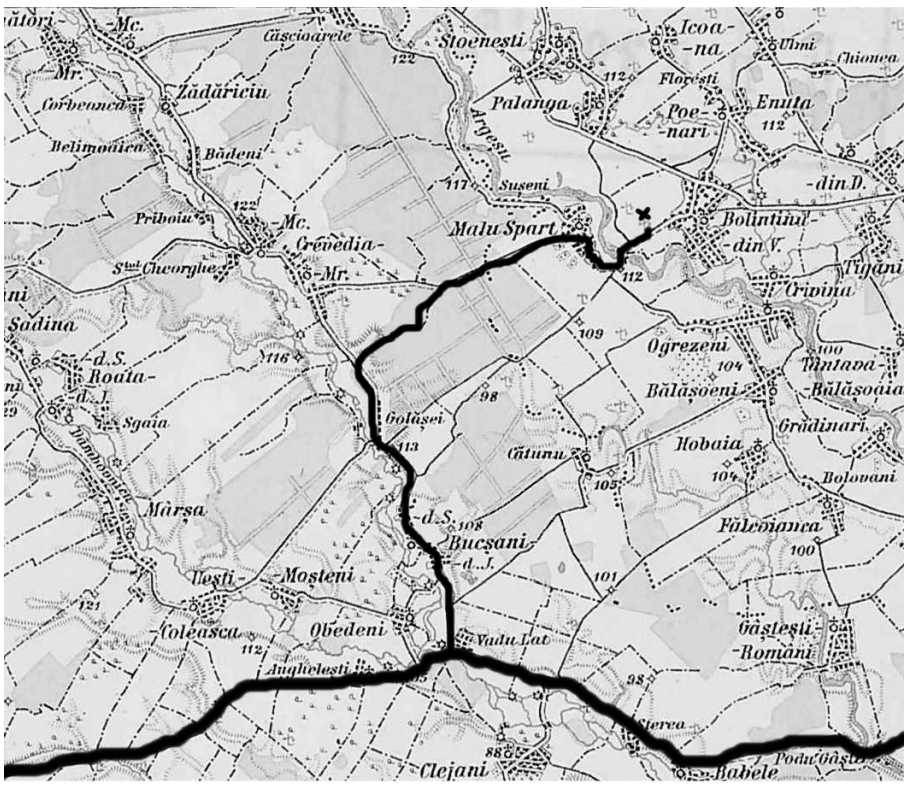
Ce-a căutat Tudor la Bolintin ?

Îmi amintesc cu ce fast se aniversa cândva, nu foarte demult, momentul intrării noastre în modernitate. Borna marcată de Răscoala/ Revoluția/Mișcarea condusă de Tudor Vladimirescu, nu mai are astăzi același ecou în societatea românească. Totuși, importanța sa pentru devenirea istorică a națiunii române este dincolo de orice dubiu. Nu vom aduce argumente în acest sens, pentru că nu cunosc să fie contestată de cineva. Tot așa, cum nu consider necesar să insist asupra contextului, epocii și mersului acțiunii pandurilor. Pentru aceasta sunt manualele de istorie, profesorii și mulțimea de lucrări și articole dedicate momentului. Interesul nostru este mai degrabă particular, iar împlinirea a 195 de ani de la acele memorabile întâmplări oferă un bun pretext pentru a-l valorifica în rândurile de față.

La 16 martie 1821, Tudor Vladimirescu cu oastea sa se afla la Bolintinul din Vale. Este evenimentul care reașează pe harta marii istorii a neamului neînsemnata noastră localitate. De aici, conducătorul pandurilor va emite cunoscuta „Proclamație de la Bolintin", una dintre cele mai importante, dacă nu chiar cea mai importantă dintre declarațiile sale politice. În epocă a fost percepută în acest fel, „Proclamația de la Bolintin" fiind singura dintre cele emise de Tudor Vladimirescu care s-a văzut publicată în ziarele străine ale vremii, la Viena, Paris sau Londra.

Este suficient să privim o hartă a Valahiei pentru a pricepe rostul întrebării din titlul articolului și nedumerirea noastră. Bolintinul nu se afla/află pe drumul ce leagă Oltenia (principala zonă de organizare și sprijin a lui Tudor) de București, centrul politico-administrativ al țării, locul de unde emana puterea. Ca să treacă pe la Bolintin, oastea plecată din Oltenia spre București, trebuia să se abată din drum. Ce anume l-a determinat pe comandantul pandurilor la o asemenea acțiune, care ieșea din tiparele logicii militare, ale oricărei utilizări judicioase a resurselor și chiar ale planificărilor anterioare și înțelegerilor cu Eteria, este o chestiune care a iscat numeroase polemici în istoriografia noastră.

Înaintea oricărei discuții aș dori să ținem seamă de un aspect cu o importanță insuficient subliniată: cel a calendarului. În opinia noastră, data calendaristică a jucat un rol hotărâtor în stabilirea strategiei. Tudor Vladimirescu, de bună seamă că a așteptat îndreptarea vremii, ca drumurile să nu mai fie acoperite de zăpadă, temperaturile să fie în creștere și ziua mai lungă, într-un cuvânt „să dea colțul ierbii". Oamenii săi, dar mai ales sutele de animale care însoțeau convoiul, aveau nevoie de apă și hrană obținute cu eforturi minime. Erau peste 1.000 de animale mari (cai, boi, vaci) care deserveau oastea ajunsă la Bolintin. Prin urmare, datelor cunoscute ale epopeii pandurilor trebuie să le adăugăm aproape două săptămâni (12 zile în plus) pentru a le interpreta prin prisma calendarului actual. Cei 4.000 de pedeștri, 500 de călărești, piesele de artilerie și carele însoțitoare oastei pandurilor soseau la Bolintinul din Vale nu la 16 martie, ci pe 28 martie, după echinocțiu.

Harta drumului lui Tudor

Triplei Alianțe de la Laibach și, implicit, de către Țar, îl surprind în timpul marșului; marii boieri părăsesc Capitala; Tudor avea nevoie de timp pentru a gândi și pregăti o nouă strategie, care se va concretiza în „Proclamația de la Bolintin" (16/28 martie 1821), prin care încerca să se pună bine cu toată lumea;

– strategice: pe fondul noilor vești, evita un posibil atac în câmp deschis între Prisiceni și București, o zonă mai puțin împădurită, venit din partea lui Bimbașa Sava sau a turcilor din Giurgiu; asigura drumul de retragere spre Oltenia (Drumul de poștă al Piteștilor), care urma malul stâng al Argeșului și trecea prin Bolintin Deal și Florești;

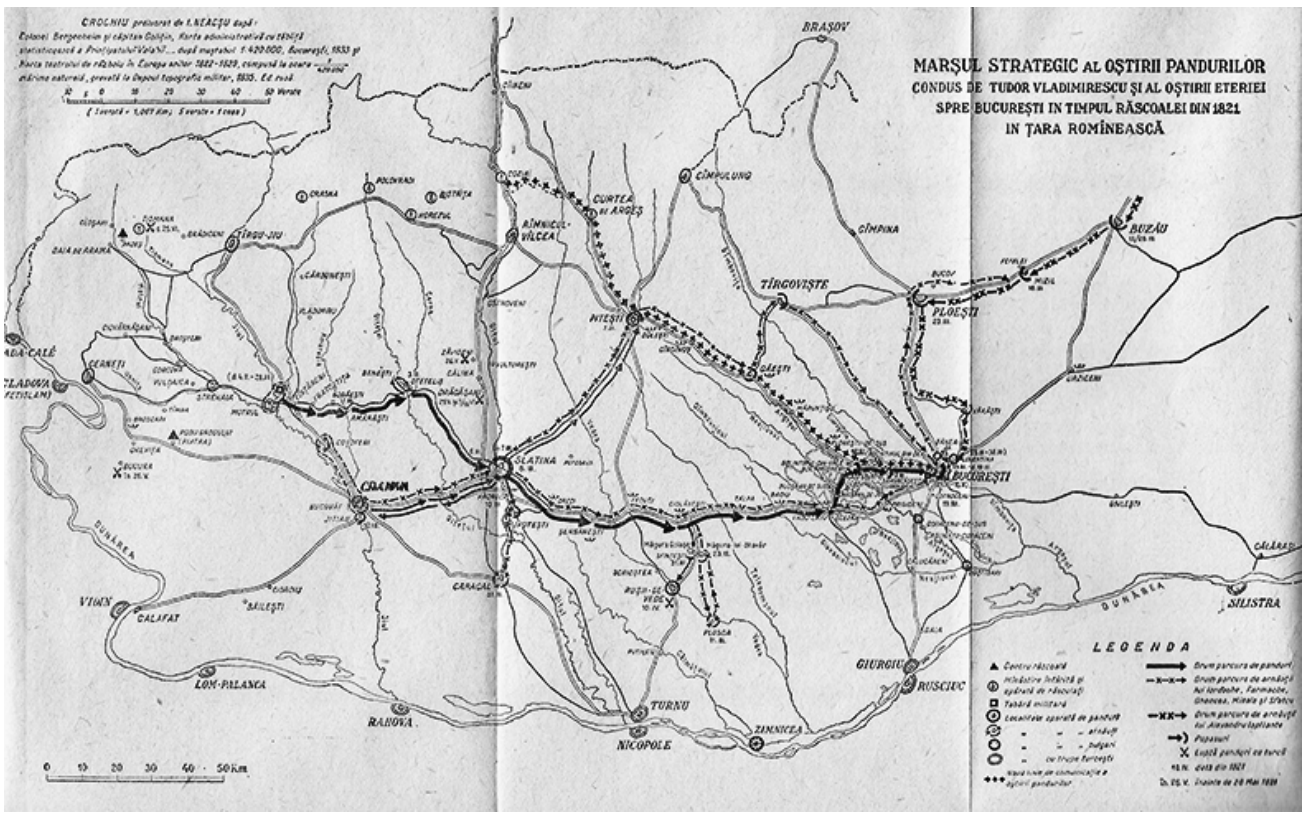
– infrastructură: existența unui pod fix, de lemn, peste Argeș, între Malu Spart și Bolintin Vale; la Poșta-Prisiceni era pod de vase care era strâns în caz de primejdie sau vreme rea; datorită vremii friguroase, iuțelii și adâncimii rîului, apa nu putea fi trecută cu piciorul;

– meteorologice: viscolul izbucnit la o vreme atât de înaintată (era totuși sfârșitul lunii martie pe stil nou, zile în care în anul 2016 au fost 20 de grade și peste !); traseul prin păduri îi punea la adăpost de intemperie, în plus asigura un minim de hrană animalelor;

– psihologice; firea lui Tudor – un om corect, extrem de bine pregătit din punct de vedere al cunoștințelor militare, bine dotat intelectual însă prudent și circumspect până la absurd.

În privința stabilirii precise a traseului urmat spre Bolintin nu deținem date de amănunt, susținute documentar. Vom lăsa logica să ne ghideze. Să spunem, mai întâi, că grosul oștirii era precedat de o ceată de 100 de arnăuți, care aveau menirea să facă recunoașterea terenului și să pregătească conacele. Așadar, nu se deplasau în necunoscut. Noua rută trebuia să evite denivelările prea mari, care sunt numeroase în zonă și erau încă mai numeroase și prăpăstioase în trecut; să evite terenul deschis și să înainteze prin pădure pentru a fi la adăpost de viscol și de un eventual atac de cavalerie; drumul să fie suficient de lat pentru a permite trecerea cât mai compactă a coloanei. Ca o paranteză, coloana de marș se întindea pe aproape 4 Km !

Traiectul, care îndeplinește cel mai bine aceste criterii, ar fi: după ce se trece Neajlovul în aval de confluența cu Drâmbovnicul în satul Vadu Lat, are loc devierea de la Drumul Olacului; schimbarea de direcție se petrece în chiar locul unde se înalță acum biserica satului Vadu Lat, de unde, în loc să meargă spre Clejani, oastea Vladimirescului apucă drumul spre nord, înspre satul Bucșani; traversează această localitate, însă nu se va îndrepta pe nici unul dintre numeroasele drumuri spre răsărit, care traversau pădurea, o dată pentru că unele erau doar niște cărări ceva mai late și a doua pentru că toate trebuiau să treacă prin adânca vale a Ilfovățului. Păstrând traseul curbei de nivel, care permitea deplasarea cea mai lesnicioasă, de la ieșirea din Bucșani pandurii s-au îndreptat spre nord-est, apucând pe Drumul Tătarului din pădurea Căscioreanca, care îi scotea tocmai bine la podul stătător peste Argeș de la Bolintinul din Vale. Astfel, valea Ilfovățului și celelalte viroage care se văd pe hărțile mai vechi erau evitate, iar Drumul Tătarului era drum în adevăratul înțeles al cuvântului. Harta, pe care am figurat acest posibil traseu al oastei lui Tudor, sperăm să fie lămuritoare (www://geo-spatial.org/download/hărțile-austriece-1910-reproiectate-in-stereo70 apud http://lazarus.elte.hu/hun/digkoniv/topo/3felmeres.htm, consultat noiembrie 2014). Pe ea, linia groasă arată vechiul Drum de poștă al Craiovei, iar linia mai subțire, traseul propus către Bolintin. Semnul X, din vecinătatea satului, indică locul păstrat de tradiția locală ca fiind acela unde s-a instalat tabăra pandurilor.

Crochiul drumului lui Tudor (I. Neacșu)

Referințe bibliografice:

C.D. Aricescu, *Istoria revoluțiunii române de la 1821*, Craiova, 1874.

Nicolae Iorga, *Izvoare contemporane asupra mișcării lui Tudor Vladimirescu*, București, 1921.

I. Neacșu, *Oastea pandurilor condusă de Tudor Vladimirescu în Răscoala din 1821*, în ***Studii și Referate privind Istoria României***, 1954, p. 1003-1043.

Clubul de istorie

Ciprian NECȘUȚU

O altă zi de sâmbătă, la două luni de la precedenta ediție, a marcat o nouă întâlnire sub auspiciile Clubului de Istorie. Ediție specială, aniversară de două ori – ziua de naștere documentară a

Bolintinului și intrarea în cel de al cincilea an de Club. Specială și datorită invitaților, prieteni dragi ai Clubului, doamnele Victoria Milescu, Raluca Tudor și Anastasia Weiss și domnul Florin Colonaș.

Prin urmare, 19 martie 2016, reunire a pasionaților de istorie locală și nu numai, a iubitorilor culturii române. Tema, ca la fiecare mijloc de martie, a gravitat în jurul împlinirii a încă unui an de la prima atestare documentară a Bolintinului – 583 de această dată – satul cu cea mai mare vechime documentar atestată din această parte de țară. Începutul ședinței s-a constituit într-o introducere asupra contextului acelui moment, menționându-se voivodul Alexandru Aldea sau mănăstirea Bunavestire. D-nul Vasile Grigore a reamintit conținutul primului hrisov al Bolintinului, din 15 martie 1433, ascultătorii fiind încercați de o sinceră emoție.

Continuarea ședinței a aparținut unui invitat al Clubului – Florin Colonaș, pasionat și excelent cunoscător de artă deopotrivă, care, la invitația participanților, a dezvăluit aspecte mai mult sau mai puțin cunoscute din epopeea achiziționării de către statul român a lucrării brâncușiene *Cumințenia pământului*. Am aflat, cu această ocazie, despre sursa care l-a inspirat pe artistul român în realizarea sculpturii, ca și despre muzeele pariziene unde se pot vedea opere asemănătoare. De asemenea, despre locul de proveniență al pietrei din care a fost sculptată ca și – chestiune care a stârnit mirare și un viu interes – „fracturile” suferite și „sudurile” operate pentru „vindecare”. Sau, informația, cumva încă mai tulburătoare, că soclul pe care este așezată *Cumințenia pământului* nu are nimic de-a face cu Brâncuși, fiind o adăugire ulterioară, bine realizată, însă artificială și fără altă valoare decât a pietrei din care este făcut.

Având nevoie de oarece respiro după informațiile atât de interesante oferite de d-nul Florin Colonaș, însă tulburătoare dacă ne gândim la felul în care decidenții politico-culturali hotărăsc pe seama noastră, am decis să rămânem pe tărâmul artelor și am rugat pe d-na Victoria Milescu să ne citească câteva poezii din creația proprie. Cu atmosfera înseninată, urmare și a intervenției d-lui Florin Iordache, am purces spre ale istoriei, profitând și de faptul că profesorii de istorie prezenți alcătuiau o formațiune demnă de luat în seamă: Ramona Badea, Constantin Bărbuță și Marius Nițescu, lipsind, pentru un caré perfect, Corneliu State, motivat, din păcate, de unele probleme de sănătate. O primă chestiune, interesând cu deosebire bolintinenii, a fost știrea adusă de d-nul Vasile Grigore, extrasă dintr-o serie de documente inedite, privitoare la hramul bisericii Bolintin Vale. Ei bine, conform acestora, rezultă că biserica înălțată la anii 1833-34 în localitate a purtat inițial trei hramuri: Sfânta Treime, Adormirea Maicii Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul. De ce două dintre ele s-au „pierdut pe drum”, rămânând astăzi numai hramul Adormirii Maicii Domnului, este o informație care va fi oferită într-o viitoare ediție a Clubului.

Deși al doilea mare eveniment istoric în viața Bolintinului, după 1433, a fost indubitabil reprezentat de trecerea prin localitate, la 16 martie 1821, a conducătorului pandurilor Tudor Vladimirescu, momentul este încă insuficient cunoscut. După o scurtă punere în temă asupra împrejurărilor care au condus la această întâmplare epocală, făcută cu profesionalimul cunoscut de d-nul Constantin Bărbuță, a venit rândul moderatorului discuțiilor, d-nul Vasile Grigore să-și expună opiniile. Dintre ele nu a lipsit amintirea faptului că între Bolintin Vale și Malu Spart se afla pe atunci un pod peste Argeș, care desigur a fost luat în calcul de către Tudor Vladimirescu, ca și viscolul izbucnit

pe neașteptate. Opiniile și-au găsit comentarii, unele aprinse, în rândul participanților. Odată domolite, s-a vorbit despre trecutul negustoresc al unui sat învecinat Bolintinului – Florești – despre care registrele de vamă ale Brașovului din secolul XVI stau mărturie. Lui, un „cunoscător”, i-a adăugat Găisenii, aflat în aceeași situație. Ar merita tratat mai în amănunt acest subiect și-l propunem membrilor spre a fi luat în seamă.

Sosind vremea să ia cuvântul unul dintre fundatorii Clubului, d-nul Ștefan Crudu, a fost rugat să aducă unele precizări legate de recentul articol publicat în revista *Sud*, cel privitor la străzile Bolintinului, sarcină de care s-a achitat cu bine, lămurind ascultătorii în privința vechii trame stradale a localității noastre.

Tot despre vechimea Bolintinului, cu numeroase ramificații, a vorbit membrilor Clubului și d-nul Dan Florică, echidistant în pasiunea ce o poartă literaturii și istoriei naționale.

Nu voi reaminti multele și interesantele intervenții ale participanților, care au făcut să treacă pe nesimțite mai bine de trei ceasuri; mă voi mulțumi să vi-i enumăr, invitându-vă să vă alăturați la următoarea ediție a Clubului: Florin Iordache, Iulia Lazăr, Nicolae Ciubuc, Marian Grigore, Constantin Bărbuță, Raluca Tudor, Anastasia Weiss, Victoria Milescu, Florin Colonaș, Dan Florică, Constantin Vasile, Mioara Mănescu, Constantina Chiva, Valerian Crețu, Ștefan Crudu, Andreea Grigore, Ramona Badea, Ciprian Necșuțu, Niculae Stoica, Marius Nițescu, Alexandra Man, Vasile Grigore și, cu voia dumneavoastră, cel mai tânăr membru al Clubului la numai patru ani, Dinu Grigore.

Următoarea întâlnire, la care vă invităm și vă așteptăm cu drag pe toți doritorii, va avea loc sâmbătă, pe 14 mai 2016, de la ora 16.30. Tema, de această dată, am zis să fie despre trecerile lui Tudor Vladimirescu pe la Bolintin, ultima dintre ele, după cum probabil cunoașteți, petrecându-se tocmai în această lună, mai 1821.

Constantin Bărbuță

Noul Plan-Cadru pentru învățământul gimnazial a fost aprobat. Controversele continuă

După aproximativ o sută de zile de dezbateri aprinse, adesea virulente, care au antrenat – *nota bene* – totalitatea factorilor implicați ori interesați, inclusiv foruri științifice în frunte cu Academia Română sau personalități recunoscute, infirmând parcă un anume scepticism vizavi de proximitatea unei decizii finale, coagulante, iată că M.E.C.S. a adoptat noul Plan-Cadru pentru gimnaziu, document formativ, necesar și așteptat, cât și o sinteză a controverselor pe care inițiativa și actul în sine le-au generat. Este salutară, indubitabil, promptitudinea cu care Ministerul Educației a acționat după încheierea dezbaterilor publice, obștea didactică, elevi și părinți deopotrivă, află, în sfârșit, cu emoții firești, pentru ce soluții au optat decidenții educației, mai precis, ce materii vor studia gimnaziștii actuali și viitori din multitudinea de propuneri, mai mult sau mai puțin însoțite de argumente, rezultantă a unor dezbateri neobișnuit de viguroase.

Din acest punct de vedere, observația imediată, izvorâtă din studierea noilor planuri, trimite la câteva repere concrete, parțial încurajatoare, începând cu disciplinele de studiu vizate punctual în proiectul cadru și care primesc un răspuns așijderea: limba latină va continua să figureze în planul de învățământ ca disciplină de studiu la clasa a VII-a, urmând ca programa să adapteze conținutul noii titulaturi *Elemente de limba latină și cultură romanică*, în timp ce predarea istoriei cu două ore săptămânal la clasa a V-a, înscrie un important pas înainte, după decenii de practici restrictive și iresponsabile de diminuare a valențelor educative supreme. Includerea *Tehnologiei informațiilor și a comunicațiilor* ca materie de studiu, nouă, în gimnaziu, se bucură de o incontestabilă și unanimă adeziune din rațiuni multiple, logice și lesne de înțeles, dacă luăm în seamă finalitatea practică a cunoștințelor și deprinderilor asimilate de la vârsta fragedă, decizie anticipată și de noi într-un punct de vedere anterior, în timp ce noua disciplină *Educația socială*, pare a genera, deja, rezerve și critici, motivate îndeosebi de specificul cunoștințelor și informațiilor dintr-un domeniu larg și mai greu accesibil, experiența redusă de viață a elevilor și, nu în ultimul rând, preocupările privind adaptarea conținuturilor la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor.

Conceptul adoptat în final de autori și decident (M.E.C.S.), de creștere a numărului de materii și a numărului de ore săptămânal, este surprinzător dacă ne referim la cererile accentuate în dezbatere de către părinți în primul rând, de evitare a suprasolicitării elevilor, concept pe care contactul cu realitatea vieții școlare a preadolescenților îl vor face criticabil în continuare datorită impactului, cert negativ, pe care cele 28-31-34 de ore săptămânal îl au asupra capacității fizice și mentale.

În acest sens, deși nutrim respect pentru stabilitatea normativă necesară în educație, ca și în alte domenii, o regândire a oportunității ca, începând cu 1 septembrie 2017, elevi de 10-11 ani să învețe după un manual intitulat *Gândire critică și drepturile copilului*, sau *Educația interculturală*, o socotim curajoasă, interesantă, chiar viabilă.

Disciplinele opționale sunt mai bine așezate în noul Plan-Cadru, urmând a fi stabilite dintr-o paletă mai mare de teme cuprinse în patru module: educație pentru sănătate, educație pentru mediu, educație civică și juridică, educație financiară, ponderea acestora urmând a atinge 25% din materii, iar criteriile determinante devin mai ferme și concrete, respectiv acordul explicit al elevilor și părinților cât și existența profesorilor de specialitate, altfel spus interesul elevului este prioritar.

În actuala etapă din evoluția societății în țara noastră, noul Plan-Cadru pentru învățământul gimnazial, a cărui implementare trebuie pregătită cu competență și responsabilitate, reprezintă un moment referențial pentru istoria educației.

Gânduri despre artă

Ioannis DIONYSATOS

A defini ce este arta este greu, pentru că ea acoperă mai multe părți ale vieții noastre. Aș putea spune, folosind vorbele unui scriitor grec, că arta este o creație umană, socială, cu scop și acțiune, care se supune avansului tehnologic și se evaluează constant după criteriul frumuseții, care se schimba după epocă și loc…

Pornind de la definiția de mai sus, artele se separă în arte plastice sau arte al spațiului (pictura, sculptura, arhitectura) și acustice sau ale timpului (muzica, poezia, teatrul, cinematografia).

Arta s-a născut din nevoia omului de a se exprima, chiar din primele stagii ale civilizației, încercand astfel să-și exprime nevoile religioase, sociale, politice, dar și sentimentele. Alintă sufletul, odihnește spiritul, ajută la descărcarea emoțională a artistului și, în același timp a publicului, căruia-i oferă alinare, dorința și puterea de a continua. Sensibilează pe om, duce la renașterea lui spirituală, diminuând instinctele primare.

Prin artă omul educă, transmite valori și menține vie gândirea și sentimentele. Nu este întâmplător că în vremuri arhaice (Grecia antică), valoarea educațională a teatrului a fost recunoscută și de catre stat prin teza „Theorikon". În felul acesta se transmiteau mesaje către oameni mult mai direct decât prin orice altă metodă teoretică sociopolitică, atingând psihicul omului. Arta contribuie, de asemenea, la faptul că permite nemurirea prin permanența amintirii artistului și a operei sale.

Arta este creată de om pentru om. Se inspiră din toate domeniile vieții noastre și din natură. Tehnica, subiectele, forma, materialele se schimbă prin trecerea timpului și de la un popor la altul, se adaptează la posibilitățile individului și fiecărei comunități. Țelul și mesajul rămâne însă mereu omul.

Arta este o funcție socială și nu trebuie să se transforme într-un țel personal. Principiul *arta pentru artă*, atunci când se aplică, anulează țelul. Creatorul care respinge influențele vieții și subiectele oferite de ea, nu mai este un creator. În cazul acesta nu mai există mesaj și nici conexiune cu omul, rămâne un artist cu o creație stearpă. Arta pentru artă din zilele noastre este un paradox asemenător cu știința pentru știință. Toate creațiile au ca țel pe om, altfel rămân sterile. Arta este o reprezentare a vieții; o reprezentare a punctului de vedere subiectiv al artistului și exprimarea lui, a modului cum vede viața sau cum ar fi vrut să fie.

Datorită semnificației și rolului artei în viața de zi cu zi a omului modern, întâlnim frecvent cazuri în care forțe religioase sau politice o folosesc pentru manipularea publicul larg. Artistul este membru al societății, are gânduri, experiențe și păreri proprii pe care le exprimă prin intermediul creației. Omul cu o gândire sănătoasă nu este „neutru", are opinii, ia loc la masa discuțiilor și se implică în problemele care îl privesc.

Din momentul în care artistul-creator nu mai funcționează autonom, când arta ajunge mijloc de manipulare pentru atingerea anumitor scopuri își pierde semnificația și devine ceva hidos. Frica oprimă arta, creațiile devin goale de conținut, lipsite de o interpretare onestă a vieții. De fiecare dată când artistul crează sub impulsul fricii, creația își pierde fundamentul, se transformă într-o expresie subiectivă, într-un produs fără orizonturi artistice și spirituale.

O lume atât de diversă, cu probleme acute, schimbări constante și reacții extreme este o provocare pentru artă. Contactul oamenilor cu ea este din ce în ce mai greu de realizat. Ritmul alert, problemele vieții, graba, lipsa educației, au ca rezultat înstrăinarea omului de artă. Pe de altă parte, arta prezintă simptome de izolare. De o parte sunt artiștii care țintesc calitatea. Creatiile lor complexe, care se bazează pe tehnici noi și experimentale, se adresează unui public cultivat, care le poate înțelege. Totuși, ei rămân departe de marea masă a oamenilor, cărora le lipsește pregătirea necesară să-i înteleagă.

Cauza principală a acestei slăbiciuni stă în viața materialistă a zilelor noastre, care a dat naștere la un fel de „artă" simplist, ușor de înghițit, fără mesaj, cel pe care marile companii din domeniul cinematografiei, televiziunii sau muzicii îl oferă publicului, cu înfrumusețări de fațadă. Creațiile respective degradează spiritul critic și simțul frumosului. Urmăresc ca degradarea să continue în timp ce ele se îmbogățesc. Țelul nu mai este calitatea, ci profitul.

Arta din zilele noastre se măsoară în bani în loc să fie un mijloc de educație și, din păcate, modul acesta de a face „artă" se adoptă de catre „artiștii" contemporani. Netalentații noi „idoli" nu au nicio reținere să-și sacrifice „arta" pentru o răsplată mare. La agravarea situației contribuie deplin politicul, care adesea interferează creativitatea artistică, urmărindu-și scopul de dirijare a opiniei publice...

Nu încetați să gândiți ! ! !

Cartojani – 480 de ani

Prof. Romica MARIN

Anul acesta localitatea Cartojani, din comuna Roata de Jos, județul Giurgiu împlinește 480 de ani de la prima atestare documentară (1536 – domnitorul Radu Paisie).

Cu acest prilej domnul Neagu Udroiu, în calitate de fiu al satului, a propus derularea unor activități pe tot parcursul anului, lunar, cu sprijinul cadrelor didactice din Școala Gimnazială Cartojani și cu invitați deosebiți din toate domeniile. Voi prezenta pe scurt activitățile derulate, proiectul continuând pînă în luna decembrie 2016.

La începutul lui ianuarie s-a desfășurat o Șezătoare literară cu

participarea scriitorilor Nicolae Dan Fruntelată și Neagu Udroiu, iar pe 30 ianuarie „Spectacolul lumii" – întâlnire cu doamna profesor Uca Marinescu, singura femeie din România care a călătorit pe toate continentele și a ajuns la cei doi poli ai Terrei în cadrul unor programe de cercetare științifică.

În luna februarie „Spectacolul lumii" a continuat prin întâlnirea cu prof. Alexandru Mironov, autor al unor scrieri de succes și realizator de emisiuni radio-tv de largă audiență.

În luna martie activitatea „Vă place teatrul" a adus ca mărțișor două doamne ale muzicii și teatrului românesc: Doina Lavric și Cornelia Pavlovici, care au încântat publicul prin prezență, program și dialogul purtat cu spectatorii.

Pe data de 23 martie – sub egida „480 de ani – Istorii vechi și noi" a fost organizat simpozionul cu participarea reprezentanților Muzeului Județean și Arhivelor Județene Giurgiu, dar și a unor locuitori plecați de mult din localitate.

La activitățile derulate până în prezent au participat cu interes și entuziasm cadre didactice din localitate, preoții satului, localnici, elevii Școlii Cartojani și părinții acestora.

Mulțumim domnului Neagu Udroiu, fost ambasador al României la Helsinki, diplomat și scriitor, pentru atenția pe care o acordă localității natale și pentru bucuria adusă elevilor prin aceste evenimente deosebite într-o localitate de la marginea județului Giurgiu, Cartojanii de pe Drâmbovnic, la limita cu Teleormanul.

Așa cum spunea într-un articol Dan Constantin despre domnul Neagu Udroiu: „A păstrat în meseria grea a scrisului la gazetă candoarea copilului care se plimba în Roata natală cu picioarele goale prin roua dimineților, dar și fermitatea morală a muncitorului călit în trei schimburi. Jurnalismul i-a deschis ușa celor mai importante instituții de presă dar și o poartă spre lume. Reporter prezidențial a văzut pe viu mari momente din istoria glorioasă a diplomației, în vremea când vocea României cânta. La vârsta maturității a reprezentat țara ca ambasador. În fiecare moment nu și-a uitat harul scrisului și l-a respectat prin munca de zi de zi deprinsă la gazetă și adunarea impresiilor, mereu proaspete, mereu surprinzătoare, în cărțile oferite publicului …", la care adăugăm că nu a uitat satul de pe Drâmbovnic, sat care și-a păstrat vii obiceiurile și tradițiile și care cheamă de fiecare dată fiii satului alături.

Mersul târgului

Ștefan CRUDU

21.02.2016 – *Mohorât dar hotărât*

A fost așa cum trebuie să fie: fără ANAF. Lactatele foarte căutate. Deh !, săptămâna brânzei. Mi-au reamintit-o miorlăiturile cotoilor care se vaită toată noaptea în „durerile" extazului pisicesc. Instantaneul (perpetuu) al „pomanagiilor în uniformă" de la sfârșitul târgului. Jenant (pentru noi, nu pentru ei). O taxă de protecție tolerată de zeci de ani. Până când ?

28.02.2016 – *Cu carnea-n portbagaj*

Teama de controale persistă așa că oamenii se adaptează. Cei cu carne și-au adus mașinile în spatele tarabelor și scot marfa treptat, având și iscoade la intrarea în târg, din apropiere. Românul a fost și este inventiv – chestie de supraviețuire. Se apropie 1 Martie și mulți au venit cu flori în ghivece. Prețuri cam prea mari, dar fiind perisabile vânzătorii încearcă să-și acopere acum pierderea viitoare care este destul de probabilă. În rest un târg destul de amorf, cu nimic ieșit din comun. Există marfă dar parcă nu prea atrage.

6.03.2016 – *Verdele colorează tarabele*

Desprimăvărarea timpurie a favorizat dezvoltarea zarzavaturilor în solarii și sere mai devreme decât în alți ani. Drept urmare, târgul s-a umplut de verdele crud al trufandalelor autohtone: spanac (4 lei/leg/kg), ceapă și usturoi verde iar salata (1-2 lei/buc) era prezentă pe aproape toate tarabele. Pe lângă acestea erau și castraveți (import), ba chiar și varză din recolta anului trecut (pentru păsări – zicea vânzătorul – la 0,8 lei/kg dacă luai tot sacul). Sigur că erau și alte mărfuri din belșug. Am remarcat deja răsadul de salată și varză timpurie la 0,5 lei firul în alveolă. Abundență la lactate și carne proaspătă. Nu mai vorbesc de flori diverse în ghivece la prețuri mai scăzute decât acum o săptămână. Arbuștii ornamentali din pepiniera de la Grădinari s-au vândut cu succes. Tuia bine dezvoltată la 12-15 lei/buc iar ienupărul (ultimul și cel mai mare) l-am adjudecat în final cu 30 lei după ce inițial ceruse 50 lei. Negociere avantajoasă. O zi de târg cu semne bune de an agricol și legumicol.

13.03.2016 – *Schimbare de macaz*

Cine credea acum o săptămână (dar cine nu chiar credea !) că ne îndreptăm în viteză spre primăvara tot mai caldă și cu pomi înfloriți – că iarba deja creștea de zor, forțată de temperaturile prea ridicate – acum este dezamăgit. E frig și ploaie rece de câteva zile și meteorologii spun că vor reveni brumele și/sau înghețul în nopțile săptămânii viitoare. Deci adio unele fructe, că de exemplu caișii deja au înflorit și vor fi afectați în mod sigur. Nu întotdeauna-i bun ce/când e bine. Anormalitatea ne poate afecta pe termen lung. În ceea ce privește aprovizionarea târgului în această zi pot spune că este pe gustul tuturor. Mărfuri extrem de diverse. De la zarzavaturile din serele și solariile grădinarilor autentici (salată verde, spanac, ceapă și usturoi verde, ridichi de lună proaspete și la prețuri bune, combinate cu legumele depozitate din toamna trecută) până la felurite fructe și legume din import (roșii, castraveți, morcovi, ceapă, ardei gogoșari și capia, dovlecei etc) toate la prețuri ce se mențin de trei săptămâni neschimbate. Arpagicul (7 lei/kg) și usturoiul (16 lei/kg) se află pe multe tarabe, dar nu se grăbește nimeni să le cumpere. Oare să scadă interesul oamenilor de a avea legume proaspete în grădina de lângă casă ? Sau nu le-a venit încă sorocul (pământul este cam umed și rece) ori se așteaptă pensia care vine săptămâna viitoare. Florilor în ghivece le-a scăzut prețul (1,5 lei/fir panseluțe). Răsadul de salată (0,3 lei/buc) și de varză timpurie (0,5 lei/buc) nu avea cumpărători. Lactatele încă se mai găseau la ora 10:30. La fel carnea proaspătă de vițel sau de porc. Puieții de pomi fructiferi la 10 lei/buc. Preț mic, dar nu poți fi sigur de calitate sau soi. În concluzie, târgul e viu în orice condiții, chiar dacă vremea nu ne răsfață.

20.03.2016 – *Echinocțiu cu brumă și îngheț*

A sosit primăvara astronomică, însoțită însă de temperaturi nocturne negative. Abia înfloriseră caișii și corcodușii. Ziua, vânt rece de nici albinele nu îndrăzneau să iasă din stupi ca să polenizeze. Ghinion pentru fructele (unele) verii viitoare. În rest, zi însorită și cu foarte mulți cumpărători (deh, s-au luat pensiile !). Marfa a fost din belșug. Prețurile mai ridicate decât duminica trecută tocmai pentru că a fost cererea mai mare. Ofertă foarte diversificată de legume, zarzavaturi și fructe, atât din producția anului trecut dar și din cea de acum, din sere și solarii, atât din cea indigenă cât și din import. Nu au fost controale teleportate, așa că și carnea era destulă, ca și produsele din carne. Laptele și brânzeturile la același preț ca acum o săptămână (5 lei/bidon 2 litri, dulce sau bătut). Surprinzător pentru mine a fost că unii au sosit deja cu răsaduri de roșii (mici, insuficient dezvoltate) ca să le vândă la preț ridicat ageamiilor. Este prea devreme ținând seama de temperaturile scăzute ale nopților. Răsadurile de salată (creață, obișnuită, colorată) da, vor rezista, mai ales că erau bine dezvoltate și călite corespunzător (0,5 lei/buc. ghiveci nutritiv). Dacă nu mă credeți pe mine, întrebați-l pe nea Petrică din Hobaia care-i grădinar priceput. Sau cumpărați o carte de la Aritică anticarul, care expune și el ultimele achiziții pe o tarabă alături de zarzavagii. Am reținut un titlu: *Creșterea bubalinelor*. I-am amintit și mi-a confirmat că un bulibașă și un unchi al lui creșteau bivoli cu pedigree din India străbună. Vedeți, d-aia îmi place mie târgul din Bolintin !

27.03.2016 – *În post, brânza nu-și găsește rost*

Chiar dacă dimineața a fost iar brumă (a patra zi consecutiv) târgul era deosebit de animat. Pe la ora 10:45 (ora de vară !) nu prea aveai pe unde să te strecori printre tarabe, pline cu tot ce te-ar putea interesa. Surpriză mare la sectorul lactate, unde zăcea brânza și laptele (ofertă: 2,5 litri/5 lei). Cauza: probabil postul Paștelui. Sau poate oferta se datorează faptului că vacile au fătat și lactația își spune cuvântul. Mult păsăret, de la găini de toate rasele și culorile până la pui măricei (10 lei/buc) sau de 3 săptămâni (4,5 lei/buc) la Tase. Mere foarte frumoase la maxim 2 lei/kg. S-au ieftinit și miejii de nucă: 25 lei/kg. Zarzavaturile umpleau și ele tarabele și sigur că producătorii le vor duce acasă sau le vor da pe nimic la detailiștii din piața zilnică centrală a Bolintinului. Prea multe răsaduri (chiar și de ardei) erau scoase la vânzare. Erau deja pălite de bruma matinală. Păcat. Încă nu este momentul lor. Cartofi la prețuri scăzute, inclusiv cei de sămânță. Și peste toate flori frumoase la ghivece. Cu tot postul, la grătare erau mulți care serveau mici cu vin și țuică fiartă sau cu bere. Și sigur nu erau catolici.

3.04.2016 – *Vine primăvara cu răsaduri*

Încălzirea turmentată (ziua cald și noaptea foarte rece) ne obligă să ne grăbim cu plantările în grădinile de zarzavat și legume. Așa că aglomerație mare la arpagic și usturoi de sămânță, semințe (mai puțin, că lumea nu mai crede în plicurile colorate intens) și mai ales la răsaduri: roșii de diferite soiuri(!), ardei, vinete, castraveți, dovlecei, țelină, busuioc, etc. Prețurile: 1,0 lei/fir la primele cinci și 0,5 lei/fir la ultimele două. Pățit fiind, am ales cu grijă și am cumpărat doar roșii pentru solar. Celelalte, forțate și sensibile, erau deja în mare parte compromise de temperatura scăzută de azi dimineață. Vânzătorii (producători sau intermediari) încearcă să scoată marfa pe piață cât mai devreme ca să-și recupereze investiția. Sfatul meu: așteptați până la Florii pentru răsaduri pe brazdă. La sectorul păsări oferta era deosebit de variată: păsări mari (găini, rațe, curci), pui la 12 lei/buc scăpați de griji, pui de o zi (3 lei/buc). Vânzătorii, fără excepție, spoitori. Adaptarea specifică etniei. Lăptarii și-au vândut bine laptele și brânza. Zarzavaturile însă au depășit cererea. Grămezi de ceapă și usturoi verde, spanac și ridichii roșii zăceau pe tarabe. Riscul supraproducției sezoniere. O zi de târg cu lume mulțumită, din ambele tabere. Să tot fie, boieri dumneavoastră !

Localuri... locale

Dina DANCIU

Cândva, cu câteva decenii în urmă, localurile (cârciumă, crâșmă, birt, prăvălie) erau exclusiv „apanajul" bărbaților, unde Bachus îi întâmpina cu licori autohtone: țuică de prună sau de tescovină, vin rubiniu sau alb din puținele podgorii ale proprietarilor respectivelor locuri de bună dispoziție, dar și aduse de la Pitești – tăria – ori de la Drăgășani sau Valea Călugărească – vinurile ghiurghiului. Bolintinencele, demne și supuse bărbatului, le considerau rele, așa cum se cădea unor femei care nu aveau darul beției, precum moldovencele.

Astăzi, locul fostelor cârciumioare răspândite prin cele patru vânturi, vad de hore și de veselie pentru zile de sărbătoare, a fost luat, cum stă bine unui orășel de provincie ca Bolintinul, de restaurante, mici taverne, cluburi, terase, baruri etc.

La intrarea dinspre București, te întâmpină „Fire", discotecă frecventată de fiește de adolescenți între 11 și 18 ani, pentru care așezarea ei, practic în afara localității, le conferă un grad mai mare de libertate, fără stresul controlului părintesc. Acolo funcționează și un restaurant unde se ia mai mult masa, pentru dans nefiind mai deloc spațiu, la diverse nunți și botezuri, revelioane chiar. Acum acesta pare a fi încetat să „bată ritmul" în urma nesfârșitelor controale ISU.

Celelalte, se adună, toate, mai spre centru, unde e un dute-vino 24 de ore din 24. „La cărămizi" fostă „Caesar" se remarcă prin spațiul îngust care atrage însă ca un magnet, nu neaparat pentru „păcănele", cât pentru faptul că e un loc de rendez-vous pentru obișnuiții barului, atât de obișnuiți cu prezența cotidiană, încât se simt ca într-o familie. Ei sunt intelectuali fini, care discută politică, polemizează sau cad de acord, conversează despre probleme arzătoare și pun pe tapet și alte subiecte, mai sensibile.

Aproape, „La Mirela", își fac veacul cu noaptea-n cap mușterii de tot felul: mulți pierde-vară, dar și grupuri de zidari care beau adălmașul și încheie târgul – să lucreze sezonier pentru vreun șef de echipă. Tot aici, își beau tacticos cafeaua și coniacul o puzderie de pensionați fie în vârstă, fie între două vârste, pentru care munca nu e tocmai la-ndemână, căci le cade coada.

Peste vreo sută de metri, restaurantul-pensiune „Argeș" un local bine întreținut de o mână de fier, un om de afaceri cu fler, care organizează de toate: nunți, botezuri, întâlniri diverse (ale foștilor absolvenți de liceu, de pildă), parastase pentru cei cu dare de mână, petreceri prilejuite de evenimente rare precum Festivalul și consursul național de creație literară „D. Bolintineanu".

Dacă vrei să mănânci mici, intri la Piri sau la Pizzeria unde te întâmpină Emil. Și acolo „tronează" câteva figuri bolintinene, printre care Vali Manolache, ieșit la un pahar de vorbă și de vin bun. Mai vezi și lumea, îți mai clătești ochii... spațiul tuturor posibilităților.

Cel mai impunător este restaurantul modern și elegant „Saga" cu angajați fideli și fete drăguțe cu fustițe scurte, unde, în toiul verii, se adună nuntașii, iar la sfârșit de an școlar clasele terminale au banchetul, imortalizând evenimentul pe ritmuri rock sau de manele.

Peste drum „Bowling Arena" ce le vine ca o mănușă tinereilor certați cu școala, care-și petrec acolo „orele de curs" la o țigară prelungită, la o cafea, trăind cu iluzia că viața e lapte și miere, că părinții lor vor avea bani destui cât să-și ducă tinerețea în huzur, cu mașini de ultimă oră, îmbrăcăminte de firmă, telefoane de care nu se mai pot dispensa, mai puțin cartea.

Vrei să mergi spre Malu- Spart ? Așteptând mașina intri la „Simone" mai bei o bere, mai iei o cafea, iar mai comanzi o bere și ziua trece pe nesimțite. Aici traficul este mare și rămâne mai mult cine a apucat loc pe cele câteva scaune, făcând conversație cu patroana. Și aici primii clienți vin înainte de șapte, ca să scoată cuiul – băutura din ajun cere alta, căci altfel intră în sevraj.

Și tot așa, traversând Bolintinul la km 30 te întâmpină „Casa Bobe" intrată într-un con de umbră, până acum câțiva ani loc al întâlnirilor și al ciocnirilor politice, electorale, popas al călătorilor de pe A1 și al afaceriștilor de tot felul. În preajmă, vezi cândva orbitorul „Soleil" cu piscină și curte interioară, cu fântâni și statuete, cu păuni și alte păsări exotice, atracție pentru tinerime la vreme caniculară și locație potrivită pentru nunți și aniversări.

PS: Se mai poate bea și la miniterasele amenajate pe lângă magazine precum cel de la „Nighiuță" sau „Tibi".

Dacă numărul celor care frecventează toate aceste localuri la sfârșit de săptămână – mă refer la tineri – este mai mic, se-ntâmplă din vina concurenței: discoteca „Venus" și restaurantul „La Morcov" din Ogrezeni, „Amiabil" de la Palanca sau o discotecă de fițe, mai recent deschisă la Vânători. Timp și bani de pierdut să ai, că altfel, n-ai ce căuta pe acolo !

Anunț important

Din inițitiva domnului **primar Nicolae Sugurel**, cu sprijinul **Consiliului Local al orașului Bolintin Vale**, Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu va publica în acest an ***Monografia*** localității Bolintin Vale. Un capitol al lucrării se va intitula ***Case și Neamuri***. Pentru realizarea acestuia în cele mai mulțumitoare condiții, vă rugăm să ne ajutați cu documentele, informațiile și fotografiile pe care dețineți. Pentru contact: e-mail: revistasud@yahoo.com; telefon: 0720350555; adresa Redacției: str. Partizani, nr. 41A (lângă Dispensar uman). Ocazia este specială și nu se va mai repeta prea curând. Să nu o irosim !

Reviste primite la redacție

Litere, anul XVII, nr. 3 (192), martie 2016, revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni. Director Tudor Cristea; Redactor șef Mihai Stan.

Bucureștiul literar și artistic, anul VI, nr. 3 (54), martie 2016. Director Coman Șova; Redactor șef Florentin Popescu.

Actualitatea literară, anul VII, nr. 57, martie 2016, revistă a Unirii Scriitorilor din România editată de Societatea Culturală Lugojpress. Director Nicolae Silade; Redactor șef Remus V. Giorgioni.

Pro Saeculum, an XV, nr. 1-2 (109-110), 15 ian. – 1 martie 2016, revistă de cultură, literatură și artă editată de Vranpress Media. Director executiv Nina Deșliu; Redactor șef Rodica Lăzărescu.

Observator cultural, anul XVII, nr. 813, serie nouă (555), 10-16 martie 2016, publicație editată de SC Observator Cultural SA, în parteneriat cu Fundația Observator Cultural. Redactor șef Carmen Mușat.

Mozaicul, anul XIX, nr. 2 (208), 2016, revistă de cultură editată de AIUS Printed. Director Nicolae Marinescu; Redactor șef Constantin M. Popa.

Revista poate fi procurată, în București: de la Anticariatul UNU (str. Academiei), de la chioșcul de presă din Piața Romană (La Coloane) și de la sediul Editurii RAWEX COMS (Calea Griviței, nr. 403, Bl. R, sector 1); în Bolintin Vale: de la Librăria Traian Chiva și de la sediul redacției.

Cărțile se primesc pe adresa redacției (str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, Giurgiu), iar manuscrisele pe adresa de e-mail: revistasud@yahoo.com.

Revista "SUD" recomandă autorilor sudiști și din alte părți de țară Editura - RAWEX COMS, București, pentru publicarea unor volume de poezie, proză, teatru, eseu etc.

Indiferent de tiraj, pentru debutanți se oferă o reducere de 10%; pentru autorii publicați reducerea este de 5%.

Editor: Raluca Tudor
Telefon editură: 0720 773209
Consilier editorial: Vasile Grigorescu
Telefon revista "SUD": 0786 455702

Fereastra unui atelier

Florin COLONAȘ

Cu mai bine de trei decenii în urmă, de la fereastra atelierului lui Pelmuș se putea admira silueta impunătoare a construcției de la Mihai Vodă, aflată pe acel promontoriu în care urmele de viață

descoperite datau din epoca fierului sau, după mai noi săpături, chiar din paleolitic.

Zidurile de cetate păzeau, în vremurile din urmă ale acestui bastion de cetate al orașului lui Bucur, Arhivele Statului, iar dealul căpătase el însuși un nume după cel al instituției, devenind al Arhivelor.

Astăzi, impunătorul edificiu ridicat în cel mai pur stil românesc, mai poate fi admirat doar în stampe și imagini fotografice sau gravuri de epocă.

De la ferestrele pictorului, parcurg cu ochii minții, trecând albia Dâmboviței, imaginea acelui film cu contururile clădirii de poveste care adapostea averea de vis și de istorie a zapisurilor îngalbenite de scurgerea timpului și a filmului devenirii noastre naționale.

Mă reîntorc rapid din această călătorie imaginară în atmosfera intimă, încărcată de simboluri a atelierului lui Ștefan Pelmuș, biroul intim de creație al lui Pepe, incintă în care accesul este permis aproape fără restricționări.

Artistul, deși are pe ușă un număr de circulație de la antebelica Poliție a Capitalei, este adevărat, eliberat cândva pentru biciclete, nu a făcut din aceasta un semnal de avertizare care sa atragă

atenția asupra unor măsuri orare prohibitive pentru vizite. Vă veți întreba, pe bună dreptate: Bine, dar vizitele nu-l deranjează ? Vor fi existând și asemenea personaje, dar cele pe care le-am întâlnit eu, nu se înscriau în acest registru.

Atelierul lui Pepe este arhiva lui sentimentală. Un spațiu mic în care fiecare centimetru pătrat este utilizat efectiv la maximum. De altfel, întreaga clădire de pe cheiul Dâmboviței, colț cu strada Elie Radu, este cu judiciozitate împărțită „la milimetru”, din subsol până în mansardă, de pictori, sculptori, desenatori, reprezentând întreaga breaslă, de la tineri până la cei purtând pe umeri povara unei mari experiențe.

Chilia lui Pelmuș a devenit treptat-treptat placa turnantă a „sindicatului” din Elie Radu. Aici se anunță expozițiile colegilor, aici se pun la cale în modul cel mai civilizat evenimentele de nuanță artistică ale celor din acest incubator de artă, Pelmuș fiind unul dintre cei ce trăiesc la foc continuu fiecare dintre succesele colegilor.

Omul acesta vorbește cu un entuziasm care nu are nicio urmă de disimulare despre succesele colegilor, pe unii dintre aceștia necunoscându-i măcar. Pepe este în primul rând coleg și prieten, din acea categorie pe care am putea s-o denumim pur sânge. Nu trebuie trecută cu vederea o calitate a firii acestui personaj, aceea de a fi un om de echipă. Tocmai, pentru această trăsătură de mare noblețe a fost și este invitat în nenumarate tabere de creație, din țară și din străinatate, devenind în felul său un fel de liant al acestor manifestări și totdeodată, în egală măsură, un campion veritabil al acestui gen de elaborare artistică.

Fiind un tip prolific, în fiecare din aceste locuri de geografie creativă a lăsat profitabile urme ale trecerii sale, nu numai prin operele ci și prin modul său sincer de comunicare. Urmare logică a acestei neobosite activități la șevalet, artistul a fost cultivat de către amatorii de artă, unii începând chiar cu Pelmuș viitoare colecții. Artistul dovedește o înțelegere față de aceasta categorie de iubitori pătimași ai artei, sprijinindu-i și acordându-le o serie de înlesniri, greu de nădăjduit din partea unor colegi de breaslă cu ștaif.

Reîntorcându-ne la arhiva sa sentimentală, la încărcătura emoțională a fiecărui obiect, putem reconstitui traseul sufletesc al parcursului său creator. Lucrările de pe pereți, din dreapta și din stânga, din față și din spatele șevaletului, de pe podea și agățate din înălțimea plafonului, nu fac decât să rememoreze un demers spiritual care îi transmite creatorului un impuls continuu despre el și lumea care-l înconjoară.

Dar nu numai imaginile îl înconjoară pe truditorul din atelier ci și elementul biologic al viețuitoarelor care dau târcoale șevaletului, broaștele sale țestoase cu

tabieturile lor acvatice, sau răsfățul de pe podeaua atelierului, pisica tolănită cu o mare lenevie pe canapea sau splendidul exemplar canin care-l vizitează adesea pentru a se bucura de ceea ce maestrul are în lucru pe șevalet.

Pentru că este bine știut – Pepe nu are nicicând șevaletul gol.

Este o regulă de aur pentru el ! Marile cuptoare în care se topesc materiile prime nu pot fi stinse niciodată, deaorece a le stinge și a le porni necesită perioade temporale lungi și costisitoare.

Șevaletul, creuzetul creației pictorului Ștefan Pelmuș, în care sunt introduse elemente ale unei arhive individualizate mentale, funcționează fără întrerupere, transfigurând pe pânză ceea ce cortexul elaborează într-un ritm continuu, acea neîntreruptă șlefuire și neobosită căutare de noi și nebănuite fațete în laboratorul de alchimie al formelor arhetipale și al mixturii culorilor pe care artistul îl caută fără de răgaz și care în cazul PEPE este traductibil prin termenul SIMBOL.

Sud

Director fondator: Constantin Carbarău
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu (tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar general de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Corneliu State, Gabriel Dragnea, Ciprian Necșuțu, Geanina Mehedințu
Prelucrare imagini: Mircea Paraschiv

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică: Raluca Tudor
RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209

Tipar: Oscar Print

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.